

Załącznik Nr 1 do SIWZ

UMOWA na roboty budowlane nr .....

Niniejsza umowa, zwana dalej „Umową” została zawarta w dniu ..... roku po przeprowadzeniu postępowania o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego - Prawo zamówień publicznych z 29 stycznia 2004 r. (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1579), zwaną dalej „ustawą Pzp”

pomiędzy

Sądem Apelacyjnym w Łodzi, z siedzibą w Łodzi przy ul. G. Narutowicza 64, kod pocztowy 90-136, NIP 725-10-28-838,

reprezentowanym przez:

Pana/Panią ..... - .....

zwanym dalej Zamawiającym

a

..... z siedzibą w ....., przy ul. ...., wpisana do rejestru/ewidencji pod numerem....., NIP .....

reprezentowaną przez:

Pana/Panią ..... - .....

zwanym/ą dalej Wykonawcą,

- zwanymi dalej łącznie „Stronami”

§ 1

Przedmiot Umowy

1. Przedmiotem Umowy jest przebudowa budynku dla Sądu Apelacyjnego w Łodzi przy Al. Kościuszki 65 wraz z budową parkingu podziemnego łącznie z kompleksową termomodernizacją.
2. Strony zgodnie oświadczają, iż przedmiot Umowy polegał będzie na wykonaniu robót budowlanych i uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie dla przebudowy, remontu konserwatorskiego i zmiany sposobu użytkowania budynków położonych w Łodzi na terenie nieruchomości przy ul. Al. Kościuszki 65.
3. W ramach Umowy należy wykonać w szczególności:
  - a) rozbiórki budynków gospodarczych oraz wtórnych przybudówek do budynku adaptowanego,
  - b) przebudowę sieci ciepłowniczej kolidującej z projektowanym garażem podziemnym zgodnie z umową z Veolia Energia Łódź S.A. z dnia 14.12.2016 roku, nr 3/GR/2016 – wraz z załącznikami,
  - c) budowę parkingu podziemnego na 58 miejsc samochodowych,
  - d) przebudowę budynku przy Al. Kościuszki 65 będącego pod ochroną konserwatorską,

- e) remont konserwatorski zabytkowego ogrodzenia od Al. Kościuszki i ul. Zamenhofs, oraz przebudowę ogrodzenia od ul. Wólczańskiej i w dalszej części ul. Zamenhofs,
  - f) Prace Termomodernizacyjne takie jak: izolacje i docieplenie ścian podziemia i podłogi na gruncie, ocieplenie dachu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, przebudowa instalacji c.o. i c.t., modernizacja węzła cieplnego, instalacja wentylacji i klimatyzacji, instalacja oświetlenia wewnętrznego,
  - g) wykonanie i montaż instalacji sanitarnych, wodociągowych, deszczowych i elektrycznych, w tym systemów teletechnicznych,
  - h) dostawę i montaż maszyn i urządzeń wbudowanych: dwóch dźwigów osobowych, dźwigu towarowego i platformy schodowej umożliwiającej komunikację osobom niepełnosprawnym, instalacji klimatyzacji, agregatu prądowłórczego wraz z wewnętrzną linią zasilania rezerwowego,
  - i) dostarczenie i montaż mebli projektowanych zgodnie z dokumentacją projektową (tablice informacyjne, meble w recepcji i na salach rozpraw),
  - j) dostawę i instalację sprzętu wraz z wymaganym oprogramowaniem zgodnie z dokumentacją projektową, w szczególności:
    - Systemu Sygnalizacji Włamania i Napadu (SSWiN) w tym m.in.:
      - Skaner rentgenowski do inspekcji przesyłek i bagażu;
      - Detektor metali (bramka);
    - Systemu Kontroli Dostępu (SKD), w tym m.in.:
      - Serwer SKD;
      - Videodomofon;
    - Systemu interkomów w tym m.in. Serwer Interkomowy;
    - telewizyjnego systemu dozorowego (CCTV) w tym m.in.:
      - Serwer CCTV;
      - Stacja Operatora;
    - Systemu Sygnalizacji Pożaru (SSP);
    - Systemu Public audio (PA);
    - Sieciowy sprzęt aktywny;
  - k) udzielenie odpłatnej i niewyłącznej, nieograniczonej w czasie i ograniczonej do terytorium Rzeczypospolitej Polskiej licencji/sublicencji na korzystanie z całości dostarczonego w ramach przedmiotu zamówienia oprogramowania, zgodnie z jego przeznaczeniem oraz sposobem korzystania określonym w instrukcjach obsługi, dostarczonych wraz z oprogramowaniem,
  - l) zagospodarowanie terenu zewnętrznego (ogrodzenie, drogi, chodniki, wiaty na rowery, parking naziemny na 37 miejsc samochodowych, palarnia, ławki, śmietniczki, oświetlenie),
  - m) urządzenie terenów zielonych zgodnie z dokumentacją projektową, wykonanie nasadzeń zamiennych wynikających z decyzji o wycinkach drzew zgodnie z wytycznymi Zamawiającego dotyczącymi lokalizacji projektowanych nasadzeń, przekazanie warunków pielęgnacji materiału roślinnego umożliwiające Zamawiającemu zachowanie gwarancji. Uzyskanie decyzji o zezwoleniu na wycinkę drzew oraz pielęgnacja materiału roślinnego leży po stronie Zamawiającego.
4. Częścią projektu adaptacji i przebudowy budynku przy Al. Kościuszki 65 są **Prace Termomodernizacyjne** opisane w dokumentacji projektowej, polegające m.in. na dociepleniu i izolacji pionowej i poziomej ścian zewn. podziemia, wymianie stolarki okiennej, wymianie stolarki drzwiowej, przebudowie instalacji centralnego ogrzewania (c.o.), przebudowie instalacji ciepła technologicznego (c.t.), wymianie węzła cieplnego, instalacji wentylacji i klimatyzacji, izolacji podłogi na gruncie, ociepleniu dachu, robotach oświetleniowych. **Projekt „Kompleksowa**

termomodernizacja budynku Sądu Apelacyjnego w Łodzi przy al. Kościuszki 65” POIS.01.03.01-00-0171/16, współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 1.3.1 oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.

5. Integralną częścią niniejszej Umowy, określającą przedmiot Umowy w szczególności są:
  - a) SIWZ wraz z załącznikami –składający się w szczególności z Opisu przedmiotu zamówienia w tym dokumentacji projektowej (projekt wykonawczy, budowlany), wytycznych w zakresie przebudowy sieci c.o. i węzła cieplnego, decyzji i dokumentów formalnych oraz
  - b) Oferta Wykonawcy wraz z załącznikami.
6. Wykonawca zobowiązuje się wykonać wszelkie roboty zgodnie z Dokumentacją projektową (projektem budowlanym, projektem wykonawczym), Specyfikacjami Technicznymi Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych, warunkami określonymi w pozwoleniu na budowę, pozwoleniu na prowadzenie robót budowlanych i badań konserwatorskich i prac konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, pozwoleniu na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, Postanowieniem Łódzkiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej oraz innych niezbędnych decyzjach administracyjnych, dokumentach, przestrzegając zasad wiedzy technicznej i właściwej praktyki budowlanej oraz zaleceń Zamawiającego a także zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
7. Zamawiający oświadcza, że posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.
8. Przed rozpoczęciem robót Wykonawca opracuje:
  - 1) Plan zagospodarowania i organizacji Placu budowy, który składać się będzie z części opisowej i graficznej,
  - 2) Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (BIOZ),
  - 3) Harmonogram rzeczowo – finansowy, o którym mowa w § 2 stanowiący Załącznik nr 1 do Umowy. Szczegółowy Harmonogram Rzeczowo - Finansowy musi określać wysokość Wynagrodzenia Wykonawcy dla poszczególnych zakresów robót budowlanych w układzie miesięcznym.
  - 4) Kosztorys, o który mowa w § 2, stanowiący Załącznik nr 2 do Umowy
  - 5) Program zapewnienia jakości,
  - 6) Opinię o stanie technicznym obiektów/ budynków sąsiednich zgodnie z § 13 ust.6.
9. W przypadku jakichkolwiek sprzeczności w zapisach zawartych w Umowie oraz dokumentach wymienionych w ust. 6, zaistniałe rozbieżności należy tłumaczyć zgodnie z celem niniejszej Umowy w sposób zapewniający prawidłową realizację Przedmiotu Umowy. W szczególności w przypadku zaistnienia jakichkolwiek wątpliwości lub sprzeczności w treści Umowy oraz dokumentów należy mieć na względzie, iż zamiarem Zamawiającego i celem niniejszej Umowy jest zapewnienie najlepszej jakości i funkcjonalności obiektów stanowiących Przedmiot Umowy oraz zgodności przedmiotu Umowy z obowiązującymi normami i przepisami. Strony zgodnie ustalają w myśl art. 65 kc, że w przypadku ujawnienia rozbieżności lub sprzeczności w treści Umowy lub dokumentów określonych w ust. 6 przyjmować się będzie znaczenie i treść korzystniejszą pod względem zapewnienia jakości wykonania przedmiotu Umowy, analogicznie też w przypadku ujawnienia wątpliwości lub sprzeczności co do zakresu obowiązków Wykonawcy pierwszeństwo będzie nadawać się znaczeniu stwierdzającemu istnienie obowiązku, pomijając się będzie zaś znaczenia zmierzające do zwolnienia Wykonawcy z realizacji obowiązku.

Termin, harmonogram rzeczowo-finansowy, kosztorys

1. Termin zakończenia realizacji przedmiotu umowy – do **45 miesięcy**, licząc od daty podpisania Umowy, z tym że termin zakończenia Prac Termomodernizacyjnych, nastąpi nie później niż w dniu **30.09.2020 roku** zgodnie z harmonogramem realizacji projektu nr POIS.01.03.01-00-0171/16, który może ulec zmianie.
2. Wykonawca potwierdza, zgodnie ze złożoną Ofertą oraz z dołączeniem szczególnej i najwyższej staranności doświadczonego profesjonalisty, że zarówno wskazany termin oraz dalej wskazane terminy szczegółowe są obiektywnie i prawidłowo określone i są wystarczające dla wykonania i zakończenia wszystkich Robót, Usług i Dostaw stanowiących przedmiot Umowy, a nadto Wykonawca oświadcza, że zapoznał się z wszelkimi dokumentami koniecznymi do prawidłowego wykonania Umowy oraz miał możliwość zapoznania się z miejscem realizacji przedmiotu Umowy, a także nieruchomościami sąsiadującymi z miejscem wykonania przedmiotu Umowy, dokonał weryfikacji tych dokumentów oraz miał możliwość dokonania weryfikacji miejsc i nieruchomości pod kątem możliwości wykonania Umowy i oświadcza, że po dokonaniu ww. czynności nie zgłasza żadnych zastrzeżeń do treści Umowy, dokumentacji koniecznej do wykonania Umowy zarówno pod względem jej zupełności i zawartości merytorycznej oraz miejsca realizacji przedmiotu Umowy i miejsc sąsiadujących z tymże i potwierdza swoją zdolność do prawidłowego wykonania Umowy.
3. Niezależnie od terminu zakończenia realizacji Przedmiotu Umowy, strony uzgadniają, że szczegółowe terminy realizacji konkretnych czynności nastąpią zgodnie z Harmonogramem rzeczowo-finansowym zaakceptowanym przez Zamawiającego. Zamawiający oświadcza, iż finansowanie przedmiotu Umowy jest uzależnione od możliwości płatniczych Zamawiającego i wysokości przyznanych mu środków finansowych w danym roku budżetowym na stanowiące przedmiot niniejszej Umowy zadanie inwestycyjne. O limicie wydatków w poszczególnych latach Zamawiający będzie informował Wykonawcę w ciągu 14 dni od otrzymania zatwierdzonego planu finansowego.
4. Zakończenie Przedmiotu Umowy zostanie potwierdzone podpisaniem przez obie strony Umowy PROTOKOŁU ODBIORU KOŃCOWEGO PRZEDMIOTU UMOWY, potwierdzającego przekazanie ostatecznego pozwolenia na użytkowanie obiektu/obiektów, objętego przedmiotem Umowy zgodnie z jego przeznaczeniem oraz potwierdzającego pełne uruchomienie sprzętu i systemów objętych dostawą na mocy niniejszej Umowy, po wykonaniu próbnych badań oraz potwierdzającego pełne wykonanie usług.
5. Wykonawca zobowiązany jest w terminie 14 dni od daty zawarcia Umowy przedłożyć Zamawiającemu do akceptacji Kosztorys wraz z Harmonogramem rzeczowo-finansowym dla zakresu objętego przedmiotem niniejszej Umowy. Harmonogram rzeczowo-finansowy musi być zgodny z kosztorysem oraz określać szczegółowe terminy realizacji i uzgodnień poszczególnych czynności **w ujęciu miesięcznym** w zakresie prac budowlanych oraz określać wartość Wynagrodzenia dla każdej pozycji harmonogramu, jak również wskazywać terminy porad technicznych. Harmonogram rzeczowo-finansowy musi być zgodny z wymaganiami, jakie w tym zakresie przewiduje SIWZ oraz oferta Wykonawcy. Harmonogram rzeczowo-finansowy musi również zawierać podział na Roboty Budowlane, Dostawy, montaż i szkolenia oraz określać wartość Wynagrodzenia Wykonawcy dla robót budowlanych, dostaw, montażu oraz szkoleń.
6. **Harmonogram rzeczowo-finansowy** wymaga zatwierdzenia przez Zamawiającego. Zamawiający ma prawo zgłosić w terminie 5 dni roboczych od dnia przekazania przez Wykonawcę harmonogramu uzasadnione zastrzeżenia i uwagi, co do przedstawionego projektu harmonogramu oraz wnioskować o wprowadzenie wymaganych przez niego zmian. W przypadku istotnych zmian w **Harmonogramie rzeczowo-finansowym** polegających na zmianie terminów, które wykraczają poza terminy przyjęte w harmonogramie załączonym do wniosku o dofinansowanie, Zamawiający

zobowiązany jest uzyskać zgodę instytucji zarządzającej Projektem i uzyskać jej akceptację. Wówczas terminy wyznaczone na zatwierdzenie Harmonogramu Rzeczowo- Finansowego zostaną wydłużone o czas przeznaczony na uzyskanie takiej akceptacji przez instytucję zarządzającą projektem.

7. **Wykonawca** zobowiązany jest uwzględniać zastrzeżenia i uwagi, o których mowa w ust. 6 i przedłożyć Zamawiającemu poprawiony Harmonogram rzeczowo-finansowy w terminie do 5 dni roboczych od dnia zgłoszenia zastrzeżeń i uwag przez Zamawiającego w celu jego zatwierdzenia przez Zamawiającego. Ostatecznie zaakceptowany przez Zamawiającego Harmonogram rzeczowo-finansowy stanowi podstawę do finansowego i terminowego rozliczenia realizacji przedmiotu zamówienia.
8. Przed rozpoczęciem realizacji Robót, najpóźniej w dniu przekazania Placu Budowy Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia do akceptacji Zamawiającego zaktualizowanego Harmonogramu rzeczowo-finansowego określającego szczegółowe terminy realizacji i uzgodnień poszczególnych czynności w ujęciu miesięcznym dla robót budowlanych oraz dostaw i usług. Zamawiający uprawniony jest do zgłaszania i wprowadzania w nim zmian w trybie określonym w ust. 6 i 7.
9. Zamawiający w każdym czasie ma prawo wnioskować o aktualizację przedstawionych w Harmonogramie rzeczowo-finansowym terminów realizacji poszczególnych robót, jeśli przemawia za tym jego ważny interes lub interes publiczny i nie sprzeciwiają się temu zasady wiedzy technicznej i praktyki budowlanej oraz interes Wykonawcy (co powinno być uzasadnione). Skorygowany Harmonogram rzeczowo-finansowy wymaga akceptacji Zamawiającego, który uprawniony jest do zgłaszania i wprowadzania w nim zmian w trybie określonym w ust. 6 i 7.
10. W przypadku, gdy złożony Harmonogram rzeczowo-finansowy stanie się niespójny z faktycznym postępem pracy lub ze zobowiązaniami Wykonawcy, strony zgodnie ustalają, iż Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia skorygowanego Harmonogramu rzeczowo-finansowego. Skorygowany Harmonogram rzeczowo-finansowy wymaga akceptacji Zamawiającego, który uprawniony jest do zgłaszania i wprowadzania w nim zmian w trybie określonym w ust. 6 i 7. Zmiana Harmonogramu rzeczowo-finansowego i jego akceptacja nie pozbawia Zamawiającego prawa naliczenia kar umownych z tytułu niedochowania terminów wskazanych w pierwotnym brzemieniu Harmonogramu rzeczowo-finansowego.
11. Każdorazowa zmiana harmonogramu rzeczowo-finansowego wymaga sporządzenia aneksu do Umowy. Ponadto, zmiana, harmonogramu rzeczowo-finansowego nie może stanowić podstawy do zmiany terminu realizacji Umowy, o którym mowa w ust. 1.
12. Wykonawca zobowiązany jest systematycznie informować Zamawiającego o postępie prac i stanie zaawansowania realizacji przedmiotu Umowy.
13. Wykonawca ma obowiązek składania **comiesięcznych raportów z postępu prac budowlanych** w terminie do 25 dnia każdego miesiąca.

KOSZTORYS

14. Wykonawca zobowiązuje się do wykonania i przedłożenia Zamawiającemu kosztorysu opracowanego metodą kalkulacji szczegółowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 roku w sprawie *określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym* (Dz.U. z 2004 r., nr 130, poz. 1389). Wyliczone w tych kosztorysach ceny poszczególnych elementów, jak również cena całkowita muszą być zgodne z cenami przedstawionymi w ofercie przetargowej. Ceny tych samych składników cenotwórczych (R, Ko, Z, M, S) muszą być takie same dla wszystkich wycenianych pozycji przedmiarowych z danej branży robót. Kosztorysy te powinny zawierać

m.in. tabele elementów scalonych oraz zestawienia robocizny, materiałów i sprzętu. Tak opracowane kosztorysy będą podstawą do rozliczania ewentualnych:

- 1) **Dodatkowych robót budowlanych**, które zostaną zlecone na podstawie art. 144 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp poprzez zawarcie aneksu do Umowy poprzedzonego sporządzeniem protokołu konieczności i dokumentacji projektowej je opisującej;
  - 1.1. W sytuacji gdyby umowa została zmieniona na podstawie art. 144 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, czyli gdyby Zamawiający zlecił Wykonawcy wykonanie dodatkowych robót budowlanych wykraczających poza przedmiot niniejszej umowy (zamówienia podstawowego), ustala się następujące zasady ich zlecenia oraz rozliczania:
    - 1.1.1. Rozpoczęcie wykonywania dodatkowych robót budowlanych wykraczających poza przedmiot niniejszej Umowy, czyli robót, o których mowa powyżej, może nastąpić po podpisaniu przez Strony umowy aneksu zmieniającego umowę w tym zakresie. Podstawą do podpisania aneksu będzie protokół konieczności potwierdzony przez Inspektora nadzoru i zatwierdzony przez Strony Umowy. Protokół ten musi zawierać uzasadnienie wskazujące, że spełnione zostały przesłanki, o których mowa w art. 144 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp. Rozpoczęcie wykonywania tych robót musi być poprzedzone wykonaniem dokumentacji projektowej i przedmiaru - opisujących te roboty. Dokumentacja musi być zgodna z przepisami prawa budowlanego wraz z jego aktami wykonawczymi.
    - 1.1.2. Rozliczanie dodatkowych robót budowlanych będzie odbywało się fakturami wystawionymi po ich wykonaniu (i odebraniu przez Inspektora nadzoru), lecz **nie częściej niż raz na trzy miesiące**. Faktury regulowane będą w terminie do 30 dni od daty otrzymania przez Zamawiającego faktury, protokołu odbioru wykonanych robót oraz kosztorysu wykonanego na podstawie następujących założeń:
    - 1.1.3. Ceny jednostkowe robót będą przyjmowane z kosztorysu, o którym mowa powyżej, a ilość wykonanych w tym okresie robót – z przedmiaru, o którym mowa w pkt 1.1.1.;
    - 1.1.4. W przypadku gdy wystąpią roboty, na które nie określono w kosztorysie cen jednostkowych, tzn. takie, których nie można rozliczyć zgodnie z ppkt 1.1.3., roboty te rozliczone będą na podstawie kosztorysów przygotowanych przez Wykonawcę, a zatwierdzonych przez Inspektora nadzoru i Zamawiającego. Kosztorysy te opracowane będą na podstawie następujących założeń:
      - 1.1.4.1. Ceny składników cenotwórczych, tj. stawki roboczogodziny (R), ceny jednostkowe materiałów (M), cena najmu sprzętu (S), wskaźnik kosztów ogólnych (Ko) oraz wskaźnik zysku zostaną przyjęte z kosztorysów opracowanych przez Wykonawcę metodą kalkulacji szczegółowej;
      - 1.1.4.2. W przypadku gdy nie będzie możliwe rozliczenie danej roboty na podstawie zapisów w ppkt 1.1.4.1., brakujące ceny materiałów (M) i sprzętu (S) zostaną przyjęte z zeszytów SEKOCENBUD (jako średnie) za okres ich wbudowania;
      - 1.1.4.3. Podstawą do określenia nakładów rzeczowych będą normy zawarte w wyżej wskazanych kosztorysach, a w przypadku ich braku – odpowiednie pozycje Katalogów Nakładów Rzeczowych. W przypadku braku odpowiednich pozycji w KNR-ach zastosowane zostaną Katalogi Norm Nakładów Rzeczowych, a następnie wycena indywidualna Wykonawcy, zatwierdzona przez Zamawiającego.
- 2) **Zamówień, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp** na podstawie odrębnej umowy. Będą one polegać na powtórzeniu podobnych robót budowlanych, objętych przedmiotem zamówienia, tj. na robotach budowlanych, w tym przebudowie budynku, remoncie, termomodernizacji, adaptacji pomieszczeń, uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie, w zakresie

do 50 % wartości zamówienia podstawowego, na warunkach ustalonych dla zamówienia podstawowego (warunkach umowy), z uwzględnieniem dodatkowych negocjacji dotyczących realizacji tego zamówienia, m. in. terminu realizacji. Wykonawca zapewni nie gorszy standard wykonania nowego zamówienia niż podstawowego. Szczegółowy sposób ustalenia wartości umów na te zamówienia, jak i ich rozliczeń będzie taki sam jak w odniesieniu do dodatkowych robót budowlanych, o których mowa w niniejszej Umowie. W odniesieniu do tych zamówień ceny jednostkowe, jak również ceny czynników produkcji będą podlegały waloryzacji o wskaźnik zmiany cen produkcji budowlano- montażowej ustalany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i ogłaszany w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski”, począwszy od daty podpisania Umowy. W trakcie realizacji zamówienia uzupełniającego każda kolejna waloryzacja dokonywana będzie po upływie 3 miesięcy od poprzedniej waloryzacji i będzie wyliczana jako średnia arytmetyczna ze wskaźnika za okres, który upłynął od poprzedniej waloryzacji.

- 3) zmian postanowień niniejszej Umowy, na podstawie jednej z okoliczności przedstawionej w art. 144 ust. 1 pkt 3, 5, 6 ustawy Pzp, Strony ustalą dopuszczalną wartość zmiany Umowy w oparciu o wartość zamówienia określoną pierwotnie w Umowie, z zastosowaniem odpowiednio procedury określonej w ust. 14 pkt 1.3.
15. Kosztorys ten nie będzie miał zastosowania do rozliczania robót objętych przedmiotem niniejszej Umowy.
16. Kosztorys winien być zgodny co do wartości z ofertą przetargową, w szczególności z tabelą elementów scalonych.

§ 3

Wynagrodzenie

1. Za wykonanie przedmiotu Umowy, określonego w § 1 ust. 1 Umowy, Strony ustalają wynagrodzenie ryczałtowe, równe cenie ofertowej brutto przedstawionej w ofercie Wykonawcy, w wysokości: ..... zł (brutto) słownie: ....., w tym podatek VAT ..... %, co stanowi kwotę netto w wysokości ..... zł netto, słownie: .....
2. Wynagrodzenie określone w ust. 1 obejmuje wszelkie koszty niezbędne do zrealizowania przedmiotu Umowy wynikające wprost z dokumentacji projektowej, jak również w niej nieujęte z powodu wad dokumentacji spowodowanych jej niezgodnością z zasadami wiedzy technicznej lub stanem faktycznym występującym na placu budowy, a bez których nie można wykonać przedmiotu Umowy. Wykonawca ponosi ryzyko z tytułu oszacowania wszelkich kosztów związanych z realizacją przedmiotu Umowy. Wynagrodzenie uwzględnia wszystkie koszty związane z realizacją zamówienia, wykonawstwa, w tym w szczególności robocizny, materiałów, sprzętu, środków transportu niezbędnego do wykonania Umowy, a także utrzymania i likwidacji placu budowy, zużycia wody i energii elektrycznej zużycia ciepła i gazu, koszty wszystkich niezbędnych pomiarów, badań, prób i rozruchów, koszty uzgodnień, odbiorów, włączeń i wyłączeń sieci w celu wykonania robót budowlanych, koszty sporządzenia dokumentacji powykonawczej, koszty usunięcia i utylizacji odpadów po rozbiórkach, koszty prowadzenia kierownictwa robót i nadzoru bhp, uzgodnień, organizacji ruchu, zajęcia pasa drogowego i obsługi geodezyjnej w trakcie prowadzenia robót oraz inwentaryzacji powykonawczej, koszty związane z zapewnieniem dostępu do posesji położonych w pobliżu terenu budowy, a także wszystkie inne, nie wymienione wyżej ogólne koszty budowy, które mogą wystąpić w związku z wykonywaniem robót budowlanych zgodnie z warunkami umowy, przepisami technicznymi i prawnymi oraz zasadami wiedzy technicznej. Niedoświadczenie, pominięcie oraz brak rozpoznania zakresu przedmiotu Umowy nie może być podstawą do żądania zmiany wynagrodzenia określonego w ust.

1 niniejszego paragrafu. Wynagrodzenie w tym zakresie jest wynagrodzeniem ryczałtowym w rozumieniu art. 632 kc. Strony niniejszej Umowy nie mogą zmienić kwoty, o której mowa w ust. 1, poza okolicznościami przedstawionymi w niniejszej Umowie.

3. Wykonawca nie może żądać od Zamawiającego wynagrodzenia, jeśli wykonał prace dodatkowe bez zawarcia Umowy o zamówienie dodatkowe.

§ 4

Rozliczanie robót

1. Rozliczenie za wykonanie przedmiotu Umowy odbywać się będzie na podstawie faktur częściowych, prawidłowo wystawionych przez Wykonawcę i zaakceptowanych przez Zamawiającego, za elementy robót ujęte w harmonogramie rzeczowo-finansowym **nie częściej niż raz na trzy miesiące**, przelewem na rachunek bankowy nr: .....
2. Zamawiający informuje o uzyskaniu dofinansowania Przedmiotu Umowy ze środków Unii Europejskiej w ramach Projektu „Kompleksowa termomodernizacja budynku Sądu Apelacyjnego w Łodzi przy al. Kościuszki 65” POIS.01.03.01-00-0171/16, w ramach poddziałania 1.3.1 oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020. W związku z powyższym, Zamawiający zobowiązuje Wykonawcę do wystawiania osobnej faktury na Prace Termomodernizacyjne.
3. Faktury częściowe wystawiane będą po wykonaniu i odebraniu danego elementu (etapu) robót, i regulowane w terminie nie dłuższym niż 30 dni od daty otrzymania przez Zamawiającego prawidłowo wystawionej faktury i **protokołu odbioru częściowego** wykonanego elementu robót.
4. W przypadku ujęcia w fakturze zakresu robót budowlanych, dostaw lub usług realizowanych przez Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców, warunkiem zapłaty wynagrodzenia będzie dostarczenie przez Wykonawcę:
  - a) dokument o nazwie: „**Wykaz podmiotów, które wykonywały roboty, dostawy lub usługi w ramach składanej faktury, tj. faktury nr ... z dnia ...**”. Wykaz ten musi zawierać: *nazwę podmiotu, zakres robót, dostaw lub usług wykonanych przez dany podmiot oraz wartość w złotych należną danemu podmiotowi*. Ogólna wartość środków finansowych należnych poszczególnym podmiotom musi być równa wartości danej faktury. Załącznik ten musi być złożony w oryginale i podpisany przez Wykonawcę, wszystkich Podwykonawców i dalszych Podwykonawców (z wyjątkiem tych, którzy już zakończyli realizację zawartych umów o podwykonawstwo i przedstawili Zamawiającemu oświadczenie, z datą pewną, potwierdzające faktyczne otrzymanie zapłaty od Wykonawcy lub Podwykonawców, z którymi zawarli Umowy), bez względu na to czy występują w tym wykazie, czy też nie, oraz inspektora nadzoru. Brak wykazu spełniającego powyższe wymagania będzie podstawą do odmowy przyjęcia faktury. Zamiast podpisania wykazu, o którym mowa powyżej, dopuszcza się złożenie przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę osobnego **oświadczenia o akceptacji wykazu do faktury nr ... z dnia ...**.
  - b) dokumentu potwierdzającego, że Podwykonawcy oraz dalsi Podwykonawcy występujący na załączniku złożonym do faktury otrzymali należne im wynagrodzenie. Dowodem takiego udokumentowania może być:
    - **kserokopię faktury** Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy poświadczonej za zgodność z oryginałem wraz potwierdzeniem jej zapłaty tj. potwierdzeniem dokonania przelewu, lub
    - pisemne **oświadczenie Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy**, że otrzymał należną mu kwotę.

5. **Zgłaszanie Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców**, przedstawianie projektów umów, kopii umów, rozliczanie za wykonane przez nich roboty, dostawy, lub usługi itp. będzie odbywało się zgodnie z następującymi przepisami ustawy Pzp: art. 143a ust. 1 i 2 pkt 1; 143b i art. 143c. W treściach umów z Podwykonawcami i dalszymi Podwykonawcami muszą być zawarte zapisy zobowiązujące Wykonawcę, Podwykonawcę i dalszego Podwykonawcę do przedstawiania Zamawiającemu protokołów odbiorów częściowych i końcowych podpisanych pomiędzy Wykonawcą, Podwykonawcą i dalszymi Podwykonawcami. W przypadku jeśli w tych protokołach zawarte będą zastrzeżenia lub uwagi, Wykonawca zobligowany będzie do przedstawienia dokumentu potwierdzającego ich faktyczne usunięcie.
6. Zamawiający dokona **bezpośredniej zapłaty** wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy, który zawarł zaakceptowaną przez Zamawiającego umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub który zawarł przedłożoną Zamawiającemu umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w przypadku uchylenia się (po bezskutecznym dwukrotnym wezwaniu Wykonawcy przez Zamawiającego do przedstawienia dowodów zapłaty) od obowiązku zapłaty przez Wykonawcę, zamówienia na roboty budowlane. Wynagrodzenie, o którym mowa dotyczy wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez Zamawiającego Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub po przedłożeniu Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi.

Przed dokonaniem bezpośredniej zapłaty Zamawiający informuje Wykonawcę o możliwości zgłoszenia pisemnych uwag dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy. Wykonawca może zgłosić pisemne uwagi w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia doręczenia tej informacji przez Zamawiającego.

7. W przypadku zgłoszenia w terminie uwag, o których mowa w ust. 6, Zamawiający może:
  - a) nie dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy, jeżeli Wykonawca wykaże niezasadność takiej zapłaty albo,
  - b) złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia Podwykonawcy w przypadku istnienia zasadniczej wątpliwości Zamawiającego co do wysokości należnej zapłaty lub podmiotu, któremu płatność się należy, albo
  - c) dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy, jeżeli Podwykonawca wykaże zasadność takiej zapłaty.
8. Bezpośrednia zapłata obejmuje wyłącznie należne wynagrodzenie, bez odsetek, należnych Podwykonawcy.
9. Powyższe postanowienia dotyczą odpowiednio dalszych Podwykonawców.
10. W przypadku dokonania bezpośredniej zapłaty Podwykonawcy Zamawiający potrąca kwotę wypłaconego wynagrodzenia z wynagrodzenia należnego Wykonawcy.

OSTATECZNE ROZLICZENIE

11. Ostatecznie rozliczenie za wykonane roboty nastąpi na podstawie **faktury końcowej**, prawidłowo wystawionej na podstawie **Protokołu Odbioru Końcowego Przedmiotu Umowy** nie zawierającego żadnych zastrzeżeń Zamawiającego w tym zakresie. Faktura końcowa będzie płatna w terminie 30 dni od daty jej otrzymania i zaakceptowania przez Zamawiającego. Wartość faktury końcowej nie może być mniejsza niż **10 %** wynagrodzenia należnego Wykonawcy.
12. Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia Zamawiającemu, przed datą końcowego rozliczenia z Zamawiającym – najpóźniej na dzień poprzedzający ostateczną zapłatę, **oświadczenia**, z datą pewną, **Podwykonawców i dalszych Podwykonawców potwierdzającego faktyczne otrzymanie zapłaty od Wykonawcy**. Brak oświadczeń będzie skutkowało wstrzymaniem zapłaty należnej Wykonawcy bez żadnych konsekwencji dla Zamawiającego wynikającej z nieterminowej zapłaty wynagrodzenia należnego Wykonawcy.

13. Zamawiający przystąpi do **odbioru końcowego**, na zasadach określonych w § 19.
14. Za datę płatności faktury uważa się datę dyspozycji przelewu środków finansowych na konto Wykonawcy wskazane na fakturze.
15. Zamawiający uprawniony jest do potrącenia naliczonych kar umownych z bieżącego wynagrodzenia Wykonawcy oraz Zabezpieczenia należytego wykonania Umowy.

§ 5

Zatrudnienie na podstawie Umowy o pracę

1. Na podstawie art. 29 ust. 3a ustawy Pzp Zamawiający wymaga zatrudnienia przez Wykonawcę, Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę osób wykonujących wszelkie czynności wchodzące w tzw. koszty bezpośrednie na podstawie Umowy o pracę. Wymóg ten dotyczy osób, które wykonują czynności bezpośrednio związane z wykonywaniem prac ogólnobudowlanych, konstrukcyjnych oraz instalacyjnych, czyli tzw. pracowników fizycznych. Wymóg nie dotyczy osób kierujących budową, wykonujących obsługę geodezyjną, dostawców materiałów budowlanych.
2. Wykonawca zobowiązany jest określić w Harmonogramie rzeczowo – finansowym, liczbę osób jaka jest niezbędna do wykonania czynności wskazanych w ust. 1 oraz okresy, w jakich osoby te będą wykonywać te czynności i adekwatnie do tego wymiar etatów przewidzianych dla tych osób przez Wykonawcę lub Podwykonawcę wraz z określeniem rodzajów i okresów umów o pracę, które są lub będą zgodne z tym zawarte.
3. Zamawiający wymaga od Wykonawcy przedstawienia po podpisaniu Umowy, nie później niż w dniu rozpoczęcia wykonywania robót budowlanych, dokumentu pn. „**WYKAZ OSÓB, KTÓRE BĘDĄ UCZESTNICZYĆ W REALIZACJI ZAMÓWIENIA**” oraz udokumentowania formy zatrudnienia tych osób poprzez przedstawienie:
  - a) **oświadczenia Wykonawcy lub Podwykonawcy o zatrudnieniu na podstawie Umowy o pracę** osób wykonujących czynności, których dotyczy wezwanie Zamawiającego. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności: dokładne określenie podmiotu składającego oświadczenie, datę złożenia oświadczenia, wskazanie, że objęte wezwaniem czynności wykonują osoby zatrudnione na podstawie Umowy o pracę wraz ze wskazaniem imion i nazwisk tych osób, rodzaju Umowy o pracę oraz podpis osoby uprawnionej do złożenia oświadczenia w imieniu Wykonawcy lub Podwykonawcy;
  - lub**
  - b) poświadczoną za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Wykonawcę lub Podwykonawcę **kopię Umowy/umów o pracę** osób wykonujących w trakcie realizacji zamówienia czynności, których dotyczy ww. oświadczenie Wykonawcy (wraz z dokumentem regulującym zakres obowiązków, jeżeli został sporządzony). Kopia Umowy/umów powinna zostać zanonimizowana w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tj. w szczególności bez adresów, nr PESEL pracowników). Imię i nazwisko pracownika nie podlega anonimizacji. Informacje takie jak: data zawarcia Umowy i rodzaj Umowy o pracę powinny być możliwe do zidentyfikowania;
  - lub**
  - c) poświadczoną za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Wykonawcę lub Podwykonawcę kopię dokumentów potwierdzających opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę (wraz z informacją o liczbie odprowadzonych składek) tj.:

- **zaświadczenia właściwego oddziału ZUS**, potwierdzające opłacanie przez Wykonawcę składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę za ostatni okres rozliczeniowy lub
  - poświadczoną za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Wykonawcę **kopię dowodu potwierdzającego zgłoszenie pracownika przez pracodawcę do ubezpieczeń**, zanonimizowaną w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. Imię i nazwisko pracownika nie podlega anonimizacji.
4. Pracodawcą musi być Wykonawca lub jeden ze współników konsorcjum, zgłoszony zgodnie z przepisami prawa zamówień publicznych Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca. Bez przedstawienia powyższego dokumentu osoby, które muszą być zatrudnione na umowę o pracę, nie będą wpuszczane na plac budowy, więc nie będą mogły wykonywać pracy z winy Wykonawcy.
  5. Wykonawca do każdej faktury obowiązany jest złożyć **Oświadczenie Wykonawcy lub Podwykonawcy** o zatrudnianiu wszystkich osób wskazanych na liście, o której mowa w ust. 3 na podstawie Umowy o pracę. Brak złożenia przez Wykonawcę lub Podwykonawcę oświadczenia o jakim mowa w zdaniu poprzedzającym stanowi podstawę do powstrzymania się Zamawiającego z zapłatą za fakturę.
  6. **Wykonawca będzie składał u Zamawiającego przez cały okres obowiązywania Umowy, comiesięczny raport dotyczący sposobu zatrudniania osób realizujących przedmiot Umowy zadeklarowanych przez Wykonawcę w WYKAZIE OSÓB, o którym mowa w ust. 3, w terminie do 25 dnia następnego miesiąca kalendarzowego (wraz z comiesięcznym raportem z postępu prac budowlanych).**
  7. Wykonawca w każdej Umowie o podwykonawstwo obowiązany jest zawrzeć stosowne zapisy zobowiązujące Podwykonawców do zatrudnienia na umowę o pracę osób wykonujących przedmiot Umowy zgodnie z ust. 1 oraz zapisów umożliwiających Zamawiającemu przeprowadzanie kontroli wykonywania tego zobowiązania.
  8. Zamawiający zastrzega sobie w trakcie realizacji Umowy prawo do wykonywania **czynności kontrolnych** odnośnie spełniania przez Wykonawcę, Podwykonawcę wymogu zatrudnienia osób na podstawie Umowy o pracę osób wykonujących czynności wskazane w ust. 1 przy realizacji niniejszej Umowy w następujący sposób:
    - 1) Zamawiający będzie miał prawo żądania w każdym czasie złożenia przez Wykonawcę – w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia otrzymania pisemnego wezwania - dodatkowych pisemnych wyjaśnień dotyczących wątpliwości w zakresie realizacji przedmiotowych wymagań przez Wykonawcę, Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę.
    - 2) Zamawiający będzie miał prawo prowadzenia kontroli sposobu zatrudnienia osób wskazanych przez Wykonawcę do realizacji zamówienia będącego przedmiotem Umowy na terenie budowy w każdym czasie i sporządzenia z takich działań stosownego protokołu. Kontrola może być przeprowadzana bez wcześniejszego uprzedzenia Wykonawcy.
    - 3) Zamawiający w celu kontroli realizacji w/w wymogów może żądać od Wykonawcy złożenia dokumentów i oświadczeń, przedstawienia (okazania, przedłożenia do wglądu) wszelkich niezbędnych oświadczeń lub dokumentów w celu potwierdzenia zatrudnienia na podstawie Umowy o pracę pracowników zaangażowanych przy realizacji niniejszej Umowy wskazanych m.in. w ust. 3.
    - 4) W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do przestrzegania prawa pracy przez Wykonawcę lub Podwykonawcę, Zamawiający może zwrócić się o przeprowadzenie kontroli przez Państwową Inspekcję Pracy.

9. Wykonawca może dokonać zmiany osób wskazanych na liście, o której mowa w ust. 3. Wykonawca obowiązany jest informować Zamawiającego o zmianach osób wskazanych na liście poprzez dostarczenie zaktualizowanego WYKAZU OSÓB opatrzonego datą wraz z udokumentowaniem zatrudnienia tych osób na podstawie Umowy o pracę, w sposób o którym mowa w ust. 3, w ciągu 7 dni kalendarzowych od zaistniałej zmiany.
10. Jeżeli pomimo powyższych wymogów na budowie będzie przebywać osoba niezatrudniona na podstawie umowy o pracę, co zostanie ustalone przez inspektora nadzoru, Zamawiającego lub jego przedstawicieli, osoba taka będzie musiała opuścić plac budowy, a Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kare umowną określoną w § 35. Fakt przebywania takiej osoby na budowie musi zostać potwierdzony pisemną notatką sporządzoną przez inspektora nadzoru lub przedstawicieli Zamawiającego. Notatka nie musi być podpisana przez Wykonawcę lub jego przedstawicieli. Niezłożenie przez Wykonawcę w wyznaczonym przez Zamawiającego terminie żądanych przez Zamawiającego dowodów w celu potwierdzenia spełnienia przez wykonawcę lub Podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie Umowy o pracę traktowane będzie jako niespełnienie przez Wykonawcę lub Podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie Umowy o pracę osób wykonujących czynności wskazane w ust. 1.

§ 6

Podwykonawcy

1. Zgodnie z ofertą złożoną w przetargu, Wykonawca powierzy podwykonawcom wykonanie części zamówienia:
  - a) Siłami Podwykonawców: ..... (nazwa Podwykonawcy), w zakresie: .....
  - b) Siłami Podwykonawców: ..... (nazwa Podwykonawcy), w zakresie: .....
  - c) Siłami Podwykonawców: ..... (nazwa Podwykonawcy), w zakresie: .....
  - d) Siłami Podwykonawców: ..... (nazwa Podwykonawcy), w zakresie: .....
  - e) Siłami Podwykonawców: ..... (nazwa Podwykonawcy), w zakresie: .....
2. Zmiana, rezygnacja, wprowadzenie nowego Podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy nie stanowi zmiany Umowy z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Zmiana Podwykonawcy dotycząca podmiotu, na zasoby którego Wykonawca powoływał się w ofercie na zasadach określonych w art. 22a ustawy Pzp, w celu wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu, wymaga zawarcia aneksu do Umowy. Wykonawca jest zobowiązany wykazać Zamawiającemu, iż proponowany inny Podwykonawca lub Wykonawca samodzielnie spełnia je w stopniu nie mniejszym niż wymagany w SIWZ w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia.
4. Wykonawca jest odpowiedzialny za działania lub zaniechania Podwykonawców, dalszych Podwykonawców, ich przedstawicieli lub pracowników jak za własne działania lub zaniechania.
5. Wykonawca zobowiązuje się do umieszczenia w umowie z Podwykonawcą lub dalszym Podwykonawcą następujących postanowień:
  - 5.1 **Termin zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy** przewidziany w umowie o podwykonawstwo nie może być dłuższy niż **30 dni** od dnia doręczenia Wykonawcy, Podwykonawcy faktury lub rachunku potwierdzających wykonanie zleconej Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy dostawy, usługi lub roboty budowlanej. Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca robót złoży odpowiednio Wykonawcy lub Podwykonawcy fakturę za wykonane roboty w okresie rozliczeniowym wraz z dokumentami rozliczeniowymi maksymalnie w terminie czterech dni od otrzymania

- zaakceptowanego przez inspektora nadzoru rozliczenia potwierdzającego należną Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy kwotę wynagrodzenia.
- 5.2 Przedmiotem umowy o podwykonawstwo jest wyłącznie wykonanie, odpowiednio: robót budowlanych, dostaw lub usług, które ściśle odpowiadają części zamówienia określonego Umową; Wykonawca powinien zapewnić, aby suma wynagrodzeń określona w umowach z Podwykonawcami nie przekraczała wynagrodzenia należnego Wykonawcy z tytułu niniejszej Umowy;
  - 5.3 Wypłata wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy za wykonane przez nich roboty budowlane będące przedmiotem Umowy, których okres realizacji przekracza okres rozliczeniowy przyjęty w Umowie dla Wykonawcy, będzie następować w częściach, na podstawie odbiorów częściowych robót wykonanych przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę;
  - 5.4 Wykonanie przedmiotu umowy o podwykonawstwo zostaje określone na co najmniej takim poziomie jakości, jaki wynika z niniejszej Umowy, i powinno odpowiadać stosownym dla tego wykonania wymaganiom określonym w dokumentacji projektowej, STWiORB, SIWZ oraz standardom deklarowanym w ofercie Wykonawcy;
  - 5.5 Okres odpowiedzialności Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy za wady przedmiotu umowy o podwykonawstwo nie będzie krótszy od okresu odpowiedzialności za wady przedmiotu Umowy Wykonawcy wobec Zamawiającego;
  - 5.6 Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca musi legitymować się posiadaniem wiedzy i doświadczenia odpowiadających, porównywalnie, co najmniej wiedzy i doświadczeniu wymaganym od Wykonawcy w związku z realizacją Umowy; dysponować personelem i sprzętem, gwarantującymi prawidłowe wykonanie podzlecanej części Umowy, proporcjonalnie, kwalifikacjami lub zakresem odpowiadającymi wymaganiom stawianym Wykonawcy;
  - 5.7 Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca są zobowiązani do przedstawiania Zamawiającemu na jego żądanie dokumentów, oświadczeń i wyjaśnień dotyczących realizacji umowy o podwykonawstwo.
6. Umowa o podwykonawstwo nie może zawierać postanowień:
    - 6.1. Uzależniających uzyskanie przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę zapłaty od Wykonawcy lub Podwykonawcy za wykonanie przedmiotu umowy o podwykonawstwo od zapłaty przez Zamawiającego wynagrodzenia Wykonawcy lub odpowiednio od zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia Podwykonawcy;
    - 6.2. Uzależniających zwrot kwot zabezpieczenia przez Wykonawcę Podwykonawcy od zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania Umowy.

ZAWARCIE UMOWY O PODWYKONAWSTWO, KTÓREJ PRZEDMIOTEM SĄ ROBOTY BUDOWLANE

7. Zawarcie umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, może nastąpić **wyłącznie po akceptacji jej projektu przez Zamawiającego**, a przystąpienie do jej realizacji przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę może nastąpić **wyłącznie po akceptacji umowy o podwykonawstwo przez Zamawiającego**.
8. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zobowiązany jest do przedłożenia równocześnie Zamawiającemu i inspektorowi nadzoru **projektu umowy o podwykonawstwo**, której przedmiotem są roboty budowlane, wraz z zestawieniem ilości robót i ich wyceną nawiązującą do cen jednostkowych przedstawionych w kosztorysie, o którym mowa w § 2 niniejszej Umowy, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót, które mają być realizowane na podstawie umowy o podwykonawstwo lub ze wskazaniem tej części dokumentacji **nie później niż 14 dni przed jej zawarciem**, a w przypadku projektu umowy przedkładanego przez

Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, wraz ze zgodą Wykonawcy na zawarcie umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z niniejszą Umową.

9. Projekt umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, będzie uważany za zaakceptowany przez Zamawiającego, jeżeli Zamawiający w terminie **14 dni** od dnia przedłożenia mu projektu nie zgłosi w formie pisemnej zastrzeżeń.
10. Zamawiający zgłosi w terminie określonym w ust. 9 w formie pisemnej zastrzeżenia do projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w szczególności w następujących przypadkach:
  - 10.1. Niespełnienia przez projekt wymagań dotyczących umowy o podwykonawstwo, określonych w ust. 5,
  - 10.2. Niezałączenia do projektu zestawień, dokumentów lub informacji, o których mowa w ust. 8,
  - 10.3. Zamieszczenia w projekcie postanowień uzależniających uzyskanie przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę zapłaty za realizację przedmiotu Umowy od zapłaty wynagrodzenia Wykonawcy przez Zamawiającego lub odpowiednio od zapłaty wynagrodzenia przez Wykonawcę za realizację przedmiotu Umowy przez Podwykonawcę,
  - 10.4. Gdy projekt zawiera postanowienia uzależniające zwrot kwot zabezpieczenia przez Wykonawcę Podwykonawcy od zwrotu Wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania Umowy przez Zamawiającego,
  - 10.5. Gdy termin realizacji robót budowlanych określonych projektem jest dłuższy niż przewidywany Umową dla tych robót,
  - 10.6. Gdy projekt zawiera postanowienia dotyczące sposobu rozliczeń za wykonane roboty, uniemożliwiające rozliczenie tych robót pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą na podstawie niniejszej Umowy.
11. W przypadku zgłoszenia przez Zamawiającego zastrzeżeń do projektu umowy o podwykonawstwo w terminie określonym w ust. 9 Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedłoży zmieniony projekt umowy o podwykonawstwo, uwzględniający wszystkie zastrzeżenia Zamawiającego.
12. Po akceptacji projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub po upływie terminu na zgłoszenie przez Zamawiającego zastrzeżeń do tego projektu, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedłoży Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej umowy.
13. Zamawiający zgłosi Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy w formie pisemnej sprzeciw do przedłożonej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 14 dni od jej przedłożenia w przypadkach określonych w ust. 10.
14. umowa o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, uważana będzie za zaakceptowaną przez Zamawiającego, jeżeli Zamawiający w terminie 14 dni od dnia przedłożenia kopii tej umowy nie zgłosi do niej w formie pisemnej sprzeciwu.
15. Wykonawca (Podwykonawca) nie może zlecić Podwykonawcy (dalszemu Podwykonawcy) realizacji przedmiotu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są **roboty budowlane w przypadku braku jej akceptacji przez Zamawiającego.**

ZAWARCIE UMOWY O PODWYKONAWSTWO, KTÓREJ PRZEDMIOTEM SĄ DOSTAWY LUB USŁUGI

16. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedłoży Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi stanowiące część przedmiotu Umowy, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia bez względu na wartość tych umów. W przypadku gdy w przekazanej

Zamawiającemu umowie o podwykonawstwo termin zapłaty wynagrodzenia jest dłuższy niż 30 dni, Zamawiający informuje o tym Wykonawcę i wzywa go do zamiany tej umowy pod rygorem wystąpienia o zapłatę kary umownej.

17. Wykonawca **niewłócznie usunie** z terenu budowy Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, z którym nie została zawarta umowa o podwykonawstwo zaakceptowana przez Zamawiającego, lub Zamawiający usunie takiego Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę na koszt Wykonawcy.
18. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedłoży wraz z kopią umowy o podwykonawstwo dokumenty, które w sposób jednoznaczny potwierdzają prawo osób reprezentujących podmiot do zaciągania zobowiązania, tj. zawarcia tej umowy w imieniu Podwykonawcy (np. pełnomocnictwo, upoważnienie, uchwała itp.) w przypadku, kiedy z odpisu Krajowego Rejestru Sądowego lub innego dokumentu właściwego z uwagi na status prawny Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy nie wynika, że osoby te posiadają takie uprawnienia.
19. Powierzenie realizacji zadań innemu Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy niż ten, z którym została zawarta zaakceptowana przez Zamawiającego umowa o podwykonawstwo, lub inna istotna zmiana tej umowy, w tym zmiana zakresu zadań określonych tą umową, wymaga **ponownej akceptacji** Zamawiającego w trybie określonym w ust. 8-15.
20. Do zmian istotnych postanowień umów o podwykonawstwo stosuje się zasady określone w ust. 8-15 i ust. 18.
21. Zamawiający może żądać od Wykonawcy **zmiany lub odsunięcia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy** od wykonywania świadczeń w zakresie realizacji przedmiotu Umowy, jeżeli sprzęt techniczny, osoby i kwalifikacje, którymi dysponuje Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca, nie spełniają warunków lub wymagań dotyczących podwykonawstwa określonych Umową, nie dający rękojmi należytego wykonania powierzonych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy robót budowlanych, dostaw lub usług lub dotrzymania terminów realizacji tych robót. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca niewłócznie usunie na żądanie Zamawiającego Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę z terenu budowy, jeżeli działania Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy na terenie budowy naruszają postanowienia niniejszej Umowy.
22. Wykonawca zobowiązany jest do zapewnienia, aby **Podwykonawcy posiadali ubezpieczenia swoich robót, urządzeń, materiałów, obiektów i dokumentów z tytułu szkód od zdarzeń losowych oraz ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej za szkody oraz następstwa nieszczęśliwych wypadków dotyczących pracowników i osób trzecich, a powstałych w związku z prowadzonymi robotami budowlanymi, w tym także ruchem pojazdów mechanicznych.**
23. W przypadku, gdy projekt umowy o podwykonawstwo lub projekt zmiany umowy o podwykonawstwo, a także umowy o podwykonawstwo i ich zmiany sporządzane są w języku obcym, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest zobowiązany załączyć do przedkładanego projektu jego tłumaczenie na język polski, a w przypadku kopii umowy o podwykonawstwo musi być ono sporządzone przez tłumacza przysięgłego na język polski. Obowiązującym prawem dla tej umowy jest prawo polskie, a właściwym sądem- sąd polski.
24. W odniesieniu do Podwykonawcy, który zawarł umowę z dalszym Podwykonawcą, stosuje się wszystkie ustalenia w zakresie podwykonawstwa określone w niniejszej Umowie.
25. Zgodnie z art. 22a ust. 5 ustawy Pzp, podmiot, który zobowiązał się do udostępnienia zasobów zgodnie z art. 22a ust. 1-4 w zakresie sytuacji finansowej lub ekonomicznej odpowiada solidarnie z Wykonawcą za szkodę Zamawiającego powstałą wskutek nieudostępnienia tych zasobów, chyba, że za nieudostępnienie zasobów nie ponosi winy.

26. W razie wytoczenia powództwa przez któregokolwiek z Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców przeciwko Zamawiającemu, Wykonawca, na żądanie Zamawiającego, weźmie na swój koszt udział w postępowaniu w zakresie niezbędnym do ochrony Zamawiającego przed odpowiedzialnością wobec tego Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy. Ponadto Wykonawca zawiadomi Zamawiającego o wszelkich sporach z Podwykonawcami lub dalszymi Podwykonawcami oraz o innych okolicznościach, z którymi w ocenie Wykonawcy wiązać się może wystąpienie przez nich z roszczeniami przeciwko Zamawiającemu, w terminie 14 dni od dnia ich wystąpienia.
27. Jeśli zostanie wydany tytuł egzekucyjny przeciwko Zamawiającemu zasądzący zapłatę od Zamawiającego na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy na podstawie art. 647¹ §5 Kodeksu Cywilnego lub przepisów ustawy Pzp, w oparciu o okoliczność niezapłacenia należności na rzecz tego Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy przez Wykonawcę, Zamawiający, zaspokoiwszy należności zasądzone od niego tytułem egzekucyjnym, będzie uprawniony w pierwszej kolejności skorzystać z Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy w zakresie równym takim zaspokojonym przez Zamawiającego należnościami, w tym kosztom związanych z dochodzeniem tych należności i świadczeniom ubocznym, a w przypadku gdy zabezpieczenie nie pokryje całości jego zadłużenia przysługuje mu prawo żądania pokrycia pozostałej części przez Wykonawcę.

§ 7

Kierownik budowy

1. Wykonawca zobowiązany jest skierować do realizacji przedmiotu Umowy osoby wskazane w ofercie Wykonawcy (personel kierowniczy Wykonawcy) oraz zapewnić ich uczestnictwo w wykonaniu przedmiotu Umowy.
2. Kierownikiem budowy jest: ..... posiadający (-a) uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, nr uprawnień: ....., wydane dnia ....., przez ...
3. Kierownikiem prac konserwatorskich, prac restauratorskich posiadającym kwalifikacje do kierowania pracami konserwatorskimi, pracami restauratorskimi, badaniami konserwatorskimi albo badaniami architektonicznymi przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków jest: ..... nr uprawnień: ....., wydane dnia ....., przez ...
4. Kierownikami robót posiadającymi uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi w poniższych specjalnościach są:
  - ..... w specjalności ..... ; nr ....., wydane dnia ... przez ...
  - ..... w specjalności ..... ; nr ....., wydane dnia ... przez ...
  - ..... w specjalności ..... ; nr ....., wydane dnia ... przez ...
  - ..... w specjalności ..... ; nr ....., wydane dnia ... przez ...
5. Osoby, o których mowa powyżej, spełniają wymagania określone w specyfikacji istotnych warunków zamówienia będącej podstawą do zawarcia niniejszej Umowy.
6. **Wymagana jest obecność kierownika robót w trakcie wykonywania prac. W przypadku prowadzenia prac bez nadzoru kierownika danej branży, Zamawiający ma prawo wstrzymać wykonywanie robót. Roboty mogą być uruchomione dopiero wtedy, gdy kierownik robót odnotuje w dzienniku budowy swoją obecność, a obecność zostanie potwierdzona przez inspektora nadzoru.**
7. Wykonawca ma możliwość dokonania zmiany osób, o których mowa powyżej, jedynie za uprzednią pisemną zgodą Zamawiającego. Zmiana którejkolwiek z osób musi być uzasadniona przez Wykonawcę na piśmie. Nowo wskazane osoby muszą spełniać co najmniej wymagania

- określone w dziale V SIWZ odnośnie danej osoby. W przypadku zmiany kierownika budowy osoba ta musi wykazać się doświadczeniem umożliwiającym uzyskanie co najmniej takiej samej liczby punktów odnośnie do kryterium oceny „doświadczenie osób” co osoba występująca w ofercie przetargowej Wykonawcy. Do wniosku o zmianę osoby, Wykonawca zobowiązany jest przedłożyć dokumenty potwierdzające przez te osoby warunki określone w SIWZ.
8. Wykonawca z własnej inicjatywy proponuje zmianę osób o których mowa w ust. 2-4 niniejszego paragrafu w następujących przypadkach:
    - a) Śmierci, choroby lub innych zdarzeń losowych;
    - b) Jeżeli zmiana tej osoby stanie się konieczna z jakichkolwiek innych przyczyn niezależnych od Wykonawcy.
  9. Zamawiający zaakceptuje taką zmianę na piśmie w terminie 7 dni od daty przedłożenia propozycji wyłącznie wtedy, gdy wskazane osoby będą spełniać warunki postawione w SIWZ.
  10. Zamawiający może także żądać od Wykonawcy zmiany osoby, o której mowa w ust. 2-4, jeżeli uzna, że nie wykonuje należycie swoich obowiązków. Wykonawca zobowiązany jest dokonać zmiany tej osoby w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty złożenia wniosku Zamawiającego. Zamieniana osoba musi spełniać wymagania o których mowa w ust. 7.
  11. Zmiany, o których mowa powyżej wymagają sporządzenia aneksu do Umowy.

§ 8

Inspektor nadzoru

1. Ze strony Zamawiającego zostanie powołany inspektor nadzoru inwestorskiego, o czym Wykonawca zostanie poinformowany na piśmie, zwany dalej „inspektorem nadzoru” albo „nadzorem inwestorskim”.
2. Zamawiający lub podmioty przez niego upoważnione, w tym w szczególności Inspektor nadzoru, mają prawo dokonywać bieżącej kontroli Robót wykonywanych przez Wykonawcę. Zamawiający dołoży starań, by bieżąca kontrola Robót nie zakłócała normalnego toku wykonywania Robót. Aż do chwili dokonania Końcowego Odbioru Robót Zamawiający ma prawo żądać od Wykonawcy usunięcia wszelkich dostrzeżonych Wad, niezależnie od wcześniej wykonanych testów, kontroli lub dokonania zapłaty faktury częściowej obejmującej dane elementy Robót.
3. Inspektor nadzoru będzie uprawniony w szczególności do:
  - a) wydawania wiążących poleceń Wykonawcy w zakresie posiadanych przez niego uprawnień,
  - b) reprezentowania Zamawiającego na Placu Budowy i wykonywanie bieżącej kontroli zgodności Robót z Dokumentacją Projektową, Pozwoleniem na Budowę, obowiązującymi przepisami oraz Normami, jak również z zasadami wiedzy technicznej i praktyki budowlanej,
  - c) kontroli jakości Robót, a szczególnie kontroli prawidłowego stosowania Materiałów,
  - d) uczestniczenia w testach, badaniach kontrolnych i odbiorze technicznym systemów technicznych i wyposażenia, jak również przygotowywanie i uczestniczenie w procedurach odbioru przewidzianych Umową,
  - e) potwierdzania faktycznie wykonanych Robót i potwierdzania usunięcia Wad,
  - f) wydawania Kierownikowi Budowy działającemu w imieniu Wykonawcy poleceń potwierdzonych odnośnym wpisem do Dziennika Budowy, a dotyczących: likwidacji wad lub niebezpiecznych warunków, wykonania testów lub badań, w tym także tych, które wymagają odkrycia Robót lub elementów zakrytych bez uprzedniego odbioru,
  - g) wykonywania innych czynności kontrolnych z prawem wpisywania wszelkich komentarzy i zastrzeżeń do Dziennika Budowy,

- h) dokonywania kontroli Materiałów, w szczególności kontrola kolorystyki, rodzaj materiałów wykończeniowych, biały montaż,
  - i) odbioru Robót przed ich zakryciem lub robót zanikających oraz
  - j) wykonywania wszelkich innych obowiązków i uprawnień wynikających z niniejszej Umowy oraz z obowiązujących przepisów prawa, w szczególności z Przepisów Prawa Budowlanego.
4. Wszystkie elementy Robót, które wykonał Wykonawca, a które następnie ulegają zakryciu lub zasłonięciu przez inne elementy (roboty zanikające), zostaną zgłoszone przez Wykonawcę Inspektorowi nadzoru, który skontroluje zgłaszane Roboty pod względem jakościowym i ilościowym. Powyższe zgłoszenie Wykonawca jest zobowiązany potwierdzić wpisem w Dzienniku Budowy.
5. Inspektor nadzoru wpisem do Dziennika Budowy potwierdzi dokonanie kontroli zgłoszonych elementów Robót i w wypadku braku zastrzeżeń zezwoli na wykonywanie dalszych Robót. W wypadku zauważonych wad Inspektor nadzoru określi zakres i termin usunięcia Wad, a po ich usunięciu Wykonawca zgłosi dany element Robót do ponownej kontroli.

§ 9

Uwagi ogólne do organizacji prac Wykonawcy

1. Przed przystąpieniem do wykonywania Robót Wykonawca zobowiązany jest przedstawić Inspektorowi Nadzoru i Zamawiającemu **instrukcję bezpiecznego wykonania - Program zapewnienia jakości** określającego dla każdej z Robót:
- a) rodzaj i technologię Robót,
  - b) wykaz osób odpowiedzialnych za jakość i terminowość wykonania poszczególnych elementów Robót,
  - c) system metod dokonywania pomiarów, sprawdzeń, badań kontrolnych (sposób i procedurę) i sterowania jakością wykonywanych Robót,
  - d) uprawnionych pracowników i laboratorium, któremu Wykonawca zamierza zlecić prowadzenie badań i inwentaryzacji geodezyjnej,
  - e) wyposażenie w sprzęt i urządzenia do pomiarów i kontroli,
  - f) wzór karty kontrolnej określającej sposób oraz formę gromadzenia wyników badań laboratoryjnych i inwentaryzacji, zapis pomiarów, a także wyciąganych wniosków i zastosowanych korekt w procesie technologicznym, sposób i formę przekazywania tych informacji Inspektorowi Nadzoru,
  - g) zakres i terminy pomiarów, sprawdzeń, badań kontrolnych wymaganych do rozpoczęcia Robót,
  - h) zabezpieczenie wykonanego elementu przed uszkodzeniem po zakończeniu Robót do czasu odbioru przedmiotu Umowy do użytkowania,
  - i) sposób postępowania z materiałami i Robotami nie odpowiadającymi wymaganiom,
  - j) wnioski i ustalenia pokontrolne.

Inspektor Nadzoru ma prawo do wniesienia uwag i zmian do przedstawionych dokumentów, lub wystąpić o dokonanie uzupełnień. Kompletny **Program zapewnienia jakości** winien być przedstawiony w terminie minimum **7 dni przed planowanym rozpoczęciem prac**.

2. Akceptacja **Programu zapewnienia jakości** jest warunkiem koniecznym dla przystąpienia do realizacji wymienionych w nim Robót. Pisemne formy dokonania bieżących oraz końcowych kontroli, inwentaryzacji i sprawdzeń parametrów technicznych wykonywanych prac będą stanowić dokumentację ich wykonania i stanowić podstawę do dokonania odbiorów poszczególnych elementów prac przez nadzór inwestorski. Dokumenty te będą elementem Dokumentacji Powykonawczej winny być ewidencjonowane i przechowywane u kierownika

- budowy oraz w biurze nadzoru inwestorskiego.
3. Wykonawca jest zobowiązany podjąć wszelkie niezbędne działania w celu zabezpieczenia i utrzymania jakichkolwiek istniejących przewodów, rur, kanalizacji, kabli, itp. zarówno nad, jak i pod ziemią w trakcie robót, tak aby spełnić wymagania przepisów, lokalnych władz i Zamawiającego, a także usunąć wszelkie szkody i pokryć koszty ich usunięcia lub opłaty związane z odnośnymi instalacjami. W przypadku natrafienia na inne nie uwidocznione wcześniej instalacje Wykonawca zobowiązany jest do ich zabezpieczenia, przeniesienia lub usunięcia zgodnie z warunkami uzgodnionymi z właścicielem sieci. W przypadku ingerencji w istniejącą infrastrukturę, Wykonawca przeniesie niezbędne instalacje, tak, aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie istniejących obiektów. Wszelkie prace i działania mogące wpłynąć na stan istniejącego układu drogowego, budynków, instalacji, przewodów, kanalizacji, kabli elektrycznych, telefonicznych, gazociągów, wodociągów, itp. zarówno na placu budowy, jak i w sąsiedztwie muszą być prowadzone po wcześniejszym ich uzgodnieniu z lokalnymi władzami, właścicielami sieci i właścicielami sąsiadujących posesji i Inspektorem Nadzoru. Powiadomienie podmiotów, o których mowa w niniejszym ustępie, powinno nastąpić w imieniu Zamawiającego i zawierać wskazanie terminu rozpoczęcia danych Robót.
  4. Wszystkie wbudowane materiały, montowane urządzenia i elementy wyposażenia muszą być dopuszczone do stosowania w budownictwie w Rzeczypospolitej Polskiej, i posiadać aktualne aprobaty techniczne, świadectwa jakości, dokumenty odniesienia i certyfikaty zgodności potwierdzające wszystkie wymagane właściwości, parametry techniczne i użytkowe. Materiały nie odpowiadające wymaganiom i zakwestionowane przez Inspektora nadzoru, jeżeli zostały dostarczone na plac budowy, zostaną wywiezione z terenu prowadzenia prac na koszt i staraniem Wykonawcy Robót. Kategorycznie, z zastrzeżeniem nieodebrania prac, zabronione jest wbudowywanie takich materiałów. W przypadku stwierdzenia zajścia takiego przypadku, Wykonawca na swój koszt i własnym staraniem doprowadzi do wymiany materiałów na zgodne z wymaganiami.
  5. Wykonawca odpowiada za wbudowane i zamontowane materiały i urządzenia/sprzęt/ oraz wcześniej wykonane elementy przedmiotu Umowy i zabezpiecza je przed uszkodzeniem i zniszczeniem do momentu oddania do użytkowania.
  6. Wykonawca przed wbudowaniem materiałów zobowiązany jest do przedstawienia Inspektorowi Nadzoru kompletu obowiązujących dokumentów potwierdzających wymagane dokumentacją parametry techniczne, jakość i dopuszczenie do stosowania w budownictwie materiałów i urządzeń w celu ich akceptacji na podstawie karty materiałowej. W przypadku dostarczenia na Plac Budowy materiałów i urządzeń nie spełniających powyższych warunków Wykonawca jest zobowiązany do natychmiastowego ich oznaczenia jako wadliwe i usunięcia ich z Placu Budowy.
  7. Wykonawca zobowiązany jest do usunięcia wad i usterek w terminach i na warunkach wskazanych w Umowie. W przypadku nieusunięcia wad i usterek w terminie Zamawiający ma prawo zlecić usunięcie wad i usterek podmiotowi trzeciemu. Ponadto Zamawiający ma prawo obciążyć w całości Wykonawcę rzeczywistymi kosztami poniesionymi z tytułu usunięcia wad i usterek. Zamawiający może przy tym zaspokoić się z Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy, o którym mowa w § 30. Za „wadę” rozumie się (w przypadku braku innego określenia) cechę zmniejszającą wartość lub użyteczność wykonanych robót lub ich części, materiałów, urządzeń itp., ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub przeznaczenia rzeczy, a ponadto jakichkolwiek części robót wykonanych niezgodnie z projektem budowlanym lub innymi obowiązującymi w tym zakresie przepisami, wiedzą techniczną, warunkami technicznymi wykonania robót oraz innymi dokumentami wymaganymi przez przepisy prawa.

8. Zatwierdzenie **Programu zapewnienia jakości** wraz z **instrukcją bezpiecznego wykonywania** Robót stanowić będzie warunek przystąpienia do Robót. Wykonawca jest zobowiązany uaktualniać i uszczegóławiać oraz dostosować do aktualnej sytuacji na Placu Budowy w/w rozwiązania w miarę potrzeby w trakcie wykonywania Robót.
9. Na wniosek Inspektora Nadzoru Wykonawca zobowiązany jest do dostarczenia niezbędnych próbek materiałowych i wzorów, również wtedy gdy materiał jest zgodny z dokumentacją wykonawczą.
10. Wykonawca zobowiązany jest do opracowanie algorytmu działania urządzeń oraz scenariusz ochrony p.poż. wraz z uzgodnieniem go z Państwową Strażą Pożarną.
11. Wykonawca zobowiązany jest do opracowania i przekazania Inspektorowi Nadzoru wszystkich innych niezbędnych planów, scenariuszy, projektów, instrukcji eksploatacji, obsługi i konserwacji, zawierających specyfikacje wszystkich materiałów eksploatacyjnych i zasady ich wymiany wraz z warunkami gwarancji udzielonymi przez producentów koniecznych do rozruchu urządzeń i instalacji oraz bezpiecznego sposobu jej eksploatacji w okresie gwarancji oraz po tym czasie. Wykonawca przed dokonaniem uruchomienia urządzeń instalacji i wyposażenia budynków przed Odbiorem Końcowym Robót zobowiązany jest do przeprowadzenia na swój koszt niezbędnych szkoleń obsługi i eksploatacji dla maksymalnie 6 osób wskazanych przez Zamawiającego.
12. Wykonawca zobowiązany jest do przeprowadzania odbiorów wszystkich Robót zanikających i ulegających zakryciu. Odbiór Robót zanikających i ulegających zakryciu będzie zgłaszany i dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych korekt i poprawek bez hamowania ogólnego postępu Robót. Odbioru Robót dokonuje Inspektor nadzoru przy udziale przedstawicieli gestorów instalacji podziemnych (np. ZWIK, PGE, VEOLIA).
13. Gotowość danej części Robót zanikających lub ulegających zakryciu do odbioru zgłasza Wykonawca wpisem do dziennika budowy i jednoczesnym powiadomieniem Inspektora nadzoru – na zasadach określonych w § 18 ust. 3-7.

§ 10

Czynności organizacyjno - przygotowawcze

1. Wykonawca opracuje **plan organizacji Placu Budowy** uwzględniający między innymi plan logistyki budowy wraz z obsługą komunikacyjną, wjazdami i wyjazdami z budowy, placami składowymi oraz trasami komunikacji dla pieszych. Aktualizowanie powyższego planu w ramach potrzeb, stanowi obowiązek Wykonawcy. Plan organizacji Placu Budowy musi być zatwierdzony przez Inspektora nadzoru przed przekazaniem Placu Budowy. Inspektor Nadzoru dokona powyższych czynności **w terminie do 7 dni od dnia przekazania planu organizacji Placu Budowy**.
2. Inspektor Nadzoru ma prawo do wniesienia uzupełnień, dokonania korekt oraz wiążąco wnosić o dokonanie uzupełnień w przedstawionych planie organizacji Placu Budowy, planie ochrony ppoż. w zakresie zgodnym z obowiązującymi przepisami prawa.
3. Zamawiający zwolniony jest z odpowiedzialności za mienie Wykonawcy i jego Podwykonawców.
4. Ze względu na bezpieczeństwo pieszych na terenie budowy Zamawiający wymaga od Wykonawcy trwałego i skutecznego wyгородzenia ciągów komunikacyjnych od ciągów pieszych. Zakres takiego zabezpieczenia należy przewidzieć w planie organizacji Placu Budowy i dokonywać jego aktualizacji zgodnie z postępowaniem Robót.
5. Wszystkie wyгородzenia stref niebezpiecznych muszą być realizowane z systemowych paneli ogrodzeniowych lub innego zaakceptowanego przez Inspektora nadzoru systemu. Stosowanie

- taśm BHP dopuszczalne jest jedynie w interwencyjnych przypadkach.
6. Wykonawca wykona **projekt instalacji tymczasowych Placu Budowy** - w szczególności dotyczy to rozproszczenia po terenie budowy instalacji elektrycznej, oświetlenia terenu budowy, instalacji wody dla celów budowlanych oraz instalacji lub systemów odprowadzenia wód deszczowych z terenu budowy.
  7. Wykonawca wykona **oznakowania terenu budowy** wg uzgodnionego planu oraz wyposaży Plac Budowy w punkty pierwszej pomocy, toalety oraz pomieszczenia ochrony i zaplecza socjalne w ilościach wymaganych obowiązującymi przepisami i normami.
  8. Wykonawca opracuje **plan zabezpieczenia przeciwpożarowego terenu budowy i budynków**, uzyska jego zatwierdzenie zgodnie z obowiązującymi przepisami i przez Inspektora nadzoru. Wykonawca zabezpieczy Plac Budowy zgodnie z zatwierdzonym planem. Plan będzie aktualizowany w ramach planu organizacji Placu Budowy. Wykonawca wyposaży Plac Budowy w ramach organizacji Placu Budowy w wymagany powyższym planem sprzęt p.poż., i będzie sprawował nad nim bieżący nadzór.
  9. Wykonawca opracuje i dostarczy do Inspektora **nadzoru Plan Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia (Plan BIOZ)** zgodny z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. z 2003 r., Nr 120, poz. 1126). Integralną częścią tego planu powinno być szczegółowe oszacowanie ryzyka wykonywanych Robót wraz ze wskazaniem metod skutecznego minimalizowania ryzyk budowlanych. Inspektor Nadzoru ma prawo w sposób wiążący wnieść o uzupełnienie planu BIOZ do Kierownika Budowy.
  10. W zakresie Wykonawcy pozostaje uzyskanie wszelkich niezbędnych zezwoleń, dopuszczeń, uzgodnień, licencji itp. oraz ponoszenie wszelkich wymaganych opłat potrzebnych do prowadzenia prac zabezpieczających, transportowych, wytwarzania, transportu, składowania odpadów na składowiskach oraz ich utylizacji.
  11. Zamawiający, dla Robót prowadzonych w pasach drogowych ulic, nakłada na Wykonawcę obowiązek przygotowania wniosków o zajęcie terenu, uzyskania warunków zajęcia terenu, wykonania projektów organizacji ruchu i zabezpieczenia oraz oznakowania tymczasowego zgodnie z wymaganiami projektu organizacji ruchu i przepisami BHP na budowie oraz poniesienia kosztów i wszelkich opłat z tego tytułu. Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność za stan i kompletność zabezpieczeń technicznych i oznakowania Placu Budowy. Wykonawca na bieżąco, przez czas realizacji Umowy dokonuje ich kontroli oraz wymiany i uzupełnień jeżeli stwierdzi ich zły stan lub niekompletność. Czynności te Wykonawca wykonuje własnym staraniem i na swój koszt.
  12. Wykonawca zobowiązany jest do wykonania oznakowania tymczasowego zgodnie z zatwierdzonym projektem tymczasowej organizacji ruchu oraz utrzymania go przez cały okres realizacji zamówienia, a także do jego demontażu po zakończeniu robót jak również do zorganizowania i zabezpieczenia terenu robót oraz zapewnienia stałych warunków widoczności w dzień i w nocy tych elementów oznakowania, które są niezbędne ze względu bezpieczeństwa.
  13. Wykonawca zobowiązany jest do utrzymania w czystości dróg publicznych i prywatnych, chodników, krawężników itp. Dojazd do Placu Budowy winien być pozbawiony resztek materiałów, błota i gruzu. Wykonawca będzie zobowiązany naprawiać na swój koszt wszelkie wyrządzone szkody, jak również ponosić wszelkie związane z tym koszty, opłaty, jak i ewentualne kary nałożone przez Policję, Straż Miejską i inne służby publiczne, jeżeli powstały one z winy Wykonawcy.
  14. Prace budowlane należy wykonywać etapowo w sposób umożliwiający dostęp do pasa drogowego oraz terenu realizacji prac podmiotom realizującym przyłącza infrastruktury podziemnej np. wod.-kan. lub remonty, przebudowy budynków zlokalizowanych w sąsiedztwie

- pasa drogowego realizowanych przez Wykonawcę lub inne podmioty na podstawie odrębnych uzgodnień lub umów dotyczących realizacji poszczególnych części przedmiotu zamówienia.
15. Wykonawca jest odpowiedzialny za powiadomienie poszczególnych gestorów sieci infrastruktury technicznej o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych (zgodnie z wymogami podanymi w opisie przedmiotu zamówienia) w imieniu Zamawiającego.
  16. Wykonawca jest odpowiedzialny za przestrzeganie obowiązujących przepisów oraz za zapewnienie ochrony własności publicznej i prywatnej. Wykonawca w przypadku uszkodzenia, w trakcie realizacji Robót, instalacji, urządzeń podziemnych lub infrastruktury naziemnej obcej, zobowiązany jest do natychmiastowego powiadamiania o tym fakcie Zamawiającego, Inspektora nadzoru i właściciela instalacji, urządzeń lub infrastruktury naziemnej oraz wykonać niezbędne naprawy ich uszkodzeń wg wytycznych właściciela, na swój koszt i własnym staraniem.
  17. W trakcie prowadzenia prac Wykonawca zobowiązany jest do przestrzegania obowiązujących przepisów BHP w budownictwie. W szczególności Wykonawca powinien prowadzić prace według sprawdzonych technologii i zgodnie z obowiązującymi przepisami bezpiecznej organizacji pracy przy urządzeniach elektroenergetycznych. Wykonawca zobowiązany jest do stosowania sprawnego i spełniającego warunki bezpieczeństwa pracy sprzętu, zgodnie z jego przeznaczeniem oraz w zakresie niezbędnym dla realizacji prac.
  18. Wykonawca zobowiązany jest wykorzystywać środki transportu dopuszczone odrębnymi przepisami do użytkowania w sposób zgodny z ich przeznaczeniem i odpowiednio dobrane do potrzeb transportowych Wykonawcy.
  19. Kontrola zaawansowania Robót, wykonania Robót zanikających i ulegających zakryciu oraz ocena ich jakości prowadzona jest na podstawie Harmonogramu Rzeczowo - Finansowego i protokołów odbioru.

§ 11

Zorganizowanie zaplecza i logistyki terenu budowy

1. Plac Budowy:
  - a) W ramach organizacji Placu Budowy Wykonawca zobowiązany jest przestrzegać obowiązujących przepisów ochrony przeciwpożarowej i utrzymywać wyposażenie przeciwpożarowe w stanie gotowości, zgodnie z zaleceniami odpowiednich przepisów bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
  - b) Wykonawca we własnym zakresie przeprowadzi Instruktaż stanowiskowy dla wszystkich pracowników przed przystąpieniem ich do pracy. Sposób przeprowadzenia "Instruktażu" i udokumentowania jego przeprowadzenia omówiony jest w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. z 2004 r., Nr 180, poz. 1860 ze zm.). Dokumentację potwierdzającą posiadanie przez pracowników:
    - aktualnych badań lekarskich dopuszczających do wykonywania prac na zajmowanym stanowisku,
    - przeszkoleń w zakresie przepisów BHP i ppoż.,
    - szkolenia stanowiskowego i zaznajomienia z treścią planu BIOZ, Wykonawca jest zobowiązany przedstawić Inspektorowi Nadzoru przed przystąpieniem pracowników do wykonywania prac. Dokumentacja ta winna być sporządzona przez osobę uprawnioną przez Wykonawcę do **stałego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów BHP** w czasie prowadzenia bieżących prac.
  - c) Niedopuszczalna jest jakakolwiek zwłoka w przygotowaniu powyższej dokumentacji.

- Wykonawca zobowiązany jest do ewidencjonowania i przechowywania tej dokumentacji przez cały okres budowy oraz przez okres wymagany właściwymi przepisami po jej zakończeniu,
- d) Wykonawca jest zobowiązany do właściwego składowania materiałów i elementów budowlanych w miejscach wskazanych w organizacji Placu Budowy do czasu ich wbudowania lub na okres przerw w pracy, na terenie Placu Budowy, w miejscu wskazanym w planie organizacji Placu Budowy. Miejsce składowania powinno zapewnić możliwość przechowywania materiałów w taki sposób, aby były zabezpieczone przed zanieczyszczeniem i wpływem warunków atmosferycznych oraz aby zachowały swoje parametry techniczne i były dostępne do kontroli przez Inspektora nadzoru,
- e) Zezwala się na użycie tylko tych materiałów, które są dopuszczone do stosowania w budownictwie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (t.j. Dz. U. 2016, poz. 1570 ze zm.),
- f) Wykonawca zobowiązuje się do:
- zaangażowania i kontroli bieżącej nad zatrudnionymi pracownikami wszystkich branż, posiadającymi właściwe i zgodne z obowiązującymi przepisami uprawnienia i przeszkolenia w technologiach robót,
  - nie dopuścić do pracy i robót osób nieuprawnionych lub nieposiadających udokumentowanych przeszkoleń w technologiach prac,
  - użycia do prac sprawnych i bezpiecznych maszyn, urządzeń i sprzętu posiadających aktualne świadectwa i odnośne rejestracje dopuszczające do pracy,
  - prowadzenia wymaganej przepisami bieżącej kontroli w/w sprzętu i jej ewidencji, których dokumenty będą do wglądu dla uprawnionych przedstawicieli Inspektora nadzoru,
  - używania do prac rusztowań posiadających świadectwa dopuszczenia do użytku w budownictwie, zmontowane kompletnie oraz demontowane zgodnie z instrukcjami producenta przez osoby posiadające uprawnienia do montażu tych rusztowań pod kierownictwem osoby uprawnionej do nadzoru nad tego rodzaju pracami. Rusztowania te winny, przed dopuszczeniem do pracy na nich, posiadać:
    - 1) protokoły montażu zgodnie z technologią montażu dla danego typu,
    - 2) protokół odbioru rusztowań podpisany przez uprawnione osoby,
    - 3) protokoły bieżącej kontroli zgodne z obowiązującymi przepisami eksploatacji rusztowań

Rusztowania wymagające projektów montażu rusztowań winny być używane według powyższych zasad uzupełnionych o dokumentację wymaganą zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wszystkie protokoły dokumentujące montaż, pracę i demontaż rusztowań winny być ewidencjonowane i przechowywane w biurze budowy, a ich kopie przekazywane niezwłocznie do Inspektora nadzoru.

- g) Wykonawca jest odpowiedzialny za pełną kontrolę jakości robót i stosowanych materiałów. Wykonawca zapewni odpowiedni system kontroli, który realizować mogą tylko osoby posiadające do tego uprawnienia i dysponujące udokumentowaną wiedzą i doświadczeniem zawodowym. Wykonawca zapewni niezbędny sprzęt, zaopatrzenie i wszystkie urządzenia niezbędne do pobierania próbek i badań materiałów oraz technologii robót,
- h) Wykonawca będzie przeprowadzać pomiary i badania materiałów oraz Robót z częstotliwością zapewniającą stwierdzenie, że Roboty wykonano zgodnie z wymaganiami zawartymi w Dokumentacji Projektowej i specyfikacjach wykonania i odbioru robót,
- i) Wszelkie dokumenty dotyczące bieżącej kontroli materiałów, robót i ich etapów (w tym zanikających), pomiarów kontrolnych dokonywanych w czasie procesów wznoszenia konstrukcji i poszczególnych etapów stosowanych technologii, muszą być ewidencjonowane i archiwizowane. Stanowiąc będą one element dokumentacji powykonawczej, a ich kopie będą niezwłocznie przekazywane Inspektorowi nadzoru w celu sprawdzania prac i procesów

budowlanych.

2. W zakresie wyposażenia Placu Budowy Wykonawcę obowiązują następujące wytyczne:
- a) Oddzielenie ciągów pieszych od tras ruchu pojazdów,
  - b) Montaż na koszt Wykonawcy niezbędnych liczników i pokrycie kosztów zużytej energii oraz wody, wywozu odpadów, odprowadzenia wód deszczowych, opłat administracyjnych i przyłączeniowych wynikających z działalności Wykonawcy,
  - c) Utwardzenie terenu budowy, dróg transportowych i zaplecza budowy, ogrodzenia oraz utrzymywania ich w stanie należytego porządku we wszystkich okresach prowadzenia prac, zabezpieczenie przed powstawaniem błota i śliskości na ciągach komunikacyjnych i pieszych. Wykonawca jest zobowiązany do utrzymywania chodników i części ulic miejskich przylegających do placu budowy w stanie wymaganym przez przepisy obowiązujące na terenie Miasta Łodzi,
  - d) Wykonawca zobowiązany jest do organizacji i wyposażenia Placu Budowy w urządzenia umożliwiające bieżącą kontrolę czystości kół samochodowych wyjeżdżających oraz ich mycie w czasie wszystkich pór roku oraz prowadzenie stałego nadzoru nad stanem czystości wszystkich pojazdów wyjeżdżających z terenu budowy,
  - e) Wykonawca przejmuje odpowiedzialności za wszelkie ewentualne roszczenia służb miejskich i policji w związku z konsekwencjami wykonywania robót budowlanych,
  - f) Wykonanie systemu oznakowań terenu budowy, w tym **oznakowania ewakuacyjnego** wraz z bieżącą aktualizacją oznakowania,
  - g) Zamawiający nakłada na Wykonawcę obowiązek wykonania dokumentacji wykonawczej i prac w zakresie zasilenia Placu Budowy w energię elektryczną z istniejącego miejsca dostarczenia energii elektrycznej. Czynności te Wykonawca wykonuje własnym staraniem i na swój koszt (dotyczy oświetlania zewnętrznego i wewnętrznego terenu budowy),
  - h) Wyposażenie miejsc pracy w apteczki BHP zgodnie z zatwierdzonym planem oraz zorganizowanie punktów palenia tytoniu,
  - i) Wyposażenie terenu budowy i zaplecza budowy w kabiny sanitarne oraz ich utrzymanie - ilość dostosowana do poziomu zatrudnienia,
  - j) Przyjęcie na siebie obowiązków wytwórcy odpadów i prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2016, poz. 1987 ze zm.), a w szczególności prowadzenie kart ewidencji odpadu oraz przekazywanie odpadu do uprawnionego odbiorcy, dostarczenie niezbędnej ilości kontenerów na śmieci i odpady z uwzględnieniem segregacji odpadów - regularne ich opróżnianie i wywożenie,
  - k) W przypadku wystąpienia opadów śniegu odśnieżanie Placu Budowy, dróg komunikacyjnych, placów składowych oraz przejść dla pieszych wraz z dojściem i dojazdem do zaplecza biurowego Inspektora nadzoru,
  - l) Uzyskanie pozwolenia na zajęcia pasów drogowych, zawarcie umów obligacyjnych dla terenu sąsiadującego dla potrzeb obsługi budowy wraz z pokryciem wszelkich kosztów z tym związanych. Konserwacja i utrzymanie przez cały okres budowy oznakowania tych obszarów,
  - m) Zapewnienia dojazdów i dojść do innych posesji na czas prowadzenia Robót,
  - n) Wyposażenie pracowników w ubrania robocze z logo firmy, identyfikatory, przepustki, kamizelki odblaskowe, kaski, szelki BHP, buty, maski, okulary BHP oraz ochroniacze na uszy przeciw hałasowe - w zależności od potrzeb. Wymóg ten dotyczy również gości odwiedzających budowę,
  - o) Zapewnienia ewentualnego **nadzoru archeologicznego** nad pracami ziemnymi i robotami budowlanymi w ramach przysługującego Wykonawcy Wynagrodzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy. W przypadku istnienia jakichkolwiek historycznych, zabytkowych, cennych elementów obiektów budowlanych, Wykonawca ma obowiązek zgłosić powyższe do

Zamawiającego.

3. Zaplecze biurowe dla Zamawiającego i Inspektora nadzoru:
Wykonawca w ramach Wynagrodzenia zapewni na okres realizacji Robót na Placu Budowy pomieszczenie dla potrzeb Zamawiającego i innych podmiotów wskazanych przez Zamawiającego, umożliwiające organizowanie **Rady Technicznej** dla 15 osób, wyposażone w stół konferencyjny i odpowiednią ilość krzeseł, z dostępnością do telefonu, faxu, komputera z łączem internetowym i oprogramowaniem do edycji rysunków w programie wspomagającym projektowanie oraz dokumentów obsługujących pliki i dokumenty kompatybilne MS Office, drukarki, kserokopiarki, sanitariatów, szafę zamykaną do gromadzenia dokumentacji i korespondencji oraz archiwizowania dokumentacji powykonawczej i innych dokumentów oraz miejsce do gromadzenia i składowania próbek, a także zabezpieczenia BHP (kaski) dla 15 osób.
4. W zakresie zaplecza Placu Budowy Wykonawcę obowiązują następujące wytyczne:
  - a) Wykonawca zrealizuje opracowane projekty logistyki, instalacji i oznakowania terenu budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami p.poż., Państwowej Inspekcji Pracy „PIP” i Sanepidu oraz wytycznymi Zamawiającego, w terminie wymaganym przez te przepisy,
  - b) Wykonawca jest zobowiązany do wykonania zaplecza dla potrzeb własnych w ilości zgodnej z obowiązującymi przepisami i potrzeb biura Inspektora nadzoru,
  - c) Wykonawca zobowiązany jest do codziennego sprzątania całości zaplecza budowy, jego bieżącej konserwacji, a w razie zniszczenia lub zużycia zaplecza lub jego elementów wymiany ich na nowe.
5. W zakresie zapewnienia kompetentnego nadzoru nad wykonywanymi pracami:
  - a) Ustanowienie uprawnionego Kierownika Budowy Wykonawcy, który przejmie swoje obowiązki zgodnie z Przepisami Prawa Budowlanego dla każdego z zakresów objętych pozwoleniami na budowę. Kierownik Budowy Wykonawcy będzie odpowiedzialny za prowadzenie dokumentacji budowy związanej z wykonywanymi przez Wykonawcę Robotami. Na czas nieobecności Kierownika Budowy Wykonawca wyznaczy uprawnionego zastępcę. Kierownik Budowy odpowiada za bezpieczne wykonywanie Robót i zachowanie porządku na terenie Budowy,
  - b) Do dnia przekazania placu budowy przedstawiciel Wykonawcy zobowiązany jest do przedłożenia **oświadczenia o zapewnieniu Kierownikowi Budowy środków finansowych i materialnych, niezbędnych do wykonania przedmiotu Umowy zgodnie z wymogami polskiego prawa,**
  - c) Ustanowienie uprawnionych Kierowników Robót poszczególnych branż, którzy przejmą swoje obowiązki zgodnie z Przepisami Prawa Budowlanego. Kierownik Robót Wykonawcy będzie odpowiedzialny za prowadzenie dokumentacji budowy związanej z wykonywanymi przez Wykonawcę Robotami. Na czas nieobecności Kierownika Robót Kierownik Budowy Wykonawcy wyznaczy uprawnionego jego zastępcę. Kierownik Robót odpowiada za bezpieczne wykonywanie robót i zachowanie porządku na terenie budowy także wobec Podwykonawców,
  - d) Wykonawca wyznaczy imiennie zastępcę Kierownika Budowy odpowiedzialnego jedynie za bezpieczeństwo i porządek na Placu Budowy oraz prowadzenie dokumentacji i jej ewidencji dotyczącej zatrudnienia pracowników na budowie i przekazywanie jej Inspektorowi nadzoru. Osoba ta będzie odpowiedzialna za organizację bezpiecznej pracy wszystkich Podwykonawców i osób przez nich zatrudnionych,
  - e) Wykonawca zorganizuje **grupę porządkową** działającą tylko w zakresie utrzymania porządku i bhp na terenie budowy. Inspektor Nadzoru jest uprawniony do wydawania temu zespołowi bezpośrednio poleceń,

- f) Kierownik Budowy zobowiązany jest do codziennego dokonywania przeglądu Placu Budowy w zakresie zgodności z planem organizacji Placu Budowy i zabezpieczenia stref robót pod względem BHP. Przegląd będzie potwierdzany **protokołem dopuszczenia do wykonywania** robót zawierającym podaną ilość osób zatrudnionych na budowie z podziałem na zawody, firmy (w tym osoby uprawnione do nadzoru i podejmowania decyzji dotyczących prawidłowej i bezpiecznej realizacji robót), w których są zatrudnieni oraz obiekty i rodzaj prac wykonywanych. Protokół ten będzie przekazywany do nadzoru inwestorskiego raz w tygodniu oraz informacje zawarte w tym protokole będą potwierdzane zapisem w dzienniku budowy,
- g) W przypadku stwierdzenia przez Inspektora nadzoru braku bezpośredniego nadzoru nad pracownikami, prowadzonymi robotami lub wykonywania robót niezgodnie z obowiązującymi przepisami Inspektor nadzoru ma prawo wstrzymania robót. Wykonawca ponosi wszelkie koszty wynikające ze wstrzymania robót spowodowane wadliwą organizacją Placu Budowy, zaniedbaniami pracowników, swoich jak i Podwykonawców, Wykonawca wyraża zgodę na potrącenie z jego Wynagrodzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy, lub z Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy rzeczywistych kwot poniesionych przez Zamawiającego na usunięcie zaniedbań spowodowanych przez Wykonawcę,
- h) Wykonawca zobowiązuje się w trybie natychmiastowym usuwać organizacyjne zaniedbania dotyczące bezpiecznego prowadzenia prac, a w terminie wyznaczonym przez Inspektora nadzoru usuwać wady w organizacji pracy na Placu Budowy,
- i) W przypadku nieusunięcia przez Wykonawcę organizacyjnych zaniedbań dotyczących bezpiecznego prowadzenia prac lub powstałych zagrożeń życia, zdrowia lub mienia osób przebywających na placu budowy lub w jego otoczeniu z winy Wykonawcy lub jego Podwykonawców w terminie natychmiastowym, Inspektor Nadzoru zleci usunięcie powstałych zagrożeń innym wykonawcom i obciąży kosztami tych prac zabezpieczających Wykonawcę. Wartość tych prac i ich składniki cenotwórcze ze względu na konieczność wykonywania ich w trybie awaryjnym nie podlegają negocjacji, a Wykonawca wyraża zgodę na potrącenie ich z jego należności za wykonane prace, lub z Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy. W przypadku, gdy wartość tych prac zabezpieczających przekracza wartość należną Wykonawcy za wykonane prace, Wykonawca zapłaci wystawioną na tę kwotę fakturę w ciągu 7 dni od daty jej otrzymania.
- j) W przypadku powtarzających się zagrożeń i uchybień lub ich powstania z winy Wykonawcy, Inspektor Nadzoru może nie dopuścić do pracy osób winnych powstania zagrożeń i uchybień lub wnioskować o zmianę osób nadzorujących oraz wnosić o dokonanie zmian organizacji pracy Wykonawcy w terminie wyznaczonym przez Inspektora nadzoru.
6. Wykonawca obowiązany jest do:
- Wykonania wszelkich koniecznych testów, sprawdzeń i prób wymaganych przez jednostki administracyjne dokonujące odbioru,
  - Przygotowania **w imieniu Zamawiającego** wszelkich wystąpień i zawiadomień niezbędnych do dokonania odbiorów i dopuszczeniu obiektów do użytkowania,
  - Przeprowadzenia szkoleń dla pracowników wskazanych przez Zamawiającego w zakresie obsługi zamontowanych urządzeń, systemów i instalacji,
  - Przygotowania kompletnych dokumentów odbiorowych niezbędnych do dopuszczenia obiektów do użytkowania,
  - Przeprowadzenie rozruchu wszystkich instalacji i urządzeń,
  - Na wniosek Zamawiającego udział i przeprowadzenie próbnych prezentacji z udziałem zamontowanego wyposażenia w obiektach,
  - Wykonanie **dokumentacji powykonawczej** w wersji papierowej i w wersji elektronicznej na

płytkach CD/DVD, w tym 3 egzemplarze w wersji papierowej i 2 egzemplarze wersji elektronicznej. Jakość zeskanowanych lub wygenerowanych dokumentów, rysunków technicznych i zdjęć powinna umożliwiać odczytanie wszystkich detali i cech oraz powinna nie przekraczać rzeczywistej rozdzielczości biurowych urządzeń do wyświetlania i powielania danych. Materiały skanowane wchodzące w skład dokumentacji powinny charakteryzować się następującymi parametrami:

- 1) Rysunki techniczne kolorowe:
    - rozdzielczość: minimalna 150 dpi - maksymalna 200 dpi,
    - minimalna liczba kolorów: 256 w indeksowanej palecie,
    - Rysunki techniczne czarno-białe:
      - rozdzielczość: minimalna 150 dpi - maksymalna 200 dpi,
      - 8 bitowa skala szarości dla światłokopii lub 1. bitowy kolor dla wydruków
      - z białym tłem,
  - 2) Dokumenty:
    - rozdzielczość: minimalna 150 dpi - maksymalna 200 dpi,
    - 8 bitowa skala szarości.
- h) Demontaż i wywiezienie z terenu budowy wszystkich elementów zagospodarowania terenu budowy dostarczonych przez Wykonawcę - wg wskazań i w terminie uzgodnionym z Inspektorem Nadzoru (po zakończeniu wykonywania przedmiotu Umowy),
  - i) Sprzątanie po zakończeniu swoich Robót (obejmuje porządki w rejonach prowadzenia Robót, w obszarach im przyległych oraz na ciągach komunikacyjnych i transportowych),
  - j) Wykonanie zestawienia materiałów wywiezionych na składowiska, zgodnie z ustawą o odpadach,
  - k) Pokrycie opłat za składowanie odpadów, urządzeń,
  - l) Usunięcie ewentualnych szkód powstałych w wyniku swych działań,
  - m) Przekazanie wszystkich kluczy wraz z ich spisem i numeracją odpowiadająca oznakowaniu,
  - n) Przekazania Zamawiającemu oświadczenia Kierownika Budowy o:
    - zgodności wykonania przedmiotu Umowy z Projektem Budowlanym i warunkami pozwolenia na budowę, przepisami i obowiązującymi Polskimi Normami
    - o doprowadzeniu do należytego stanu i porządku terenu budowy, a także sąsiednich ulic.
  - o) Wykonanie inwentaryzacji geodezyjnej powykonawczej, wraz z potwierdzeniem zgodności przez Łódzki Ośrodek Geodezji, poprzez uzyskanie mapy sytuacyjno-wysokościowej po inwentaryzacji powykonawczej,
  - p) Dostarczenie wszystkich certyfikatów i deklaracji zgodności oraz protokołów badań i sprawdzeń,
  - q) Wykonawca zobowiązany jest sporządzić i dostarczyć Inspektorowi Nadzoru spis wszystkich instrukcji obsługi urządzeń instalacyjnych oraz ich kart gwarancyjnych. Do każdej instrukcji winien być dołączony opis najważniejszych czynności i przeglądów eksploatacyjnych (z podaniem okresów i obowiązkowych terminów ich przeprowadzania), materiałów eksploatacyjnych (z podaniem adresów ich dystrybutorów), adresów i kontaktów autoryzowanych i wskazanych przez producentów tych urządzeń, firm dokonujących obsługi serwisowej oraz innych koniecznych działań użytkownika niezbędnych do bezpiecznego i bezawaryjnego eksploataowania instalacji i urządzeń. Opis ten winien być podzielony na okres gwarancyjny i pogwarancyjny oraz zawierać wszystkie niezbędne informacje o działaniach niezbędnych do wykonania przez Zamawiającego w celu spełnienia warunków udzielonej gwarancji przez producenta urządzenia oraz zapewnić bezpieczne i bezawaryjne działanie. Wszystkie powyżej wymienione materiały stanowią będą elementy dokumentacji powykonawczej.

7. W przypadku nienależytego utrzymywania porządku na Placu Budowy lub też w jego otoczeniu (w tym dróg dojazdowych) Zamawiający zastrzega sobie prawo uporządkowania Placu Budowy lub otoczenia własnym staraniem i obciążenia jego kosztami Wykonawcy, po wcześniejszym jednorazowym wezwaniu Wykonawcy do utrzymywania porządku i niezastosowaniu się przez Wykonawcę do wezwania w ciągu 2 dni roboczych od daty otrzymania wezwania.
8. Podpisanie Protokołu Odbioru Końcowego Robót nie zwalnia Wykonawcy ze zobowiązań do wykonania wszelkich ewentualnych Robót uzupełniających, wymaganych przez odpowiednie organy administracji publicznej oraz organy opiniujące do wydania pozwolenia na użytkowanie obiektu/ów stanowiących Przedmiot Umowy, a także do usunięcia wszelkich wad lub usterek, jakie zostaną stwierdzone w **Protokole Usterek i Wad**.
9. Wykonawca zobowiązany jest do utrzymywania na własny koszt swoich biur i pomieszczeń socjalnych dla pracowników wraz z odpowiednim zapleczem sanitarnym.
10. Wykonawca będzie ponosił koszty zużycia wody i energii elektrycznej związanych wyłącznie z realizacją zakresu Umowy, i zawrze w związku z tym z podmiotami zajmującymi się dostawą tych mediów osobne Umowy.
11. Wykonawca pokryje wszelkie koszty prac projektowych związanych z wprowadzaniem na jego wniosek **zamiennych rozwiązań** projektowych w stosunku do Projektów Budowlanych, Wykonawczych i innych określonych w niniejszej Umowie.
12. Wykonawca przeprowadzi przy udziale Zamawiającego przegląd po upływie okresu **rekojmi**, stwierdzający stan techniczny Przedmiotu Umowy, po upływie okresu rekojmi, zakończony podpisaniem **Protokołu Przeglądu Po Upływie Rekojmi i Gwarancji**.

§ 12

Materiały z rozbiórki

1. Wykonawca złoży na terenie Placu Budowy zdemontowane urządzenia oraz elementy przeznaczone do odzysku i ponownego wykorzystania (materiały/surowce), wskazane przez Zamawiającego oraz zabezpieczy składowane materiały podlegające ochronie mając na uwadze, że budynek przy ul. Kościuszki 65 wpisany jest do rejestru zabytków i wszelkie zdemontowane elementy wyposażenia stanowiące pierwotny wystrój wnętrz i detal architektoniczny podlegają ścisłej ochronie.
2. Zamawiający zastrzega, iż materiały z rozbiórki stanowią własność Skarbu Państwa. Zamawiający zastrzega sobie prawo rozdysponowania, lub składowania materiałów powstałych z rozbiórki, wycinki drzew, ziemi z nasypu. Wykonawca zobowiązany jest poinformować Zamawiającego o rodzaju materiału przewidzianego do usunięcia z Placu Budowy, na piśmie w terminie 7 dni roboczych przed planowanym terminem wywózki. Wywóz przedmiotowych materiałów nastąpi po uzyskaniu uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego, na koszt Wykonawcy.
3. Wszystkie elementy budowlane zabytkowego wyposażenia wnętrz oraz detalu architektonicznego zarówno przed jak i po rozbiórce lub demontażu winny być poddane przeglądowi w obecności Inspektora nadzoru lub innej osoby wyznaczonej przez Zamawiającego lub działającej na jego zlecenie. Z przedmiotowej czynności zostanie sporządzony stosowny protokół. Elementy podlegające ochronie zostaną zabezpieczone na czas budowy i zmagazynowane na koszt Wykonawcy.
4. Materiał z rozbiórki, który nie został uznany przez Zamawiającego za wartościowy i przekazany Zamawiającemu stanowić będzie odpad, którego Wykonawca pozbędzie się na własny koszt, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Usunięcia zbędnych odpadów powstałych w trakcie realizacji zamówienia poza teren robót zgodnie z zasadami utylizacji i składowania odpadów

- określonymi ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1987 z późn. zm.) oraz zapisami STWiORB stanowi obowiązek Wykonawcy. Wykonawca zobowiązany będzie na własny koszt uzyskać wszelkie pozwolenia i decyzje administracyjne w zakresie gospodarki odpadami, bądź przedłożyć stosowne informacje o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi, zgodnie z ustawą o odpadach.
5. Odpady umieszczone na liście odpadów niebezpiecznych mogą zostać przekwalifikowane na inne niż niebezpieczne pod warunkiem, że nie posiadają właściwości lub składników powodujących, że odpady te stanowią odpady niebezpieczne. Badania Wykonawca powinien przeprowadzić przez akredytowane laboratorium dla każdej partii odpadów zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, w tym z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.
  6. W przypadku przekazania Wykonawcy materiałów do ponownego wbudowania ponosi on za nie odpowiedzialność w ramach niniejszej Umowy.
  7. Ostateczna płatność może nastąpić dopiero po rozliczeniu odzysków.

§ 13

Przekazanie placu budowy i pozostałe obowiązki Wykonawcy w zakresie Robót Budowlanych

1. Zamawiający przekaze Wykonawcy Plac Budowy **w terminie 5 dni roboczych od wystąpienia Wykonawcy**, powiadamiając uprzednio Wykonawcę na piśmie o dacie, czasie i miejscu przekazania Placu Budowy. Przekazanie Placu Budowy zostanie potwierdzone w protokole przejęcia podpisanym przez obie Strony.
2. Jeżeli Wykonawca nie wystąpi do Zamawiającego o przekazanie Placu Budowy, Zamawiający wyznaczy termin przekazania Placu Budowy.
3. Jeżeli Wykonawca nie stawi się w dniu i miejscu określonym w powiadomieniu Zamawiającego lub odmówi przejęcia placu budowy, Zamawiający wyznaczy dodatkowy termin - nie krótszy niż 3 dni robocze - na przejęcie Placu Budowy.
4. W razie bezskutecznego upływu tego dodatkowego terminu Zamawiający ma prawo odstąpić od niniejszej Umowy. Prawo do odstąpienia może być wykonane przez Zamawiającego poprzez złożenie pisemnego oświadczenia w ciągu 7 dni roboczych liczonych od upływu dodatkowego terminu - § 33 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio. W razie odstąpienia Zamawiającemu przysługuje prawo dochodzenia od Wykonawcy odszkodowania na zasadach ogólnych.
5. Z dniem przekazania Placu Budowy przechodzą na Wykonawcę wszelkie obowiązki i odpowiedzialność za prawidłowe utrzymanie stanu Placu Budowy i bezpieczeństwo znajdujących się tam osób, a ponadto za wszelkie szkody powstałe w związku z Robotami, w tym szkody poniesione przez Zamawiającego oraz osoby trzecie, w szczególności właścicieli i użytkowników nieruchomości sąsiednich, a także za wszelkie szkody powstałe poza Placem Budowy w wyniku działań lub zaniechań Wykonawcy lub jego Podwykonawców. Odpowiedzialność Wykonawcy z powyższego tytułu ustanie w dniu protokolarnego oddania Placu Budowy Zamawiającemu, które nastąpi zgodnie z postanowieniami § 20 Umowy.
6. Wykonawca przed przystąpieniem do Robót wykona opinię o stanie technicznym obiektów/ budynków sąsiednich zawierającą m.in. **inwentaryzację geodezyjną** w zakresie niezbędnym w celu sporządzenia opinii o wpływie prac przy ul. Kościuszki 65 na stan techniczny i ewentualne szkody w budynkach sąsiednich powstałych w czasie prowadzonych prac jak i w okresie 5 lat po ich zakończeniu. **Inwentaryzacja stanu technicznego** istniejących sąsiednich budynków winna być wykonana w formie, która umożliwi ocenę wpływu Robót przy ul. Kościuszki 65 na pogorszenie się ich stanu technicznego, aby możliwym było uniknięcia nieuzasadnionych roszczeń właścicieli sąsiednich budynków od Zamawiającego. W związku z tym Wykonawca przed przystąpieniem do Robót wykona również dokładną dokumentację fotograficzną

- budynków i budowli zlokalizowanych na terenie objętym Przedmiotem Umowy i w bezpośrednim sąsiedztwie wykonywanych Robót. W przypadku stwierdzenia pęknięć Wykonawca założy szkła kontrolne i będzie monitorował ich stan podczas prowadzenia Robót.
7. Wykonawca ponosić będzie ryzyko uszkodzenia lub utraty Urządzeń, materiałów i innych rzeczy pozostających na Placu Budowy, również wówczas, gdy zostaną one dostarczone przez Zamawiającego, pod warunkiem protokolarnego ich przekazania Wykonawcy.
  8. Przed zgłoszeniem gotowości do Odbioru Końcowego Robót, Wykonawca usunie zaplecze budowy, tymczasowe budynki i tymczasowe instalacje oraz uporządkuje Plac Budowy w tej jego części, która zlokalizowana będzie w obszarze objętym Przedmiotem Umowy, oraz zapewni w tej części odpowiednie warunki dla natychmiastowego użytkowania przedmiotu Umowy przez Zamawiającego.
  9. Do dnia Odbioru Końcowego Robót Plac Budowy i Roboty będą pod kontrolą Wykonawcy, a Wykonawca podejmować będzie wszelkie niezbędne czynności dla utrzymania porządku i stworzenia takich warunków, które pozwolą uniknąć zagrożenia zdrowia, życia lub mienia.
  10. Wykonawca podejmie wszelkie niezbędne kroki w celu uniknięcia jakichkolwiek niedogodności dla osób trzecich oraz aby zapobiec jakimkolwiek szkodom tak wobec innych osób, jak też ich rzeczy.
  11. Jeżeli w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych odkryto przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy podjąć następujące kroki:
    - a) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot,
    - b) zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków ten przedmiot i miejsce jego odkrycia,
    - c) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego Konserwatora Zabytków oraz Zamawiającego.

§ 14

Bezpieczeństwo i higiena Pracy

1. Strony oświadczają, że w toku realizacji Przedmiotu Umowy dołożą wszelkich starań, aby wszelkie podejmowane przez nie, jak również przez Podwykonawców oraz Innych Wykonawców czynności pozostawały w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Wykonawca jest zobowiązany do przestrzegania bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również zapewnienia ich przestrzegania przez Podwykonawców.
2. W celu realizacji zobowiązań, o których mowa w ust. 1, strony ustalają, że wszelkie czynności podejmowane w toku realizacji Przedmiotu Umowy będą podlegały nadzorowi oraz kontroli Inspektora ds. BHP wyznaczonego przez Wykonawcę.

§ 15

Materiały urządzenia i inne środki

1. Wykonawca dostarczy na własny koszt na Plac Budowy wszystkie Urządzenia, Materiały oraz inne środki potrzebne do wykonania Robót określonych w niniejszej Umowie. W celu uniknięcia wątpliwości, Wynagrodzenie obejmuje cenę oraz wszystkie pozostałe koszty zakupu Materiałów, Urządzeń oraz innych środków potrzebnych do wykonania Robót.
2. Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć do akceptacji Zamawiającego dokumentację techniczno-ruchową (DTR) lub równoważny dokument potwierdzający pochodzenie materiału przed dokonaniem zakupu na 10 dni roboczych przed złożeniem zamówienia materiału przez Wykonawcę. Inspektor Nadzoru w **terminie 5 dni** roboczych zaakceptuje zaproponowany materiał.

3. Kolorystyka i rodzaj materiałów użytych przez Wykonawcę, biały montaż, bezwzględnie wymaga uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego. Zamawiający wyrazi zgodę lub odmówi jej wyrażenia **w terminie 5 dni** od zgłoszenia przez Wykonawcę (odmowa wymaga uzasadnienia).
4. Strony oświadczają, że o ile nie zostanie uzgodnione inaczej na piśmie, wszystkie materiały, Urządzenia oraz inne środki będą nowe i o jakości określonej w Projekcie Wykonawczym lub innych dokumentach załączonych do Umowy, a ponadto będą posiadać:
  - a) certyfikat na znak bezpieczeństwa wydany zgodnie z obowiązującymi przepisami, stwierdzający zgodność z kryteriami technicznymi określonymi na podstawie Polskich Norm przenoszących normy europejskie, Polskich Norm, aprobat technicznych oraz właściwych przepisów i dokumentów technicznych,
  - b) w przypadku materiałów, Urządzeń i innych środków niepodlegających certyfikacji na znak bezpieczeństwa - deklarację bezpieczeństwa lub certyfikat zgodności z Polską Normą przenoszącą normy europejskie, Normą Polską aprobatą techniczną ITB lub innym dokumentem odniesienia technicznego. Na żądanie Zamawiającego Kierownik Budowy okazywać będzie wszystkie dokumenty związane z materiałami, w szczególności dokumenty dotyczące przyjęcia materiałów na Plac Budowy.
5. Zamawiającemu przysługuje prawo do regularnego kontrolowania jakości Materiałów, zaś Wykonawca zobowiązany jest do umożliwienia przeprowadzenia takiej kontroli, w szczególności do niezwłocznego dostarczania Zamawiającemu wszystkich próbek Materiałów potrzebnych do przeprowadzenia takiej kontroli. W przypadku stwierdzenia przez Zamawiającego, że jakość Materiałów jest niezgodna z warunkami określonymi w Umowie, Wykonawca usunie takie Materiały z Placu Budowy i zastąpi je innymi odpowiednimi, uzgodnionymi z Zamawiającym Materiałami w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego.
6. Wykonawca zobowiązany jest do gromadzenia i porządkowania kompletu dokumentacji dotyczącej Materiałów, Urządzeń lub innych środków. W szczególności dotyczy to wszelkich certyfikatów, deklaracji lub aprobat, dokumentów gwarancyjnych oraz instrukcji obsługi i konserwacji.

§ 16

Zobowiązania Zamawiającego

1. Zamawiający zobowiązuje się do:
  - 1.1. udostępnienia Placu Budowy Wykonawcy zgodnie z postanowieniami Umowy, przy czym przekazanie Placu Budowy winno zostać potwierdzone podpisaniem przez Strony, Kierownika Budowy i Inspektora Nadzoru protokołem przekazania,
  - 1.2. zapewnienia dziennika budowy,
  - 1.3. podejmowania lub spowodowania podjęcia wszelkich decyzji wewnętrznych, nie będących decyzjami administracyjnymi, których podejmowanie należy do obszaru obowiązków Zamawiającego, w terminie 5 dni roboczych od dnia uzyskania od Wykonawcy powiadomienia o potrzebie wykonania takich działań,
  - 1.4. uczestniczenia we wszystkich działaniach odbiorowych Robót, na zasadach określonych w § 18 i § 19 niniejszej Umowy,
  - 1.5. przekazania Dokumentacji Zamawiającego Wykonawcy w terminie 7 dni od złożenia przez Wykonawcę takiego żądania,
  - 1.6. zapewnienie bieżącego nadzoru inwestorskiego,
  - 1.7. regulowania płatności wynikających z wystawionych, na zasadach określonych w niniejszej Umowie, faktur.

§ 17

Dokumentacja Robót

1. Dokumentacja Projektowa oraz inna dokumentacja nie będą przez Wykonawcę bez uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego przekazywane osobom trzecim lub wykorzystywane w celach innych niż wykonanie Robót. W razie takiego wykorzystania Wykonawca będzie zobowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej Zamawiającemu.
2. Z chwilą sporządzenia Protokołu Odbioru Końcowego Robót Wykonawca zwróci Zamawiającemu wszelką Dokumentację Zamawiającego oraz wszystkie sporządzone przez Wykonawcę kopie tej dokumentacji.
3. Wykonawca zobowiązany jest do przechowywania na Placu Budowy jednego oryginalnego egzemplarza całości Dokumentacji Projektowej. Zamawiający oraz osoby przez niego upoważnione mają prawo wglądu i wykorzystania powyższego egzemplarza dokumentacji.

§ 18

Odbiory robót zanikających i ulegających zakryciu, odbiór częściowy

1. Wykonawca nie jest uprawniony do zakrycia wykonanej roboty budowlanej bez uprzedniej zgody inspektora nadzoru. Wykonawca ma obowiązek umożliwić inspektorowi nadzoru sprawdzenie każdej **roboty budowlanej zanikającej lub która ulega zakryciu**.
2. Wykonawca zgłasza gotowość do odbioru **robót zanikających i ulegających zakryciu** wpisem do dziennika budowy i jednocześnie zawiadamia o tej gotowości inspektora nadzoru.
3. Inspektor nadzoru dokonuje odbioru zgłoszonych przez Wykonawcę **robót zanikających i ulegających zakryciu** niezwłocznie, nie później jednak niż **2 dni** od daty zgłoszenia gotowości do odbioru, i potwierdza odbiór robót protokołem odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu oraz wpisem do dziennika budowy.
4. Jeżeli inspektor nadzoru uzna odbiór **robót zanikających lub ulegających zakryciu** za zbędny, jest zobowiązany powiadomić o tym Wykonawcę niezwłocznie, nie później niż w terminie określonym w ust. 3.
5. W przypadku niezgłoszenia inspektorowi nadzoru gotowości do odbioru **robót zanikających lub ulegających zakryciu** i dokonania zakrycia tych robót przed ich odbiorem Wykonawca jest zobowiązany odkryć lub wykonać otwory niezbędne dla zbadania robót na własny koszt, a następnie na własny koszt przywrócić stan poprzedni.
6. Wzór formularza zgłoszeń Robót zanikających lub ulegających zakryciu ustalony będzie w uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru w zależności od rodzaju Robót i technologii prac. Dokument ten winien być ewidencjonowany i archiwizowany przez Wykonawcę i nadzór budowlany Zamawiającego.
7. Jakość i ilość Robót ulegających zakryciu ocenia Inspektor Nadzoru na podstawie protokołów odbioru Robót zanikających i ulegających zakryciu oraz załączonych dokumentów zawierających komplet wyników badań inwentaryzacyjnych i laboratoryjnych w oparciu o przeprowadzone pomiary, w konfrontacji z Dokumentacją Projektową, specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru Robót.

ODBIÓR CZĘŚCIOWY

8. **Odbiór częściowy robót** jest dokonywany w celu prowadzenia częściowych rozliczeń za wykonane roboty.
9. Po zakończeniu wykonania części robót Wykonawca zgłasza gotowość do **odbioru części robót** poprzez odpowiedni wpis do dziennika budowy, powiadamia o gotowości do odbioru inspektora nadzoru.

10. Wykonawca zobowiązany jest do przedstawiania Zamawiającemu protokołów **odbiorów częściowych** podpisanych pomiędzy Wykonawcą a jego Podwykonawcami i dalszymi Podwykonawcami, jeżeli wykonywali oni daną część przedmiotu Umowy. W przypadku, jeśli w tych protokołach zawarte będą zastrzeżenia co do jakości wykonanych robót, Wykonawca, Podwykonawcy lub dalsi Podwykonawcy zobligowani są do przedstawienia dokumentu potwierdzającego usunięcie stwierdzonych wad.
11. Dokonanie **odbioru częściowego** następuje **protokołem odbioru częściowego** na podstawie sporządzonego przez Wykonawcę i akceptowanego przez inspektora nadzoru **wykazu robót wykonanych częściowo**, w terminie 7 dni, licząc od dnia zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do odbioru.

§ 19

Odbiór końcowy

1. Zgłoszenie gotowości Robót do odbioru końcowego.

- a) Kiedy całość Przedmiotu Zamówienia zostanie ukończona, Wykonawca zgłosi gotowość do Odbioru Końcowego Robót przedmiotu Umowy poprzez:
  - 1) dokonanie wpisu do dziennika budowy;
  - 2) powiadomienie Inspektora nadzoru (z kopią dla Zamawiającego).
- b) Zgłoszenie gotowości do Odbioru Końcowego Robót może być dokonane tylko po:
  - 1) **zgłoszeniu Robót do przeglądu technicznego**. Wykonawca dokona takiego zgłoszenia z 7-dniowym wyprzedzeniem. W ramach zgłoszenia powiadomi Inspektora nadzoru o planowanym terminie rozpoczęcia przeglądów technicznych. Wraz z informacją Wykonawca przedłoży harmonogram rozruchu instalacji, prób i sprawdzeń,
  - 2) **dokonaniu przeglądu technicznego potwierdzonego protokołem z przeglądu Robót**. Przegląd techniczny obejmuje: wskazanie usterek, sprawdzenia poprawności działania instalacji, urządzeń, systemów, ocenę jakości wykonanych Robót. Przegląd dokonywany jest w obecności przedstawicieli Zamawiającego, Inspektora nadzoru i zaproszonych konsultantów. Dla potrzeb powyższych czynności Wykonawca dostarczy konieczną dokumentację powykonawczą. Rozpoczęcie przeglądu technicznego nie może rozpocząć się później niż 21 (dwadzieścia jeden) dni przed planowanym zgłoszeniem gotowości Robót do odbioru końcowego,
  - 3) **potwierdzeniu usunięcia usterek przez Zamawiającego lub Inspektora Nadzoru** wykazanych podczas przeglądu technicznego. **Potwierdzenie tego wpisu przez Inspektora nadzoru** lub brak ustosunkowania się do powyższego w terminie do 7 (siedmiu) dni od daty dokonania wpisu i **oznaczać będzie, że Roboty uznaje się za zakończone** i Zamawiający przystąpi do ich odbioru końcowego w dniu określonym przez Strony.

2. Dokumentacja odbiorowa

Z zastrzeżeniem postanowień § 11 ust. 6 przed Odbiorem Końcowym Robót Wykonawca przeprowadzi przewidziane niniejszą Umową i odpowiednimi przepisami prawa **próby techniczne**, a na dzień rozpoczęcia czynności Odbioru Końcowego Robót przedłoży Inspektorowi nadzoru w szczególności:

- a) oryginał dziennika budowy,
- b) oświadczenie Kierownika Budowy w zakresie określonym w § 11 ust. 6 lit. n,
- c) oświadczenie projektanta sprawującego nadzór autorski o wykonaniu Robót zgodnie z projektem,
- d) oświadczenia uprawnionych osób o prawidłowości wykonania robót branżowych,
- e) protokoły badań i **prób technicznych**,

- f) inwentaryzację geodezyjną powykonawczą,
- g) dokumentację powykonawczą,
- h) potwierdzenie odbioru wykonanych przyłączy,
- i) świadectwo charakterystyki energetycznej budynku, jeżeli jest wymagane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- j) zaświadczenia organów, wymienionych w art. 56 Prawa budowlanego, o braku sprzeciwu lub uwag do użytkowania obiektu,
- k) inne dokumenty niezbędne do uzyskania pozwolenia na użytkowanie,
- l) instrukcje obsługi i konserwacji zamontowanych urządzeń, o ile są wymagane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa; protokoły ze szkoleń,
- m) karty gwarancyjne producentów urządzeń i materiałów,
- n) certyfikaty na znak bezpieczeństwa, certyfikaty zgodności lub deklaracje zgodności z Polską Normą lub aprobatą techniczną, świadectwa jakości, atesty,
- o) protokół z usunięcia usterek,
- p) końcowe rozliczenie Robót,
- q) oświadczenie o przeniesieniu wszelkich majątkowych praw autorskich do utworów wchodzących w skład zrealizowanego przedmiotu Umowy wraz z wszelkimi wymaganymi licencjami,
- r) dokumenty do rozliczenia finansowego Przedmiotu Umowy (OT, PT) w ujęciu określonym przez Zamawiającego.

3. **Czynności Odbioru Końcowego Robót**

Czynności Odbioru Końcowego Robót zgłoszonych przez Wykonawcę winny być rozpoczęte i przeprowadzone w terminie nie dłuższym niż **60 dni** od dnia zakończenia czynności wskazanych § 19 ust. 1 lit. b ppkt 3).

4. **Szkolenia**

Wykonawca w ramach Wynagrodzenia przeszkoli personel wskazany przez Zamawiającego (maksymalnie 6 osób) w zakresie obsługi, konserwacji i zasad działania urządzeń, systemów zainstalowanych w ramach przedmiotu Umowy przed upływem Terminu Zakończenia Realizacji Przedmiotu Umowy i przekaze Inspektorowi nadzoru imienną listę przeszkolonych osób wraz z zakresem szkolenia.

5. **Pozwolenie na użytkowanie**

- a) Wykonawca, działający na podstawie pełnomocnictwa Zamawiającego, zobowiązany jest uzyskać **ostateczną** decyzję pozwolenie na użytkowanie przed przystąpieniem Stron do Odbioru Końcowego Przedmiotu Umowy.
- b) Zamawiający będzie współpracował w niezbędnym zakresie z Wykonawcą przy dokonywaniu zawiadomienia właściwych organów o zakończeniu realizacji przedmiotu Umowy lub przygotowaniu wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie zgodnie z przepisami prawa budowlanego.

6. **Protokół Odbioru Końcowego Robót**

Z czynności Odbioru Końcowego Robót zostanie sporządzony i podpisany przez Zamawiającego i Wykonawcę **Protokół Odbioru Końcowego Robót**, zawierający wszelkie ustalenia dokonane w ich toku, w tym wszelkie ujawnione wady wraz ze wskazaniem terminu ich usunięcia. Jeżeli w trakcie czynności Odbioru Końcowego Robót:

- a) Zamawiający stwierdzi, że przedmiot odbioru nie spełnia kryteriów gotowości do Odbioru Końcowego Robót z powodu nie zakończenia wszystkich Robót, nieprzeprowadzenia wszystkich prób, istnienia istotnych wad czy też z powodu innej niezgodności Robót z właściwymi przepisami, normami lub niniejszą Umową, czy też Wykonawca nie przekazał Zamawiającemu Dokumentacji Powykonawczej umożliwiającej prawidłowe i bezpieczne

użytkowanie i eksploatację przedmiotu odbioru, Zamawiający, może odmówić takiego odbioru. W takiej sytuacji, Wykonawca i Zamawiający sporządzą **Protokół Odmowy Odbioru Końcowego Robót** ze wskazaniem usterek i wad, których występowanie uniemożliwia dokonanie Odbioru Końcowego Robót oraz ustalą datę ich usunięcia. Po usunięciu przez Wykonawcę zawartych w tym protokole stwierdzonych usterek i wad, Wykonawca ponownie zgłosi gotowość do Odbioru Końcowego Robót, a Zamawiający ponownie przystąpi do przeprowadzenia Odbioru Końcowego Robót lub

- b) zostaną stwierdzone niemożliwe do usunięcia, ale nieistotne wady umożliwiające użytkowanie przedmiotu niniejszej Umowy zgodnie z przeznaczeniem, Strony podpiszą Protokół Odbioru Końcowego Robót przy czym Zamawiający naliczy kary umowne albo obniży odpowiednio wynagrodzenie.
- c) zostaną stwierdzone istotne wady niemożliwe do usunięcia, które uniemożliwiają użytkowanie obiektu zgodnie z przeznaczeniem, Zamawiający może odstąpić od Umowy poprzez złożenie pisemnego oświadczenia w terminie 60 dni od dnia stwierdzenia tych wad.
- d) zostaną stwierdzone nieistotne wady możliwe do usunięcia umożliwiające użytkowanie przedmiotu niniejszej Umowy zgodnie z przeznaczeniem, Strony podpiszą Protokół Odbioru Końcowego Robót z określonymi uwagami i zastrzeżeniami. W przypadku uwag lub zastrzeżeń Strony opracują i podpiszą **Protokół Usterek i Wad** stanowiący załącznik do Protokołu Odbioru Końcowego Robót, w którym zostaną wskazane stwierdzone przez Zamawiającego w toku Odbioru Końcowego Robót wady i usterek umożliwiające Odbiór Końcowy Robót oraz wyznaczony zostanie termin na ich usunięcie przez Wykonawcę.

7. **Potwierdzenie usunięcia wad**

Po tym, jak wszystkie wady wyspecyfikowane w Protokole Usterek i Wad zostaną usunięte, Inspektor nadzoru i Wykonawca powinni, w ciągu 3 dni od daty otrzymania przez Inspektora nadzoru od Wykonawcy powiadomienia o takim skutku, potwierdzić usunięcie usterek i wad w odniesieniu do wadliwych części poprzez podpisanie **Protokołu Usunięcia Wad i Usterek**. Protokół Usunięcia Wad i Usterek jest załącznikiem do Protokołu Odbioru Końcowego Przedmiotu Umowy.

8. **Protokół Odbioru Końcowego Przedmiotu Umowy**

Podpisanie Protokołu Odbioru Końcowego przedmiotu Umowy będzie możliwe po zakończeniu realizacji przedmiotu Umowy w całości, po usunięciu wad i usterek zgłoszonych podczas Odbioru Końcowego Robót oraz po uzyskaniu ostatecznych i niezbędnych decyzji, pozwoleń i zezwoleń, w szczególności ostatecznego pozwolenia na użytkowanie. Czas trwania czynności Odbioru Końcowego Przedmiotu Umowy wliczany jest do Terminu Zakończenia Realizacji Przedmiotu Umowy.

§ 20

Zwrot Placu Budowy

1. W terminie 10 dni od daty podpisania Protokołu Odbioru Końcowego Robót Wykonawca musi być gotowy do protokolarnego przekazania Zamawiającemu Placu Budowy.
2. Wykonawca zobowiązany jest do uprzątnięcia terenu Placu Budowy przed jego przekazaniem Zamawiającemu. W przypadku uszkodzeń, Wykonawca obowiązany będzie pokryć koszty naprawy. Koszty napraw mogą być potrącane z jakiegokolwiek Wynagrodzenia należnego Wykonawcy lub z Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy.
3. Jeżeli Zamawiający dokonał Odbioru Końcowego Robót z uwagami i zastrzeżeniami, wyznaczając równocześnie Wykonawcy termin na usunięcie wad i usterek dających się usunąć, w takim wypadku zwrot Placu Budowy nastąpi wedle wyboru Zamawiającego:

- a) w terminie ustalonym zgodnie z postanowieniami ust. 1 powyżej lub,
- b) w terminie 10 dni od daty protokolarnego odbioru wykonania usunięcia usterek i wad wskazanych w Protokole Odbioru Końcowego Robót nie wcześniej niż w dniu podpisania Protokołu Odbioru Końcowego Przedmiotu Umowy lub,
- c) w terminie ustalonym przez Strony, jeżeli Zamawiający zażąda wcześniejszego zwrotu Placu Budowy, a Wykonawca potwierdzi możliwość usunięcia określonych usterek i wad także po dokonaniu zwrotu Placu Budowy Zamawiającemu.

§ 21

Roboty zamienne, roboty zaniechane

1. Zamawiający dopuszcza możliwość wystąpienia w trakcie realizacji przedmiotu Umowy konieczności wykonania **robót zamiennych** w stosunku do przewidzianych dokumentacją projektową w sytuacji, gdy wykonanie tych robót będzie niezbędne do prawidłowego wykonania przedmiotu Umowy określonego w § 1 niniejszej Umowy, tj. zgodnego z zasadami wiedzy technicznej i obowiązującymi na dzień odbioru robót przepisami.
2. Przez **roboty zamienne** należy rozumieć roboty będące następstwem (wynikiem) rozwiązań zamiennych, o których mowa w prawie budowlanym. Roboty zamienne to wykonanie elementu zaprojektowanego (występującego) w dokumentacji projektowej, ale w sposób odmienny, niż to pierwotnie opisano w dokumentacji projektowej, czyli na podstawie rozwiązania zamiennego (przeprojektowania) opracowanego przez autora dokumentacji projektowej w ramach nadzoru autorskiego.
3. Wprowadzenie **robót zamiennych** jest możliwe, jeśli:
  - a) pojawiły się na rynku materiały, urządzenia, sprzęt, wyposażenie nowszej generacji lub inne technologie wykonania robót, pozwalające na zaoszczędzenie kosztów eksploatacji wykonanego przedmiotu Umowy;
  - b) stały się konieczne na skutek wad dokumentacji projektowej, czyli jej niezgodności z zasadami wiedzy technicznej lub stanem placu budowy spowodowanym przede wszystkim odmiennymi warunkami gruntowymi;
  - c) wystąpiła niedostępność na rynku materiałów lub urządzeń wskazanych w dokumentacji projektowej; Taki fakt Wykonawca zobowiązany jest udowodnić, a Inspektor nadzoru i nadzór autorski potwierdzić na piśmie. Zamawiający zobowiązuje się dokonać zatwierdzenia zamiany takiego produktu bez zbędnej zwłoki.
  - d) zastosowane jako „zamienne” materiały lub urządzenia mają nie gorsze parametry techniczne niż materiały lub urządzenia zaoferowane w ofercie przetargowej Wykonawcy lub wskazane w dokumentacji projektowej jako przykładowe. W przypadku gdy zamieniane produkty nie występowały w ofercie przetargowej Wykonawcy lub nie były wskazane w dokumentacji projektowej jako przykładowe, parametry „zamienników” nie mogą być gorsze niż parametry zamienianych produktów opisane w dokumentacji projektowej.
  - e) w trakcie wykonywania zamówienia nastąpiła zmiana przepisów prawa powszechnie obowiązującego mających wpływ na wykonanie Umowy.
4. Zamiany o których mowa powyżej, nie spowodują zmiany wynagrodzenia Wykonawcy, o którym mowa w § 3 ust. 1.

ROBOTY ZANIECHANE

5. Przewiduje się także możliwość **rezygnacji z wykonywania części elementów przedmiotu Umowy przewidzianych w dokumentacji projektowej** w sytuacji, gdy Zamawiający uzna, że ich wykonanie nie leży w interesie publicznym lub wykonanie tych części nie będzie możliwe z przyczyn niezależnych od stron Umowy. Rezygnację z wykonywania tych części należy rozumieć

jako odstępianie od części przedmiotu Umowy. Wykonawca oświadcza, że wyraża zgodę na odstępianie od części Umowy w takiej sytuacji. Roboty nie wykonane w wyniku odstępiania od części przedmiotu zamówienia w dalszej części Umowy nazywane są **robotami zaniechanymi**.

6. Sposób obliczenia wartości tych robót, która zostanie potrącona Wykonawcy będzie następujący:
  - a) W przypadku odstępiania od całego elementu robót określonego w harmonogramie rzeczowo-finansowym nastąpi odliczenie wartości tego elementu, określonego w harmonogramie rzeczowo-finansowym, od ogólnej wartości przedmiotu umowy;
  - b) W przypadku odstępiania od części robót z danego elementu określonego w harmonogramie rzeczowo-finansowym obliczenie niewykonanej części tego elementu nastąpi na podstawie ustalenia, przez Zamawiającego i Wykonawcę, procentowego stosunku niewykonanych robót do wartości całego elementu. Następnie zostanie wyliczona wartość niewykonanych robót i odliczona od ogólnej wartości przedmiotu umowy. W przypadku, gdy ten sposób wyliczenia byłby za bardzo niedokładny, dopuszcza się także możliwość obliczenia niewykonanej części danego elementu na podstawie kosztorysu przygotowanego przez Wykonawcę, na podstawie KNR-ów lub KNNR-ów oraz rynkowych cen materiałów, robocizny oraz sprzętu, a zatwierdzonego przez Zamawiającego.
7. Zmiany, o których mowa w ust. 1-3 i ust. 5, muszą być każdorazowo przedstawione **w protokole konieczności** przygotowanym przez Stronę Umowy, która wnosi o daną zmianę. Protokół ten musi zawierać uzasadnienie wskazujące, że spełnione zostały przesłanki, o których mowa w ust. 1-3 i ust. 5 oraz musi być potwierdzony przez Inspektora nadzoru i nadzór autorski i zatwierdzony przez Strony Umowy.

§ 22

Rękojmia i Gwarancja w zakresie Robót Budowlanych, maszyn i urządzeń wbudowanych, stolarki okiennej i drzwiowej, przebudowanej sieci ciepłowniczej

1. Okres **gwarancji** na:
  - a. **Roboty budowlane, maszyny i urządzenia wbudowane** wynosi ... **miesiące** – zgodnie ze złożoną ofertą.
  - b. **Stolarkę okienną i drzwiową** wynosi ... **miesiące** – zgodnie ze złożoną ofertą,
  - c. **Przebudowaną część odcinka sieci ciepłowniczej** zgodnie z § 5 umowy z Veolia Energia Łódź S.A. z dnia 14.12.2016 roku, nr 3/GR/2016 – wraz z załącznikami liczonych od daty podpisania Protokołu Odbioru Końcowego Przedmiotu Umowy.
2. Niniejsza Umowa jest dokumentem gwarancyjnym w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego.
3. Strony ustalają następujący tryb usuwania wad ujawnionych w okresie gwarancji:
  - a) Zamawiający zobowiązuje się powiadomić Wykonawcę pisemnie, faksem lub drogą mailową o stwierdzonej wadzie,
  - b) w okresie objętym gwarancją Wykonawca zobowiązany jest do usuwania na swój koszt i we własnym zakresie stwierdzonych wad, niezwłocznie nie później jednak niż w ciągu 14 dni od daty otrzymania zawiadomienia, o którym mowa powyżej, w wyjątkowych wypadkach w innym uzgodnionym z Zamawiającym terminie,
  - c) po bezskutecznym upływie terminu określonego w ust. 3 pkt. b Zamawiający usunie wady we własnym zakresie, a kosztami z tego tytułu obciąży Wykonawcę lub na zasadach ogólnych zleci usunięcie wad osobie trzeciej (innemu Wykonawcy), a kosztami z tego tytułu obciąży Wykonawcę,
  - d) Wykonawca w przypadku skorzystania przez Zamawiającego z uprawnień, o których mowa w ust. 3 pkt c zobowiązany będzie do zwrotu Zamawiającemu wszystkich poniesionych przez niego kosztów w terminie 7 dni od otrzymania pisemnego wezwania,

- e) jeżeli usunięcie usterki lub wady wymagać będzie wykonania Dokumentacji Projektowej Wykonawca jest zobowiązany wykonać projekt we własnym zakresie i na własny koszt.
4. Niezależnie od uprawnień z tytułu gwarancji, Zamawiającemu przysługują również uprawnienia z tytułu rękojmi. Wybór reżimu ochrony, z którego Zamawiający chce skorzystać, należy do Zamawiającego. Terminy okresu gwarancji i rękojmi biegną równolegle.
  5. W przypadku stwierdzenia w okresie rękojmi Wad, Zamawiający może wyznaczyć Wykonawcy termin na usunięcie Wad, który nie będzie krótszy niż 10 dni, z zastrzeżeniem, że Zamawiający:
    - a) po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu naprawy nie przyjmie lub,
    - b) będzie uprawniony do zastępczego powierzenia usunięcia stwierdzonych Wad podmiotowi trzeciemu w przypadku nieusunięcia przez Wykonawcę Wad istotnych w terminie i dokonania stosownego potrącenia z Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy o kwotę odpowiadającą kosztom takiego zastępczego usunięcia Wad. W przypadku, gdy kwota Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy okaże się niewystarczająca Wykonawca jest zobowiązany do pokrycia powstałej różnicy lub,
    - c) będzie uprawniony do dokonania stosownego potrącenia odpowiednich kwot z Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy, jeżeli stwierdzone przez Zamawiającego Wady nieistotne są nieusuwalne albo gdy Wykonawca nie usunie w terminie Wad nieistotnych.
  6. Wykonawca w okresie udzielonej gwarancji nie może odmówić usunięcia Wad w zakresie Robót, maszyn i urządzeń wbudowanych, stolarki okiennej i drzwiowej oraz przebudowanej sieci ciepłowniczej wykonanych na podstawie niniejszej Umowy bez względu na wysokość kosztów z tym związanych.
  7. Zamawiający może dochodzić roszczeń z tytułu gwarancji także po okresie określonym w ust. 1, jeżeli zgłosił wadę Robót, maszyn i urządzeń wbudowanych stolarki okiennej i drzwiowej przed upływem tego okresu.
  8. W odniesieniu do wadliwego elementu przedmiotu Umowy, w zamian którego Wykonawca dostarczył Zamawiającemu element wolny od wad lub, w którym dokonał napraw, okres gwarancji przedłuża się o okres równy okresowi, w którym z powodu wady nie mógł korzystać z takiego elementu.
  9. Strony dopuszczają możliwość pokrycia kosztów usunięcia wad przez Zamawiającego z Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy.

§ 23

Odbiór Po Upływie Okresu Rękojmi i Gwarancji

1. Niezależnie od uprawnienia Zamawiającego do bieżącego zgłaszania Wad w okresie obowiązywania rękojmi i gwarancji, o którym mowa w § 22, Strony przeprowadzą czynności związane z odbiorem po upływie tych okresów najpóźniej 30 dni przed dniem wygaśnięcia Okresu Rękojmi i Gwarancji.
2. Dla celów Odbioru Po Upływie Okresu Rękojmi i Gwarancji Zamawiający opracuje wykaz stwierdzonych Wad i usterek i niezwłocznie powiadomi Wykonawcę o dacie rozpoczęcia czynności związanych z Odbiorem po Upływie Okresu Rękojmi i Gwarancji.
3. Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego usunięcia Wad i naprawienia usterek stwierdzonych w wykazie usterek i wad po upływie okresu Rękojmi i Gwarancji i po ostatecznym usunięciu i naprawie wszystkich Wad i usterek stwierdzonych w tym wykazie Strony podpiszą **Protokół Odbioru Po Upływie Okresu Rękojmi i Gwarancji**.

§ 24

Warunki gwarancji i pielęgnacji zieleni

1. Wykonawca przed rozpoczęciem robót uaktualni inwentaryzację zieleni załączoną do projektu.
2. Wykonawca udziela gwarancji na okres **24 miesięcy** liczony od daty podpisania Protokołu Odbioru Końcowego Przedmiotu Umowy dla założonej zieleni i dokonanych nasadzeń zwanych w dalszej części Umowy łącznie materiałem roślinnym.
3. Wykonawca przekaze Zamawiającemu warunki pielęgnacji materiału roślinnego umożliwiające zachowanie gwarancji, o której mowa w ust. 2.
4. W okresie gwarancji do obowiązków Wykonawcy należy w terminie wskazanym przez Zamawiającego, nie krótszym niż 3 dni robocze dokonanie nasadzeń zamiennych lub uzupełniających materiału roślinnego tego samego gatunku i o parametrach zgodnych z parametrami materiału roślinnego, który nie zachował swojej żywotności, obumarł, bądź nastąpiło obniżenie jego jakości, niezależnie od przyczyny, w tym również z powodu uszkodzenia, choroby materiału roślinnego lub występowania szkodników,
5. W okresie gwarancji z udziałem Zamawiającego i Wykonawcy odbywać się będą dwa razy do roku przeglądy, z których zostanie sporządzony protokół. W protokole z przeglądu zostanie zawarty wykaz wad materiału roślinnego oraz zostanie określony przez Zamawiającego termin, nie dłuższy niż 10 dni roboczych, w którym Wykonawca będzie zobowiązany usunąć stwierdzone w trakcie przeglądu wady. W przypadku gdy usunięcie wad w terminie, o którym mowa powyżej nie będzie możliwe z przyczyn niezależnych od Wykonawcy, a związanych z warunkami atmosferycznymi, Strony ustalą inny termin, w którym usunięcie wad będzie możliwe.
6. W przypadku uchylania się przez Wykonawcę od obowiązków, o których mowa w ust. 4, niezależnie od prawa do naliczenia kary umownej, Zamawiający uprawniony będzie do powierzenia ich wykonania osobie trzeciej na koszt i ryzyko Wykonawcy.
7. Niniejsza Umowa stanowi jednocześnie dokument gwarancji.

§ 25

Dostawa sprzętu, wbudowanych maszyn i urządzeń

1. Wykonawca zobowiązuje się dostarczyć na własny koszt i ryzyko niezbędny sprzęt, maszyny i urządzenia wraz z koniecznym oprogramowaniem. Harmonogram dostaw wraz z oprogramowaniem Wykonawca zobowiązany jest przedstawić Zamawiającemu w Harmonogramie rzeczowo-finansowym.
2. Do każdego z dostarczonego sprzętu, maszyny i urządzenia Wykonawca jest zobowiązany dołączyć:
  - 1) Odpowiednią dokumentację techniczną,
  - 2) Instrukcje obsługi dla użytkownika, instrukcje obsługi technicznej w języku polskim oraz w wersji oryginalnej (także w PDF),
  - 3) Dokument określający ilość i częstotliwość przeglądów technicznych w ciągu roku, jakie są zalecane przez producenta w okresie trwania gwarancji i rękojmi oraz po okresie gwarancyjnym lub okresie rękojmi. Koszty wymaganych przeglądów technicznych w okresie trwania rękojmi i gwarancji leżą po stronie Wykonawcy w ramach usług serwisowych.
  - 4) Dla każdego sprzętu jego indywidualną kartę gwarancyjną, wypełnioną czytelnie i bez poprawek z wypisanymi w niej numerami seryjnym lub innym unikalnym numerem danego sprzętu,
  - 5) Wszystkie dostarczone dokumenty, muszą być sporządzone w języku polskim lub w języku obcym wraz z tłumaczeniem na język polski (wersją obowiązująca co do zasad postępowania jest wersja w języku polskim),

- 6) listę części i podzespołów zalecanych do wymiany w czasie wszelkich interwencji serwisowych w okresie gwarancji lub rękojmi, które to elementy muszą być wliczone w koszty usług serwisowych.

§ 26

Przeglądy techniczne i konserwacje, części zużyte

1. Wykonawca w ramach Wynagrodzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 niniejszej Umowy, wykonywać będzie przez okres wskazany w § 22 ust. 1 oraz § 27 ust. 1 przeglądy techniczne, przeglądy dotyczące poprawności działania, jak również konserwację sprzętu.
2. Przeglądy techniczne sprzętu wykonywane będą na podstawie zaleceń producentów poszczególnych urządzeń oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
3. Wykonawca zobowiązany jest przeprowadzać przeglądy gwarancyjne zgodnie z dokumentacją producenta. Przeglądy gwarancyjne dokonywane są na koszt Wykonawcy.
4. Przeglądy techniczne wykonywane będą według ustalonego przez Wykonawcę harmonogramu przeglądów. Zmiany harmonogramu następować będą w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
5. Wykonawca zobowiązany jest do wykonania przeglądów z należytą starannością według wytycznych określonych w niniejszej Umowie.
6. Po wykonanym przeglądzie technicznym Wykonawca gwarantuje prawidłowe działanie wszystkich urządzeń wchodzących w skład systemu pod warunkiem używania ich w zwyczajowy sposób zgodny z instrukcją obsługi producenta.
7. Przeglądy techniczne odbywać się będą w obecności wyznaczonego pracownika Zamawiającego.
8. Przeglądy wykonywane będą w godzinach ustalonych z Zamawiającym, tak aby nie powodowały zakłóceń w pracy obiektów.
9. Części uznane za zużyte lub uszkodzone i wymontowane stanowią własność Zamawiającego.
10. Wykonawca będzie zobowiązany w ramach niniejszej Umowy do ich odbioru od Zamawiającego i przestrzegania wszystkich przepisów dotyczących postępowania z takimi częściami w zakresie ich utylizacji bądź recyklingu. Koszty utylizacji lub recyklingu ponosi Wykonawca.

§ 27

Rękojmia i gwarancja w zakresie dostarczonego sprzętu i mebli

1. Wykonawca udziela minimum **24 miesięcznej gwarancji** na dostarczony sprzęt i meble, liczony od daty podpisania Protokołu Odbioru Końcowego Przedmiotu Umowy z zastrzeżeniem § 22 niniejszej Umowy.
2. Niniejsza Umowa jest dokumentem gwarancyjnym w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego. W przypadku, gdy w trakcie okresu gwarancyjnego została ujawniona jakakolwiek Wada, Wykonawca rozpocznie prace naprawcze na swój własny koszt (czas reakcji na zgłoszenie awarii), w terminie nie późniejszym niż **48 godzin** od daty zgłoszenia Wady lub awarii przez Zamawiającego, chyba że przystąpienie do usunięcia Wad jest niemożliwe z przyczyn niezależnych od Wykonawcy. W przypadku nieprzystąpienia do prac naprawczych w terminie, o którym mowa powyżej, Zamawiający może przystąpić do prac naprawczych na koszt i ryzyko Wykonawcy, korzystając przy tym również z usług osób trzecich bez utraty swoich praw z tytułu rękojmi lub gwarancji.
3. Wykonawca zobowiązany jest usunąć zgłoszone Wady i awarie w terminie do 10 dni od daty zgłoszenia wad lub awarii sprzętu i mebli, a w przypadku konieczności sprowadzenia części spoza granic Rzeczypospolitej Polskiej – w terminie 14 dni. Strony mogą na piśmie zgodnie ustalić inny

termin w przypadku gdy z przyczyn technicznych nie jest możliwe zachowanie terminów wskazanych w zdaniu poprzednim.

4. W przypadku, gdy okres usunięcia Wad lub awarii dotyczących sprzętu i mebli przekroczy 10 dni liczonych od daty zgłoszenia wady, Zamawiający może wykonać prace naprawcze na koszt i ryzyko Wykonawcy, korzystając przy tym również z usług osób trzecich bez utraty swoich praw z tytułu rękojmi lub gwarancji. W przypadku zaś gdy usunięcie Wady lub awarii wymaga niezwłocznego i natychmiastowego działania, z uwagi na konieczność uchylenia bezpośredniego zagrożenia dla użytkowników obiektu czy też zapobieżenia szkodzie, Zamawiający może samodzielnie przystąpić do usuwania wady lub powierzyć jej wykonanie osobie trzeciej, na koszt i ryzyko Wykonawcy, jeżeli Wykonawca w takiej sytuacji nie jest w stanie natychmiast rozpocząć usuwania Wady/awarii. W takim wypadku Zamawiający zobowiązany będzie dokładać starań w celu zminimalizowania zagrożenia lub strat, w tym zapewnienia natychmiastowego rozpoczęcia usuwania opisanej Wady, w miarę zaś możliwości powinien też niezwłocznie poinformować Wykonawcę o powyższej sytuacji i umożliwić mu również niezwłocznie możliwość dalszego usuwania Wady/awarii lub stosownie do okoliczności wgląd i nadzór nad pracami związanymi z usunięciem takiej Wady/awarii. Działanie Zamawiającego, o którym mowa w niniejszym ustępie, nie powoduje utraty jego praw z tytułu rękojmi lub gwarancji.
5. Strony dopuszczają możliwość pokrycia kosztów usunięcia wad przez Zamawiającego z Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy.
6. Niezależnie od uprawnień z tytułu gwarancji, Zamawiającemu przysługują również uprawnienia z tytułu rękojmi. Wybór reżimu ochrony, z którego Zamawiający chce skorzystać, należy do Zamawiającego. Terminy okresu gwarancji i rękojmi będą równoległe.
7. W przypadku stwierdzenia w okresie rękojmi Wad, Zamawiający może wyznaczyć Wykonawcy termin na usunięcie Wad, który nie będzie krótszy niż **10 dni** z zastrzeżeniem, że Zamawiający:
  - 1) po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu naprawy nie przyjmie, lub
  - 2) będzie uprawniony do zastępczego powierzenia usunięcia stwierdzonych Wad podmiotowi trzeciemu w przypadku nieusunięcia przez Wykonawcę Wad istotnych w odpowiednim terminie i dokonania stosownego potrącenia z Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy o kwotę odpowiadającą kosztom takiego zastępczego usunięcia Wad. W przypadku, gdy kwota Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy okaże się niewystarczająca Wykonawca jest zobowiązany do pokrycia powstałej różnicy, lub
  - 3) będzie uprawniony do potrącenia odpowiednich kwot z Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy, jeżeli stwierdzone przez Zamawiającego Wady nieistotne są nieusuwalne albo gdy Wykonawca nie usunie w odpowiednim terminie Wad nieistotnych.
8. Wykonawca zobowiązany jest do zapłaty na rzecz Zamawiającego kary umownej w wysokości:
  - a. 1.500,00 zł za każdą godzinę opóźnienia, w przypadku, gdy Wykonawca nie rozpocznie prac naprawczych w terminie 48 godzin od daty zgłoszenia wady lub awarii, jednak nie więcej niż 0,02 % całkowitego Wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 1. Kara umowna w tym przypadku nie będzie naliczana, jeżeli Wykonawca wykaże, iż przystąpienie do usunięcia Wad lub awarii było niemożliwe z przyczyn niezależnych od Wykonawcy,
  - b. 2.500,00 zł w przypadku niezapewnienia części zamiennych w okresie wskazanym w ust. 11 za każdą niezapewnioną część zamienną lub wyposażenia eksploatacyjnego sprzętu oddzielnie, nie więcej niż 0,5 % całkowitego Wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 1.
9. W ramach Wynagrodzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy, Wykonawca zobowiązany jest do zapewnienia części zamiennych, przez okres liczony jak w ust. 1. Każda naprawa lub wymiana części w sprzęcie wykonywana w ramach gwarancji powoduje wydłużenie okresu gwarancji ponad podstawowy zaoferowany termin gwarancji o czas wyłączenia z eksploatacji. Wydłużenia gwarancji nie powodują planowe przeglądy zgodne z wymaganiami producenta.

10. Każda naprawa zakończona będzie stosownym „Raportem Serwisowym”. Raport Serwisowy powinien zawierać co najmniej następujące informacje:
  - 1) Wykonane czynności serwisowe.
  - 2) Wykonane regulacje i kalibracje.
  - 3) Reinstalacje, instalacje i konfiguracje oprogramowania.
  - 4) Wykonane czynności konserwacyjne.
11. Każda interwencja nie zakończona dopuszczeniem urządzenia do eksploatacji zakończona będzie „Raportem Serwisowym”. Każda naprawa lub interwencja zostanie potwierdzona przez pracownika Zamawiającego po stwierdzeniu poprawności działania danego sprzętu.
12. Gwarancją nie są objęte:
  - 1) uszkodzenia i wady dostarczanego sprzętu i mebli wynikłe na skutek:
    - a) eksploatacji sprzętu i mebli przez Zamawiającego niezgodnie z jego przeznaczeniem, niestosowania się Zamawiającego do instrukcji obsługi sprzętu mechanicznego uszkodzenia powstałego z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego lub osób trzecich,
    - b) samowolnych napraw, przeróbek lub zmian konstrukcyjnych dokonywanych przez Zamawiającego lub inne nieuprawnione osoby;
  - 2) uszkodzenia spowodowane zdarzeniami losowymi, tzw. siła wyższa (pożar, powódź, zalanie).

§ 28

Najwyższa staranność Wykonawcy Konsultacje telefoniczne

1. W zakresie usuwania awarii oraz wykonywania przeglądów technicznych i konserwacji Wykonawca zagwarantuje najwyższy możliwy poziom techniczny wykonywanych usług oraz możliwie najszybsze i najsprawniejsze usuwanie zgłaszanych awarii w celu zagwarantowania najwyższej jakości usług.
2. Wykonawca jest zobowiązany do udzielania Zamawiającemu konsultacji telefonicznych w zakresie:
  - a) Obsługi urządzeń wchodzących w skład systemu/urządzeń,
  - b) Czynności związanych z obsługą techniczną urządzeń wchodzących w skład systemu,
  - c) Czynności związanych z obsługą informatyczną,
  - d) Dokonywania wstępnej diagnozy awarii.
3. Wykonawca udzieli informacji dotyczących urządzeń wchodzącej w skład systemu, a w szczególności: w zakresie funkcji jakie pełnią poszczególne podzespoły, relacje między wyświetlanymi komunikatami a poszczególnymi podzespołami a także znaczenie wyświetlanych komunikatów.

§ 29

Opóźnienie w realizacji prac

1. W przypadku realizacji Umowy przez Wykonawcę niezgodnie z jej postanowieniami, Zamawiający ma prawo żądać zmiany sposobu wykonywania Umowy oraz usunięcia wszelkich wad na koszt i ryzyko Wykonawcy.
2. Za wyjątkiem sytuacji określonych inaczej w Umowie, Wykonawca na własny koszt dostarczy wszelkie materiały i urządzenia niezbędne do wykonania Umowy, łącznie z tymi, które nie są określone wyraźnie w Umowie, ale są niezbędne do jej wykonania. Wszelkie materiały oraz jakość ich wykonania powinny być zgodne z warunkami i wymogami określonymi w Umowie. Wszelkie użyte materiały powinny być nowe.

3. Podczas realizacji Umowy Wykonawca powinien stosować się do warunków zawartych w obowiązujących przepisach, w tym do aktów prawa miejscowego oraz wszelkich ostatecznych i prawomocnych orzeczeń i decyzji administracyjnych dotyczących przedmiotu Umowy.
4. W przypadku, gdy Wykonawca opóźnia się z rozpoczęciem lub wykonaniem przedmiotu Umowy tak dalece, że prawdopodobnym jest, iż przy dotychczasowym sposobie wykonywania przedmiotu Umowy może nastąpić niedotrzymanie terminów, o których mowa w § 2 ust. 1 niezależnie od innych przysługujących mu praw, Zamawiający uprawniony jest do wezwania Wykonawcy do podjęcia działań w celu nadrobienia powstałego opóźnienia.
5. W przypadku otrzymania przez Wykonawcę wezwania, o którym mowa w ust. 4, Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia Zamawiającemu na piśmie, w terminie 5 dni od daty otrzymania wezwania, propozycji działań niezbędnych dla nadrobienia powstałego opóźnienia oraz do określenia terminu, w którym opóźnienie zostanie nadrobione. Jeżeli jakiegokolwiek działania zaproponowane przez Wykonawcę w celu nadrobienia opóźnienia wymagają współdziałania ze strony Zamawiającego lub wymagają poniesienia przezeń dodatkowych kosztów, wówczas przed ich podjęciem Wykonawca zobowiązany jest uzyskać akceptację Zamawiającego. Udokumentowane koszty poniesione przez Zamawiającego w związku z wyżej opisanymi działaniami Wykonawcy, Zamawiający ma prawo potrącać z wynagrodzenia należnego Wykonawcy lub Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy.
6. W przypadku, gdy Wykonawca nie przedstawi propozycji, o której mowa w ust. 5 lub w razie utrzymywania się opóźnienia pomimo upływu terminu wskazanego przez Wykonawcę, Zamawiający ma prawo wyznaczyć Wykonawcy dodatkowy termin na nadrobienie opóźnienia. W razie bezskutecznego upływu takiego dodatkowego terminu oraz będącego jego wynikiem opóźnienia, Zamawiającemu przysługuje prawo do powierzenia wykonania lub dokończenia danego elementu przedmiot Umowy w ramach grupy Robót innemu podmiotowi na koszt i ryzyko Wykonawcy, o czym niezwłocznie poinformuje pisemnie Wykonawcę.
7. Skorzystanie przez Zamawiającego z uprawnień określonych w ust. 6 nie wyłącza odpowiedzialności odszkodowawczej Wykonawcy na zasadach ogólnych Kodeksu Cywilnego, nie wyłącza przysługującego Zamawiającemu prawa naliczenia kar umownych zastrzeżonych w Umowie, nie powoduje utraty ani ograniczenia uprawnień przysługujących Zamawiającemu z tytułu rękojmi lub gwarancji w zakresie odpowiedniej części zrealizowanej przez Wykonawcę Przedmiotu Umowy, ani też nie wyłącza przysługującego Wykonawcy prawa odstąpienia od Umowy w całości lub części, jeżeli zachodzą ku temu podstawy umowne lub ustawowe.

§ 30

Zabezpieczenie należytego wykonania Umowy

1. Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania Umowy w wysokości **5 % ceny oferty brutto**, co stanowi kwotę w wysokości ..... zł, słownie złotych: .....
2. Zabezpieczenie jest wniesione w formie: ..... Dokument potwierdzający wniesienie przez Wykonawcę zabezpieczenia należytego wykonania Umowy stanowi **Załącznik nr 3** do Umowy.
3. W przypadku nienależytego wykonania zamówienia lub nieusunięcia wad przedmiotu zamówienia, zabezpieczenie wraz z powstałymi odsetkami staje się własnością Zamawiającego i będzie wykorzystane do zgodnego z Umową wykonania robót i do pokrycia roszczeń z tytułu rękojmi za wady. Zabezpieczenie należytego wykonania Umowy może służyć w szczególności na poczet pokrywania kar umownych i zaspokajania roszczeń Zamawiającego w okresie gwarancji w związku z niewywiązywaniem się Wykonawcy z obowiązków określonych w gwarancji.

4. W przypadku należytego wykonania Umowy:
  - **70 % wartości zabezpieczenia** zostanie zwrócone lub zwolnione w ciągu 30 dni po odbiorze końcowym całego przedmiotu Umowy potwierdzającym jego należyte wykonanie, tj. po podpisaniu Protokołu Odbioru Częściowego,
  - **30 % wartości zabezpieczenia** zostanie zwrócone lub zwolnione w ciągu 15 dni **po upływie okresu rękojmi** na podstawie protokołu z ostatecznego przeglądu gwarancyjnego. W przypadku wystąpienia usterek lub wad, podstawą do zwrotu lub zwolnienia zabezpieczenia będzie protokół ich usunięcia. W przypadku wystąpienia z jakimkolwiek roszczeniem wobec Zamawiającego Podwykonawcy dalszych Podwykonawców, dostawców, usługobiorców oraz innych osób trzecich związanym z realizacją przedmiotu Umowy, zwrot zabezpieczenia w wysokości równej spornej kwocie zostaje wstrzymany na czas wyjaśnienia powyższych okoliczności lub postępowania sądowego do czasu prawomocnego zakończenia tego postępowania. Jeśli zgłoszone roszczenie spowoduje zobowiązanie do zapłaty przez Zamawiającego na rzecz ww. podmiotów spornej kwoty, Zamawiający ma prawo dokonać potrącenia spornej kwoty z zabezpieczenia przedmiotowej należności bez konieczności uzyskania zgody Wykonawcy, na co Wykonawca wyraża zgodę.
5. W przypadku upływu okresu na jaki Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania Umowy w innej formie niż w pieniądzu, Wykonawca zobowiązany jest do przedłużenia okresu tego zabezpieczenia i przedstawienia Zamawiającemu nie później niż przed upływem 30 dni dokumentu o jakim mowa w ust. 2, z treści którego będzie wynikać nowy (wydłużony) termin zabezpieczenia należytego wykonania Umowy.
6. W przypadku nieprzedłożenia lub niewniesienia nowego zabezpieczenia najpóźniej na 30 dni przed upływem terminu ważności dotychczasowego zabezpieczenia wniesionego w innej formie niż pieniężnej, Zamawiający zmieni formę na zabezpieczenie w pieniądzu, poprzez wypłatę kwoty z dotychczasowego zabezpieczenia.
7. W przypadku przedłużającego się terminu wykonania przedmiotu Umowy, Wykonawca zobowiązany jest przedłożyć zabezpieczenie należytego wykonania Umowy o okres niezbędny dla prawidłowego zakończenia przedmiotu Umowy.
8. W trakcie realizacji Umowy Wykonawca może dokonać, z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia, zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka form, o których mowa w art. 148 ust. 1 ustawy Pzp. Zmiana formy zabezpieczenia dokonana będzie w formie aneksu do niniejszej Umowy.

§ 31

Polisa - ubezpieczenie

1. Wykonawca zobowiązany jest do posiadania, **na czas obowiązywania Umowy** nie później niż do dnia, w którym ma nastąpić przekazanie terenu budowy, umowę lub umowy ubezpieczenia związanej z realizacją Umowy, oraz do terminowego opłacania należnych składek ubezpieczeniowych, w zakresie:
  - I. **Ubezpieczenia ryzyk budowy i montażu z sumą ubezpieczenia nie niższą niż cena ofertowa brutto; (CAR/EAR)**
  - II. **Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej Wykonawcy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, obejmującej swym zakresem co najmniej szkody poniesione przez osoby trzecie w wyniku śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia (szkoda osobowa) lub w wyniku utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia własnego lub osób trzecich, a także szkody spowodowane błędami (szkoda rzeczowa), powstałe w związku z**

wykonywaniem robót budowlanych i innych prac objętych przedmiotem Umowy, na kwotę ubezpieczenia nie niższą niż 10 000 000,00 zł,

2. Wykonawca przedłoży Zamawiającemu dokumenty potwierdzające zawarcie umowy ubezpieczenia, w tym w szczególności kopię umowy i polisy ubezpieczenia, dowody opłacenia składki lub jej pierwszej raty (w przypadku kolejnych rat składki niezwłocznie po ich opłaceniu), nie później niż do dnia przekazania terenu budowy. W przypadku uchybienia przedmiotowemu obowiązkowi Zamawiający ma prawo wstrzymać się z przekazaniem terenu budowy do czasu ich przedłożenia, co nie powoduje wstrzymania biegu terminów umownych w zakresie wykonania Umowy przez Wykonawcę.
3. Wykonawca ma obowiązek, po każdorazowym odnowieniu polisy, a w przypadku jej braku – innego dokumentu potwierdzającego, że Wykonawca jest ubezpieczony, przedłożyć Zamawiającemu kserokopię polisy, a w przypadku jej braku – innego dokumentu potwierdzającego, że Wykonawca jest ubezpieczony, poświadczoną za zgodność z oryginałem przez Wykonawcę, w terminie do 14 dni kalendarzowych.
4. W przypadku nieodnowienia przez Wykonawcę w trakcie realizacji Umowy polisy, a w przypadku jej braku – innego dokumentu potwierdzającego, że Wykonawca jest ubezpieczony, Zamawiający może odstąpić od Umowy albo ubezpieczyć Wykonawcę na jego koszt. Koszty poniesione na ubezpieczenie Wykonawcy Zamawiający potrąci z wynagrodzenia Wykonawcy. Odstąpienie od Umowy z przyczyn, o których mowa w niniejszym ustępie, stanowi odstąpienie z przyczyn zawinionych przez Wykonawcę.
5. W sytuacji gdy wskutek nieprzewidzianych okoliczności wystąpi konieczność przedłużenia terminu realizacji przedmiotu zamówienia, Wykonawca zobowiązany jest do przedłużenia terminu ważności wniesionej polisy ubezpieczeniowej, a w przypadku jej braku – innego dokumentu potwierdzającego, że Wykonawca jest ubezpieczony albo jeśli nie jest to możliwe, do wniesienia nowej polisy ubezpieczeniowej, a w przypadku jej braku – innego dokumentu potwierdzającego, że Wykonawca jest ubezpieczony, na okres wynikający z aneksu do Umowy.
6. Ubezpieczonym będzie: Zamawiający, Inspektor nadzoru, Wykonawca, Podwykonawcy, właściciele ubezpieczonych maszyn, dostawcy oraz wszystkie inne podmioty i osoby uczestniczące w realizacji Umowy, jeżeli mają podpisane stosowne umowy, a wartość ich prac ujęta jest w zgłoszonej wartości Umowy.
7. Miejsce ubezpieczenia: zgodnie z opisem przedmiotu prac objętych Przedmiotem Umowy.
8. Umowa ubezpieczenia, o której mowa powyżej, powinna zawierać, co najmniej następujące warunki ubezpieczenia załączone do niniejszej Umowy pod warunkiem że ich postanowienia są korzystniejsze dla Ubezpieczonego lub poszkodowanego, niż zapisy Ogólnych Warunków Ubezpieczenia mających zastosowanie do umowy ubezpieczenia lub postanowienia umowy ubezpieczenia w pozostałej części oraz nie zawężają odpowiedzialności Ubezpieczyciela.
9. W przypadku, w którym niemożliwa jest ocena, czy warunek, o którym mowa w ust. 8 został spełniony, Ubezpieczony lub poszkodowany jest uprawniony do dokonania wyboru pomiędzy treścią Ogólnych Warunków Ubezpieczenia mających zastosowanie do umowy ubezpieczenia, postanowieniami umowy ubezpieczenia w pozostałej części, a treścią klauzul wskazanych poniżej.
10. W przypadku, w którym poniższe klauzule spełniają warunek, o którym mowa w ust. 8 jedynie co do części swojej treści, część ta stanowi treść umowy ubezpieczenia. W pozostałym zakresie obowiązują zapisy Ogólnych Warunków Ubezpieczenia mających zastosowanie do umowy ubezpieczenia lub postanowienia umowy ubezpieczenia w pozostałej części, które nie są z nimi sprzeczne.
11. O ile w treści niniejszej Umowy Zamawiający nie określił limitów, sublimitów, wysokości fransyz itp. na poszczególne ryzyko znaczy to, iż Zamawiający nie przewiduje możliwości jego wprowadzenia przez ubezpieczyciela.

WARUNKI UBEZPIECZENIA:

I. Ubezpieczenie ryzyk budowy i montażu (CAR/EAR)

1. Przedmiot i zakres ubezpieczenia:

1.1. Przedmiot ubezpieczenia:

1.1.1 prace budowlane zgodnie z SIWZ oraz podpisaną Umową zarówno stałe jak tymczasowe, przygotowawcze lub pomocnicze,

1.1.2. wszelkie niezbędne do realizacji prac budowlanych materiały, surowce półfabrykaty,

1.1.3. maszyny, urządzenia i instalacje, które mają zostać wbudowane lub zamontowane w czasie realizacji prac,

1.1.4. maszyny, urządzenia, narzędzia, wyposażenie i instalacje wykorzystywane w czasie prowadzenia prac budowlanych oraz zaplecze budowy, koszty usunięcia pozostałości po szkodzie

1.2. Zakres ubezpieczenia:

Dla przedmiotów ubezpieczenia opisanych w przedmiocie ubezpieczenia zakres ubezpieczenia na bazie wszystkich ryzyk (All risks Insurance) z uwzględnieniem poniższych klauzul i warunków określonych w dalszej części. Zakres ubezpieczenia warunków CAR/EAR – standard monachijski.

2. Suma ubezpieczenia:

2.1 szkody rzeczowe do pełnej wartości prac przedmiotu Umowy zgodnych z zaakceptowaną kwotą wynagrodzenia o którym mowa w § 3 ust. 1, powiększoną o ustalony limit kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie

2.2. usunięcie pozostałości po szkodzie – limit 2.500.000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia

3. Zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o następujące klauzule:

3.1. Konserwacja prosta, minimalny okres 12 miesięcy po zakończeniu każdego zadania (kl. 003);

3.2. Konserwacja rozszerzona, minimalny okres 24 miesięcy po zakończeniu każdego zadania (kl. 004);

3.3. Pokrycie kosztów dodatkowych – praca w godzinach nadliczbowych i nocnych oraz w dni ustawowo wolne od pracy, fracht ekspresowy, fracht lotniczy – minimalny limit 1.000.000,00 zł (kl. 006), (kl. 007)

3.4. Składowanie poza teren budowy – minimalny limit odpowiedzialności 1.000.000,00 zł (kl. 013)

3.5. Pokrycie testów maszyn i instalacji – bez limitu, minimalny okres testu 8 tygodni (kl. 100);

3.6. Pokrycie szkód podczas transportu lądowego (dotyczy również maszyn i sprzętu budowlanego) – minimalny limit 1.000.000,00 zł (kl. 113)

3.7. Ryzyko załadunku i rozładunku (dotyczy również maszyn i sprzętu budowlanego) - minimalny limit 500.000,00 zł (kl. 113/1)

3.8. Pokrycie ryzyka projektanta – bez limitu (kl. 115);

3.9. Pokrycie dla szkód w częściach wadliwych – minimalny limitu 2.500.000,00 zł (kl. 115/1)

3.10. Ubezpieczenie robót będących przedmiotem Umowy odebranych lub oddanych do eksploatacji - szkody mają przyczynę w budowie obiektów ubezpieczonych (kl. 116)

3.11. Ubezpieczenie robót będących przedmiotem Umowy odebranych lub oddanych do eksploatacji – szkody inne FLEXA + EC – limit 5.000 000,00 zł (kl. 116/1)

3.12. Pokrycie szkód dla mienia istniejącego / otaczającego / należącego do Inwestora / lub będące pod jego opieką lub nadzorem – minimalny limit 5.000.000,00 zł (kl. 119)

3.13. Wzrostu wartości przedmiotu Umowy 30% (kl. 130)

3.14. Odtworzenie dokumentacji budowlanej – minimalny limit 200.000,00 zł (kl. 134)

3.15. Pokrycie ryzyka producenta dla fabrycznie nowych maszyn i urządzeń – bez limitu (kl. 200)

3.16. Pokrycie okresu gwarancji – maksymalny okres 12 miesięcy, limit minimalny 2.500.000,00zł na jedno i wszystkie zdarzenia (kl. 201);

3.17. Pokrycie kosztów poszukiwania wycieku w rurociągach – bez limitu (kl. 218)

4. Warunki szczególne:

4.1. Automatyczne przedłużenie okresu ubezpieczenia – minimalny okres 3 miesiące, a w przypadku szkody 6 miesięcy

4.2. Na ubezpieczyciela nie przechodzą prawa regresowe w stosunku do pracowników ubezpieczonego oraz współubezpieczonych, z zastrzeżeniem szkód wyrządzonych umyślnie lub w skutek rażącego niedbalstwa.

5. Udziały własne/franszyzy (maksymalny poziom):

- dla ryzyk katastroficznych, przez które rozumie się: trzęsienie ziemi, wybuch wulkanu, tsunami, huragan, tj. wiatr o prędkości nie mniejszej niż 17,5m/sek., cyklon, powódź rozumianą jako zalanie wodą powierzchniową: 5.000,00 zł

- dla szkód spowodowanych próbami i testami dla maszyn i instalacji: 10 000,00 zł

- dla szkód w mieniu podczas transportu lądowego i składowanych poza placem budowy: 5 000,00 zł

- dla szkód związanych z pokryciem ryzyka projektanta i ryzykiem producenta: 10 000,00 zł

- dla szkód związanych z pokryciem konserwacji rozszerzonej i prostej: 10 000,00 zł

- dla szkód z pokrycia okresu gwarancji: 5% min. 10.000,00 zł

- dla szkód w częściach wadliwych: 5% min 10.000,00 zł

- dla pozostałych ryzyk – 5.000,00 zł

Franszyza potrącana jest od szkody/szkód wynikających z jednego zdarzenia jednorazowo od wysokości udokumentowanych przez poszkodowanego/ poszkodowanych wydatków poniesionych na jej naprawienie.

Wysokość franszyzy, która podlega potrąceniu: przy zbiegu okoliczności użycia więcej niż jednej franszyzy zawsze potrącana będzie wyższa.

6. Klauzule dodatkowe:

6.1. Klauzula reprezentantów

Ubezpieczyciel nie odpowiada za szkody wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego oraz osób, za które ponosi odpowiedzialność, przy czym przez wymienione tu osoby rozumie się wyłącznie członków Zarządu Spółki.

6.2. Klauzula oględzin

Ubezpieczyciel dokona oględzin przedmiotu szkody niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 (trzech) dni roboczych od momentu powzięcia wiadomości o szkodzie.

6.3. Klauzula kosztów usunięcia pozostałości

Ubezpieczyciel pokryje ponad sumę ubezpieczenia – koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku, koszty złomowania, usunięcia rumowiska wraz z oczyszczaniem, wypompowaniem - limit 10% wartości szkody nie mniej niż 5.000.000 zł. Powyższe koszty są objęte ochroną, pomimo braku szkody materialnej objętej ochroną, o ile są poniesione przez Ubezpieczonego w celu kontynuacji prac objętych Przedmiotem Umowy.

6.4. Klauzula wyłączenia proporcji

Ubezpieczyciel nie będzie stosował wypłaty proporcjonalnej odszkodowania w przypadku wystąpienia różnicy między sumą ubezpieczenia określoną w Umowie ubezpieczenia a faktyczną wartością mienia na dzień szkody jeżeli różnica nie przekroczy 120%.

6.5. Klauzula kosztów zapobieżenia przed szkodą

Bez względu na to, czy szkoda w ubezpieczonym mieniu zaistniała, ubezpieczyciel pokrywa poniesione przez ubezpieczającego lub podmioty działające na jego zlecenia celowe, choćby nieskuteczne, koszty zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego mienia przed szkodą - – minimalny limit 2.500.000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia

6.6. Klauzula początku okresu ubezpieczenia

Niezależnie od ustalonego w Umowie ubezpieczenia terminu zapłaty składki (raty składki), rozpoczęcia składowania mienia, początku prac budowlanych, odpowiedzialność Ubezpieczyciela rozpoczyna się z chwilą określoną w Umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia

6.7. Klauzula ubezpieczenia wstrzymania prac / robót

W czasie częściowego lub całkowitego przerwania realizacji prac budowlano-montażowych (z wyjątkiem przypadków, kiedy przerwanie prac nastąpiło jako rezultat powstania szkody będącej wynikiem zaistnienia zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową), odpowiedzialność Ubezpieczyciela zostaje ograniczona do szkód powstałych w przedmiocie ubezpieczenia w wyniku FLEXA + EC. – minimalny okres 3 miesięcy

6.8. Klauzula drobnych szkód (ponad franszyzę redukcyjną)

W przypadku szkód, których szacowana, całkowita wartość nie przekracza kwoty 25.000,00 zł ponad franszyzę redukcyjną na dzień jej powstania, Ubezpieczający ma prawo przystąpić do robót naprawczych natychmiast po zawiadomieniu Ubezpieczyciela, zachowując uszkodzone części oraz sporządzając uprzednio pisemny protokół o okolicznościach powstania takiej szkody oraz o jej skutkach wraz z dokumentacją zdjęciową.

6.9. Klauzula ekspertów i rzeczoznawców

Ubezpieczający pokryje do ustalonego limitu poniesione przez Ubezpieczonego uzasadnione i udokumentowane koszty ekspertyz rzeczoznawców, architektów związane z ustaleniem zakresu i rozmiaru szkody jak również powołanych w celu określenia sposobu odtworzenia lub zastąpienia zniszczonego, utraconego mienia. Limit na jedno zdarzenie – 1.000.000,00 zł – stanowi górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela za szkody powstałe w okresie ubezpieczenia.

6.10. Klauzula tymczasowej naprawy

Ochroną ubezpieczeniową objęte są dodatkowe koszty i wydatki związane z wykonaniem tymczasowych napraw ubezpieczonego majątku w celu umożliwienia kontynuacji prac. Maksymalna odpowiedzialność Ubezpieczyciela w odniesieniu do tymczasowych napraw nie może przekroczyć kwoty 1.000.000,00 zł w odniesieniu do każdej szkody i na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

6.11. Klauzula pokrycia szkód w dokumentacji projektowej

Ochroną ubezpieczeniową objęte są dodatkowe koszty i wydatki związane z wykonaniem, odtworzeniem dokumentacji projektowej zniszczonej w wyniku zdarzenia objętych ochroną ubezpieczeniową – minimalny limit 200.000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

6.12. Klauzula akcji ratunkowej

Ubezpieczyciel wypłaci także odszkodowanie, w granicach sumy ubezpieczenia (liczonej łącznie dla całego mienia) za szkody polegające na zniszczeniu mienia wskutek akcji ratunkowej prowadzonej w związku z zaistniałymi zdarzeniami losowymi objętymi Umową ubezpieczenia.

II. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej

1. Przedmiot i zakres ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody rzeczowe, osobowe oraz czyste straty finansowe wyrządzone osobom trzecim w trakcie trwania okresu ubezpieczenia w związku z realizacją robót budowlanych w ramach niniejszej Umowy. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również odpowiedzialność cywilną, gdy w związku z prowadzoną działalnością lub posiadaniem, użytkowaniem, czy też administrowaniem mieniem ubezpieczający/ubezpieczony w następstwie czynu niedozwolonego (odpowiedzialność deliktowa) i/lub niewykonania bądź nienależytego wykonania przedmiotu Umowy (odpowiedzialność kontraktowa) będzie zobowiązany, w myśl przepisów prawa, do naprawienia szkody osobowej, rzeczowej bądź czyste straty finansowe wyrządzonej osobie trzeciej z włączeniem odpowiedzialności

cywilnej za produkt / wykonaną usługę oraz z rozszerzeniem zakresu o poniższe klauzule oraz warunki szczególne.

Objęta ochroną zostaje usługa budowlana, montażowa, serwisowa, gwarancyjna jako uzupełnienie pokrycia szkody wyrządzonej po przekazaniu pracy / usługi wykonanej w użytkowanie Zamawiającego.

2. Suma ubezpieczenia

2.1. Nie mniej niż 10.000.000 zł na jedno zdarzenia w okresie ubezpieczenia

3. Zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o następujące klauzule:

3.1. Rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność pracodawcy z tytułu wypadku przy pracy - sublimit – 2.000.000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia

3.2. Rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej o szkody wyrządzone osobom trzecim przez Podwykonawców Ubezpieczającego / Ubezpieczonego – bez limitu

3.3. Rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej o szkody w mieniu (ruchomości oraz nieruchomości) znajdującym się w pieczy, pod kontrolą lub dozorem Ubezpieczającego – bez limitu

3.4. Rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej o szkody w rzeczach przekazanych w celu wykonania obróbki, naprawy i innych podobnych czynności – bez limitu

3.5. Rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej o szkody powstałe po przekazaniu wykonanie pracy lub usługi w użytkowanie odbiorcy – bez limitu

3.6. Włączenie odpowiedzialności cywilnej za koszty poniesione na usunięciu, demontaż, lub odsłonięcie, wadliwych produktów oraz montaż umocowanie lub położenie produktu bez wad oraz szkody powstałe na wskutek połączenia, pomieszania lub przeróbki wadliwego produktu – sublimit – 2.000.000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia

3.7. Rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej o szkody wzajemne pomiędzy ubezpieczonymi – sublimit – 2.000.000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia

3.8. Włączenie odpowiedzialności za szkody w podziemnych urządzeniach i instalacjach w trakcie wykonywanych prac lub usług przez ubezpieczonego – bez limitu

3.9. Rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej o szkody powstałe wskutek wibracji, kafarów, młotów pneumatycznych – sublimit – 2.000.000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia

3.10. Rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej o szkody wyrządzone przez wszelkiego typu pojazdy nie podlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu OC w związku z wykonywaniem prac lub usług będących przedmiotem Umowy - sublimit 5.000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia

3.11. Rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej za szkody powstałe wskutek wycieku, emisji lub innej formy przedostania się do wody, gruntu, powietrza jakichkolwiek substancji niebezpiecznych – sublimit 5.000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia

3.12. Rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej o szkody ładunkowe w obcych środkach transportu (załadunek, wyładunek, przeładunek), w tym również w przedmiocie ładunku - limit 2.000 000,00 zł na jedno i na wszystkie zdarzenia

3.13. Rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej o szkody majątkowe (czyste straty finansowe) nie będące następstwem szkód osobowych ani rzeczowych - sublimit 2.000.000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia

3.14. Rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej o szkody powstałe wskutek rażącego niedbalstwa,

4. Warunki szczególne:

4.1. Za osobę trzecią w rozumieniu Umowy ubezpieczenia uważana jest każda poszkodowana osoba za wyjątkiem reprezentantów Ubezpieczającego i Ubezpieczyciela

4.2. Automatyczne przedłużenie okresu ubezpieczenia – minimalny okres 3 miesiące

4.3. Na ubezpieczyciela nie przechodzą prawa regresowe w stosunku do pracowników ubezpieczonego oraz współubezpieczonych, z zastrzeżeniem szkód wyrządzonych umyślnie lub w skutek rażącego niedbalstwa.

5. Udziały własne/franszyza redukcyjna (maksymalny poziom):

- OC oraz dla szkód rzeczowych związanych z odpowiedzialnością cywilną wzajemną: franszyza redukcyjna wynosi: 3.000,00 zł,

- OC za szkody w podziemnych instalacjach, kablach, rurach i innych urządzeniach: franszyza redukcyjna wynosi: 2.000,00 zł

- OC za szkody powstałe wskutek wibracji, kafarów, młotów pneumatycznych - franszyza redukcyjna wynosi: 5 000,00 zł

- OC za koszty poniesione na usunięciu, demontażu, lub odsłonięciu, wadliwych produktów oraz montaż umocowanie lub położenie produktu bez wad oraz szkody powstałe na wskutek połączenia, pomieszania lub przeróbki wadliwego produktu - franszyza redukcyjna wynosi: 5% wartości odszkodowania min 5 000,00 zł

- OC za szkody powstałe wskutek wycieku, emisji lub innej formy przedostania się do wody, gruntu, powietrza jakichkolwiek substancji niebezpiecznych: franszyza redukcyjna wynosi: 5% wartości odszkodowania min 5 000,00 zł

- dla pozostałych szkód – 1.000,00 zł na każde zdarzenie

Franszyza potrącana jest od szkody/szkód wynikających z jednego zdarzenia jednorazowo od wysokości udokumentowanych przez poszkodowanego/ poszkodowanych wydatków poniesionych na jej naprawienie.

Wysokość franszyzy, która podlega potrąceniu: przy zbiegu okoliczności użycia więcej niż jednej franszyzy zawsze potrącana będzie wyższa.

6. Klauzule dodatkowe:

6.1. Klauzula reprezentantów

Ubezpieczyciel nie odpowiada za szkody wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego oraz osób, za które ponosi odpowiedzialność, przy czym przez wymienione tu osoby rozumie się wyłącznie członków zarządu oraz wyznaczonego Kierownika budowy.

6.2. Klauzula rzeczoznawców

Ubezpieczający pokryje do ustalonego limitu poniesione przez Ubezpieczonego uzasadnione i udokumentowane koszty ekspertyz rzeczoznawców, architektów związane z ustaleniem zakresu i rozmiaru szkody jak również powołanych w celu określenia sposobu odtworzenia lub zastąpienia zniszczonego, utraconego mienia.

Limit na jedno zdarzenie – 1.000.000,00 zł – stanowi górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela za szkody powstałe w okresie ubezpieczenia.

§ 32

Cesja wierzytelności

1. Wykonawca nie może przenosić na osoby trzecie, zarówno w całości jak i w części, jakichkolwiek praw lub obowiązków wynikających z niniejszej Umowy, w tym również roszczenia o zapłatę Wynagrodzenia, chyba że uprzednio uzyska na to zgodę Zamawiającego na piśmie.
2. W przypadku wyrażenia zgody na cesję przez Zamawiającego, wraz z fakturą Vat Wykonawca złoży oświadczenie, że zawarta Umowa cesji ciągle obowiązuje, a Zamawiający jest uprawniony do żądania potwierdzenia istnienia ważnej Umowy w tym zakresie.
3. Wykonawca ma obowiązek poinformować Zamawiającego o wszelkich okolicznościach mających wpływ na jego sytuację finansową, utratę płynności finansowej, tj. wszczętych w toku realizacji

Umowy postępowaniach egzekucyjnych, zgłoszonych roszczeniach na drodze postępowania sądowego, a także innych które mogą mieć jakikolwiek wpływ na realizację niniejszej Umowy, utrudnień związanych z jej realizacją lub opóźnień w zapłacie na rzecz Podwykonawców, dalszych Podwykonawców, dostawców, usługobiorców lub wszelkich innych osób mających związek z wykonywaniem niniejszej Umowy w terminie 14 dni od daty zaistnienia opisanych zdarzeń. W przypadku niedopełnienia powyższego obowiązku Zamawiający może w trybie natychmiastowym odstąpić od dalszej realizacji Umowy z Wykonawcą.

§ 33

Odstąpienie od Umowy i rozwiązanie Umowy

1. **Zamawiającemu** przysługuje prawo odstąpienia od Umowy na zasadach określonych Umową oraz w następujących okolicznościach:
  - 1) Zgodnie z art. 145 ustawy Pzp - w razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie Umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia Umowy, lub dalsze wykonywanie Umowy może zagrozić istotnemu interesowi bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwu publicznemu, w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o tych okolicznościach. W takiej sytuacji Wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części Umowy;
  - 2) Wykonawca nie rozpoczął realizacji przedmiotu Umowy bez uzasadnionych przyczyn oraz nie kontynuuje ich, pomimo wezwania Zamawiającego złożonego na piśmie;
  - 3) Wykonawca przerwał realizację robót i przerwa ta trwa dłużej niż 14 dni z przyczyn innych niż wyraźnie uzgodnione z Zamawiającym bądź dozwolone w niniejszej Umowie;
2. **Zamawiający** może rozwiązać Umowę jeżeli zachodzi co najmniej jedna z okoliczności o których mowa w art. 145a ustawy Pzp oraz w następujących okolicznościach:
  - 1) Wykonawca wykonuje roboty wadliwie, niezgodnie z warunkami przetargu, Umowy, dokumentacji przetargowej, stosuje materiały niezgodne z wymaganiami oraz nie reaguje na polecenia Zamawiającego;
  - 2) Wykonawca podzleca całość robót lub dokonuje cesji Umowy, lub jej części bez zgody Zamawiającego;
  - 3) Wykonawca powtórnie narusza wymogi w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, mogące skutkować utratą życia lub zdrowia osób wykonujących roboty lub osób trzecich;
  - 4) W przypadku, gdy wystąpi konieczność 5-krotnego dokonywania bezpośredniej zapłaty Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, o której mowa w § 4, lub w przypadku konieczności dokonania bezpośrednich zapłat na sumę większą niż 5 % wartości całkowitego Wynagrodzenia brutto określonego w § 3 ust. 1;
  - 5) W przypadku złożenia wniosku o ogłoszenie likwidacji lub upadłości Wykonawcy, wykreślenie z CEIDG, wpisanie Wykonawcy do Krajowego Rejestru Dłużników Niewypłacalnych lub zaistnienie innych zdarzeń wskazujących na trudną sytuację finansową Wykonawcy;
3. **Wykonawcy** przysługuje prawo rozwiązania Umowy, jeżeli:
  - 1) Zamawiający nie wywiązuje się z obowiązku zapłaty faktur, mimo dodatkowego wezwania w terminie 2 miesiące od upływu terminu na zapłatę faktur, określonego w niniejszej Umowie;
  - 2) Zamawiający odmawia, bez uzasadnionej przyczyny, odbioru robót lub podpisania protokołu odbioru robót – odstąpienie od Umowy w tym przypadku może nastąpić w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o powyższej okoliczności;
  - 3) Zamawiający zawiadomi Wykonawcę, że wobec zaistnienia uprzednio nieprzewidzianych okoliczności nie będzie mógł spełnić swoich zobowiązań wobec Wykonawcy – odstąpienie od

- Umowy w tym przypadku może nastąpić w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o powyższej okoliczności (innych niż w ust. 1 pkt 1)
4. Stronom przysługuje także prawo odstąpienia od Umowy w sytuacji uprawomocnienia się wyroku właściwego sądu lub wydania decyzji, bądź postanowienia władz administracyjnych, które uniemożliwiłyby rozpoczęcie realizacji Umowy lub rozwiązania Umowy w sytuacji uprawomocnienia się wyroku właściwego sądu lub wydania decyzji, bądź postanowienia władz administracyjnych, które uniemożliwiłyby kontynuację już rozpoczętych robót w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach.
  5. Odstąpienie lub rozwiązanie Umowy powinno zostać poprzedzone pisemnym wezwaniem do usunięcia naruszenia oraz po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego na usunięcie naruszenia z terminem nie krótszym niż 5 dni. Odstąpienie od Umowy lub rozwiązanie Umowy winno nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności takiego oświadczenia i powinno zawierać uzasadnienie. Oświadczenie o odstąpieniu do Umowy oraz oświadczenie o rozwiązaniu Umowy powinny być przesłane adresatowi za pośrednictwem listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub w formie pisma złożonego odpowiednio w siedzibie Zamawiającego lub Wykonawcy za pokwitowaniem.
  6. W przypadku odstąpienia od Umowy lub rozwiązania Umowy, Wykonawcę oraz Zamawiającego obciążają następujące obowiązki:
    - 1) Wykonawca zobowiązany jest:
      - a) w terminie 7 dni od daty odstąpienia od Umowy lub rozwiązania Umowy sporządzić szczegółowy **protokół inwentaryzacji robót** w toku, według stanu na dzień odstąpienia, przy udziale Zamawiającego,
      - b) zabezpieczyć przerwane roboty w zakresie obustronnie uzgodnionym na koszt tej Strony, z której winy nastąpiło odstąpienie od Umowy;
      - c) sporządzić wykaz tych materiałów, konstrukcji lub urządzeń które nie mogą być wykorzystane przez Wykonawcę do realizacji innych robót nieobjętych Umową,
      - d) zgłosić Zamawiającemu odbiór robót przerwanych i zabezpieczających,
      - e) niezwłocznie, najpóźniej w terminie 30 dni, usunąć z terenu budowy urządzenia przez niego dostarczone lub wzniesione.
    - 2) Zamawiający w razie odstąpienia od Umowy lub rozwiązania Umowy zobowiązany jest do:
      - a) dokonania odbioru wykonanych robót przerwanych w terminie 30 dni oraz zapłaty wynagrodzenia za roboty, które zostały wykonane do dnia odstąpienia od Umowy lub rozwiązania Umowy;
      - b) odkupienia materiałów, konstrukcji lub urządzeń, określonych w ust. 5 pkt 1) lit. c), po cenach uzgodnionych pomiędzy Wykonawcą a Zamawiającym. W przypadku nieustalenia wysokości cen materiałów, konstrukcji lub urządzeń Strony mogą powołać rzeczoznawcę, który dokona ich wyceny, a kosztami wyceny Strony zostaną obciążone po połowie;
      - c) rozliczenia się z Wykonawcą z tytułu nierozliczonych w inny sposób kosztów budowy obiektów zaplecza, urządzeń związanych z zagospodarowaniem i uzbrojeniem terenu budowy, chyba, że Wykonawca wyrazi zgodę na przejęcie tych obiektów i urządzeń;
      - d) przejęcia od Wykonawcy pod swój dozór terenu budowy.
  7. W przypadku rozwiązania Umowy zapłata wynagrodzenia Wykonawcy nastąpi na zasadach opisanych powyżej w oparciu o zatwierdzony przez Zamawiającego protokół inwentaryzacji wykonanych robót przez Wykonawcę lub jego Podwykonawców, który będzie podstawą wystawienia przez Wykonawcę faktury. Zapłata faktury nastąpi zgodnie z postanowieniami § 3 i § 4 Umowy. Wartość należnego Wykonawcy wynagrodzenia może zostać pomniejszona o kwoty wszelkich roszczeń przysługujących Zamawiającemu na podstawie Umowy. Zamawiający nie ma obowiązku pokrywania w szczególności kosztów za zakupione przez Wykonawcę materiały i

urządzenia, które nie zostały zabudowane w odebrane roboty, kosztów budowy obiektów zaplecza, urządzeń związanych z zagospodarowaniem i uzbrojeniem terenu budowy, kosztów dodatkowych poniesionych na zabezpieczenie robót i terenu budowy. Koszty te ponosi Wykonawca.

8. Wykonawca na wniosek Zamawiającego udzieli rękojmi i gwarancji jakości w zakresie określonym w Umowie na część zobowiązania wykonaną przed odstąpieniem lub rozwiązaniem Umowy.

§ 34

Zmiana Umowy

1. Zamawiającemu przysługuje prawo dokonania zmian postanowień zawartej Umowy pod warunkiem podpisania stosownego aneksu w formie pisemnej, pod rygorem nieważności takiej zmiany, gdy zachodzi co najmniej jedna z okoliczności przedstawiona w art. 144 ust. 1 ustawy Pzp lub w Umowie w następujących okolicznościach:

1.1. Konieczność wykonania robót zamiennych lub zaniechanych, o których mowa w § 21,

1.2. Konieczność zmiany terminu umownego w przypadku:

- 1.2.1. Wystąpienia okoliczności, których nie można było wcześniej przewidzieć i są one niezależne od Stron,
- 1.2.2. Wystąpienia siły wyższej uniemożliwiającej wykonanie przedmiotu Umowy zgodnie z jej postanowieniami;
- 1.2.3. Opóźnienia Zamawiającego związanego z przekazaniem placu budowy, dokonaniem odbioru robót;

- zmiana terminu wykonania Umowy nastąpi proporcjonalnie do okresu w jakim wystąpiły określone powyżej zdarzenia. W takim przypadku Strony wspólnie uzgodnią terminy realizacji poszczególnych etapów, a następnie Wykonawca skoryguje harmonogram rzeczowo-finansowy i przedłoży go do zatwierdzenia Zamawiającemu.

2. Stosownie do treści art. 142 ust. 5 ustawy Pzp Zamawiający przewiduje możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia określonego w § 3 ust. 1 Umowy, jeżeli zmiany określone poniżej w pkt 2.1., 2.2., 2.3. będą miały wpływ na koszty wykonania Umowy przez Wykonawcę w przypadku zmiany:

2.1. stawki podatku od towarów i usług:

W przypadku zmiany stawki podatku od towarów i usług, Wykonawca jest uprawniony złożyć Zamawiającemu pisemny wniosek o zmianę Umowy w zakresie płatności wynikających z faktur wystawionych po wejściu w życie przepisów zmieniających stawkę podatku od towarów i usług. Wniosek powinien zawierać wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i wskazanie podstaw prawnych zmiany stawki podatku od towarów i usług oraz dokładne wyliczenie kwoty wynagrodzenia należnego Wykonawcy po zmianie Umowy. Zmiana wysokości wynagrodzenia należnego Wykonawcy, będzie odnosić się wyłącznie do części przedmiotu Umowy zrealizowanej, zgodnie z terminami ustalonymi Umową, po dniu wejścia w życie przepisów zmieniających stawkę podatku od towarów i usług oraz wyłącznie do części przedmiotu Umowy, do której zastosowanie znajdzie zmiana stawki podatku od towarów i usług. W przypadku przedmiotowej zmiany, wartość wynagrodzenia netto nie zmieni się, a wartość wynagrodzenia brutto zostanie wyliczona na podstawie nowych przepisów.

2.2. wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę albo wysokości minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za prac:

W przypadku zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę albo wysokości minimalnej stawki godzinowej, Wykonawca jest uprawniony złożyć Zamawiającemu pisemny wniosek o zmianę Umowy w zakresie płatności wynikających z faktur wystawionych po wejściu w życie przepisów zmieniających wysokość minimalnego wynagrodzenia. Wniosek powinien zawierać wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i wskazanie podstaw prawnych oraz dokładne wyliczenie kwoty wynagrodzenia należnego Wykonawcy po zmianie Umowy, w szczególności Wykonawca zobowiązuje się wykazać związek pomiędzy wnioskowaną kwotą podwyższenia wynagrodzenia, a wpływem zmiany minimalnego wynagrodzenia za pracę na kalkulację wynagrodzenia. Wniosek powinien obejmować jedynie dodatkowe koszty realizacji Umowy, które Wykonawca obowiązkowo ponosi w związku z podwyższeniem wysokości płacy minimalnej. Zamawiający oświadcza, iż nie będzie akceptował, kosztów wynikających z podwyższenia wynagrodzeń pracownikom Wykonawcy, które nie są konieczne w celu ich dostosowania do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, w szczególności koszty podwyższenia wynagrodzenia w kwocie przewyższającej wysokość płacy minimalnej. Kwota odpowiadająca wzrostowi kosztu Wykonawcy będzie odnosić się wyłącznie do części wynagrodzenia osób, odpowiadającej zakresowi, w jakim wykonują oni prace bezpośrednio związane z realizacją przedmiotu Umowy. W przypadku zmiany, o której mowa w pkt 2.2., ceny jednostkowe ulegną zmianie proporcjonalnie do wzrostu całkowitego kosztu Wykonawcy wynikającego ze zwiększenia wynagrodzeń osób bezpośrednio wykonujących zamówienie do wysokości zmienionego minimalnego wynagrodzenia, z uwzględnieniem wszystkich obciążeń publicznoprawnych od kwoty wzrostu minimalnego wynagrodzenia.

2.3.zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne:

W przypadku zmiany zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, Wykonawca jest uprawniony złożyć Zamawiającemu pisemny wniosek o zmianę Umowy w zakresie płatności wynikających z faktur wystawionych po zmianie zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne. Wniosek powinien zawierać wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i wskazanie podstaw prawnych oraz dokładne wyliczenie kwoty wynagrodzenia Wykonawcy po zmianie Umowy, w szczególności Wykonawca zobowiązuje się wykazać związek pomiędzy wnioskowaną kwotą podwyższenia wynagrodzenia a wpływem zmiany zasad, o których mowa w pkt 2.3. na kalkulację wynagrodzenia. Wniosek może obejmować jedynie dodatkowe koszty realizacji Umowy, które Wykonawca obowiązkowo ponosi w związku ze zmianą zasad, o których mowa w pkt 2.3. W przypadku zmiany, o której mowa w pkt 2.3, ceny jednostkowe ulegną zmianie proporcjonalnie do wzrostu całkowitego kosztu Wykonawcy, jaki będzie on zobowiązany dodatkowo ponieść w celu uwzględnienia tej zmiany, przy zachowaniu dotychczasowej kwoty netto wynagrodzenia osób bezpośrednio wykonujących zamówienie na rzecz Zamawiającego.

3. Zmiana Umowy w zakresie zmiany wynagrodzenia z przyczyn określonych w pkt 2.1., 2.2., 2.3 obejmować będzie wyłącznie płatności za prace, których w dniu zmiany odpowiednio stawki podatku VAT, wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę i składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, jeszcze nie wykonano.
4. Obowiązek wykazania wpływu zmian, o których mowa w pkt 2.1., 2.2., 2.3 niniejszego paragrafu na zmianę wynagrodzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy należy do Wykonawcy pod rygorem odmowy dokonania zmiany Umowy przez Zamawiającego.
5. W przypadku złożenia wniosku o dokonanie zmian opisanych w pkt 2.1., 2.2., 2.3. niniejszego paragrafu, Zamawiający w terminie 14 dni od daty złożenia dokumentów zgłosi zastrzeżenia do złożonych dokumentów lub złoży wniosek o ich wyjaśnienie. Niezależnie od zastrzeżonego terminu Zamawiający uprawniony jest do żądania dalszych wyjaśnień i uzupełnień jeśli

uzupełnione dokumenty lub wyjaśnienia są niewystarczające do podjęcia decyzji w przedmiocie wnioskowanej zmiany. Wykonawca zobowiązany jest do uzupełnienia dokumentów lub złożenia wyjaśnień w terminie 7 dni od daty wystąpienia z takim wnioskiem przez Zamawiającego. Nie uzupełnienie dokumentów lub nie złożenie wyjaśnień w wyznaczonym terminie powoduje, iż Zamawiający podejmie decyzję na podstawie posiadanych dokumentów. Decyzja w sprawie złożonego wniosku o wprowadzenie zmian opisanych w pkt 2.1., 2.2., 2.3. powinna zostać podjęta w terminie dwóch miesięcy od daty przekazania przez wykonawcę wniosku o zmianę wraz z dokumentami uzasadniającymi tą zmianę.

6. W przypadku uznania wniosku o wprowadzenie zmiany za zasadny Strony w terminie 7 dni zawrą aneks do Umowy.
7. Zmiana wysokości Wynagrodzenia w oparciu o przesłanki określone w pkt 2.1., 2.2., 2.3. obowiązywać będzie od dnia podpisania aneksu.
8. Powyższe uregulowania mają odpowiednie zastosowanie do Zamawiającego, który wystąpi do Wykonawcy o zmianę wysokości wynagrodzenia należnego Wykonawcy, w przypadku wystąpienia zmian, o których mowa w pkt 2.1., 2.2., 2.3.

§ 35

Kary umowne

1. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną:
  - a) Za odstąpienie od Umowy przez Zamawiającego z przyczyn, za które odpowiedzialność ponosi Wykonawca – w wysokości 20 % wynagrodzenia umownego brutto, o którym mowa w § 3 ust. 1 niniejszej Umowy;
  - b) Za opóźnienie w oddaniu określonego w Umowie przedmiotu odbioru – w wysokości 0,2 % wynagrodzenia umownego brutto, o którym mowa w § 3 ust. 1 niniejszej Umowy, za każdy dzień opóźnienia;
  - c) Za nieprzedłożenie do zaakceptowania projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany – w wysokości **500 zł** za każdy nieprzedłożony do zaakceptowania projekt Umowy lub jej zmiany;
  - d) Za nieprzedłożenie poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii Umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany – w wysokości 500 zł za każdą nieprzedłożoną kopię Umowy lub jej zmiany;
  - e) Za nieterminową zapłatę wynagrodzenia należnego podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom – w wysokości ustawowych odsetek za nieterminową zapłatę;
  - f) Za brak zapłaty należnego wynagrodzenia podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom – w wysokości 0,5 % należnego im wynagrodzenia za każde dokonanie przez Zamawiającego bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców;
  - g) Za brak dokonania wymaganej przez Zamawiającego zmiany umowy o podwykonawstwo w zakresie terminu zapłaty we wskazanym przez Zamawiającego terminie – w wysokości 1 tys. zł;
  - h) Za dopuszczenie do wykonywania przedmiotu Umowy innego podmiotu niż Wykonawca lub zaakceptowany przez Zamawiającego Podwykonawca, lub dalszy Podwykonawca – w wysokości 2 % wynagrodzenia umownego brutto, o którym mowa w § 3 ust. 1 niniejszej Umowy;
  - i) Za nieprzedłożenie Zamawiającemu comiesięcznego Wykazu osób, o którym mowa w § 5 ust. 4 - w wysokości 500 zł za każdy nieprzedłożony Wykaz osób.
  - j) za niedopełnienie wymogu zatrudniania osób, o których mowa w § 5 ust. 1 na podstawie umowy o pracę w rozumieniu przepisów Kodeksu Pracy – w wysokości kwoty brutto minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (obowiązujących w chwili stwierdzenia przez Zamawiającego

niedopełnienia przez Wykonawcę wymogu zatrudniania Pracowników świadczących Usługi na podstawie umowy o pracę w rozumieniu przepisów Kodeksu Pracy) oraz liczby miesięcy w okresie realizacji Umowy, w których nie dopełniono przedmiotowego wymogu – za każdą osobę, która zgodnie z zapisami Umowy powinna świadczyć usługi na podstawie umowy o pracę.

- k) Za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych **przy odbiorze końcowym** lub za opóźnienie w usunięciu wad i awarii ujawnionych **w okresie gwarancji lub rękojmi** – w wysokości 0,1 % wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 1 niniejszej Umowy, za każdy dzień opóźnienia, liczonego od dnia następnego po upływie terminu wyznaczonego na usunięcie wad/awarii.
  - l) w przypadku niewykonania obowiązków wynikających z umowy innych niż określone w pkt. a) – k) niniejszego paragrafu z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy w wysokości 500 zł chyba, że Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie umowy,
  - m) Za niedostarczenie dowodów ubezpieczenia polisy, o których mowa w § 31 w terminie, w wysokości 500 zł za każdy dzień opóźnienia.
2. Zamawiający zapłaci Wykonawcy karę umowną za odstąpienie od Umowy przez Wykonawcę z przyczyn, za które ponosi odpowiedzialność Zamawiający – w wysokości 10 % wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 1 niniejszej Umowy, z wyjątkiem wystąpienia sytuacji, przedstawionej w art. 145 ustawy Pzp;
  3. Kary umowne za przekroczenie terminu, o którym mowa w ust. 1 lit. b), czyli „za opóźnienie w oddaniu przedmiotu Umowy” oraz „za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze końcowym”, o którym mowa w ust. 1 lit. k), nie mogą przekroczyć 20 % wynagrodzenia umownego brutto, o którym mowa w 3 ust. 1 niniejszej Umowy.
  4. Zamawiający ma prawo dochodzić odszkodowania uzupełniającego na zasadach kodeksu cywilnego, jeżeli szkoda przewyższy wysokość kar umownych.
  5. Termin zapłaty kary umownej wynosi do 14 dni od dnia doręczenia Stronie wezwania do zapłaty. W razie opóźnienia z zapłatą kary umownej Strona uprawniona do otrzymania kary umownej może żądać odsetek ustawowych za każdy dzień opóźnienia.
  6. Realizacja zapłaty kar umownych naliczonych przez Zamawiającego może nastąpić poprzez potrącenie wysokości kary z kwoty należnej do zapłaty Wykonawcy wynikającej z wystawionej przez niego faktury, do czego Wykonawca upoważnia Zamawiającego, wniesionego Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy, na co Wykonawca wyraża zgodę, lub kwotę z tytułu naliczonej kary umownej Wykonawca ureguluje samodzielnie.
  7. Zapłata kary przez Wykonawcę lub potrącenie przez Zamawiającego kwoty kary z płatności należnej Wykonawcy lub Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku ukończenia robót lub jakichkolwiek innych obowiązków i zobowiązań wynikających z Umowy.

§ 36

Inni Wykonawcy

1. Strony zgodnie oświadczają, że Zamawiający przy realizacji Przedmiotu Umowy będzie mógł zlecić wykonanie prac nieobjętych treścią Umowy innym wykonawcom. Wykonawca oświadcza, że zobowiązuje się zapewnić właściwą koordynację prac wykonywanych przez własnych pracowników, Podwykonawców i innych wykonawców.
2. Z tytułu czynności, o których mowa w ust. 1, Wykonawcy nie będzie przysługiwało prawo do dodatkowego wynagrodzenia.

3. Wykonawca będzie zobowiązany do dołożenia szczególnej staranności, aby prace wykonywane przez innych wykonawców nie były narażone na jakąkolwiek szkodę ze strony Podwykonawców lub Wykonawcy. Zamawiający dołoży należytego starania, aby Umowy i zobowiązania innych wykonawców były ukształtowane w taki sposób, aby zapobiec powstaniu jakichkolwiek szkód w robotach Wykonawcy lub pracach Podwykonawców Wykonawcy, w tym w szczególności w zakresie wymogów określonych przepisami BHP.
4. Strony zgodnie oświadczają, że Wykonawca nie bierze odpowiedzialności, ani za czynności, ani za skutki takich czynności, które są wynikiem działań innych wykonawców. Zamawiający nie może obciążyć z tego tytułu Wykonawcę karami umownymi, ani też z tego powodu odstąpić od Umowy.

§ 37

Kontakt

1. Osobą odpowiedzialną za bieżące kontakty z Wykonawcą po stronie Zamawiającego jest Pan/Pani ..... tel. .... , a w razie jej nieobecności .....
2. Osobą odpowiedzialną za bieżące kontakty z Zamawiającym po stronie Wykonawcy jest Pan/Pani ..... tel. .... , a w razie jej nieobecności .....
3. Każda ze stron zobowiązana jest do informowania drugiej strony o każdorazowej zmianie swojego adresu, w tym adresów e-mail, nr telefonu, nr faksu w terminie 3 dni od daty zaistnienia zmiany. Zaniechanie zawiadomienia skutkować będzie tym, iż korespondencja przesłana na dotychczasowe adresy zostanie uznana za skutecznie doręczoną.
4. Powyższe zmiany nie wymagają sporządzenia aneksu do Umowy.

§ 38

Postanowienia końcowe

1. Wymiana informacji między stronami odbywać się będzie w języku polskim.
2. Wszelkie spory, jakie mogą wynikać w trakcie realizacji niniejszej Umowy, rozstrzygane będą przez Strony ugodowo.
3. W przypadku braku porozumienia, o którym mowa w ust. 1 sprawy będą poddane pod rozstrzygnięcie sądu powszechnego właściwego dla siedziby Zamawiającego.
4. Wszelkie zmiany Umowy będą dokonywane za zgodą obu Stron, w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Zmiany będą dokonywane w postaci aneksów do Umowy, chyba że w Umowie wskazano inaczej.
5. Niniejsza Umowa podlega prawu polskiemu. W sprawach nie uregulowanych niniejszą Umową stosuje się przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych, prawa budowlanego wraz z aktami wykonawczymi oraz Kodeksu cywilnego.
6. Umowę sporządzono w czterech jednobrzmiących egzemplarzach – 3 egz. dla Zamawiającego i 1 egz. dla Wykonawcy.

Załączniki:

1. Harmonogram rzeczowo-finansowy
2. Kosztorys wykonawcy
3. Kosztorys ofertowy
4. Dokument potwierdzający wniesienie przez Wykonawcę zabezpieczenia należytego wykonania Umowy.
5. Wykaz osób zatrudnionych na umowę o pracę przy realizacji niniejszej Umowy

---

Zamawiający

Wykonawca